

Katechetická kázání

R. Schikora C. Ss. R.

Milost pomáhající

Katechismus	Hodí se na	Kázal jsem	
		kdy	kde
Velký ot. 514-18	Advent		
Ord. olom. odst. 36	Okt. Epif.		
	1. ned. po Dev. (ep.)		
	5. po Velik. (orace)		
	7. po sv. Duchu (or.)		

Jednoho dne, když byla Ostrava bombardována, pracovali horníci 300 metrů pod povrchem země, a neměli tušení, co se děje nahoře. Jaké však bylo jejich leknutí, když po práci chtěli vyjetí nahoru, ale zjistili, že těžní věž byla poškozena a těžní klec dole. Jak se dostat nahoru na světlo boží? Deset hodin čekali v úzkostech, až přišla shora pomoc. — To je podobenství. Hříchem padlo lidstvo takřka do temné propasti, z níž se samo nemůže vyprostiti, jestliže Bůh sám nepřijde na pomoc. (Advent nám připomíná onu noc hříchu, v níž čekalo lidstvo s bolestí na pomoc od Boha.) Bůh přichází na pomoc svou **milostí pomáhající**.

Jak nám pomáhá milost Boží? — Katechismus | I. v čem záleží.
odpovídá: 1. Milost **osvěcuje** náš rozum, vůli, abychom dobré skutky konati počali, v konání pokračovali a je dokonali. 2. Milost dodává našim skutkům nadpřirozené ceny.

Osvěcuje. Sv. Augustin praví: »Jako oko tělesné | 1. osvěcuje.
nic nemůže viděti, byť bylo zcela zdrávo, není-li podporováno září světla, tak ani člověk již ospravedlněný, nemůže spravedlivě býti živ, jestliže není podporován věčným světlem spravedlnosti nejsvětějšího Boha.« A sv. Pavel píše: »Ne, že bychom dostateční byli **mysliti** něco (dobrého), sami ze sebe, jakožto sami ze sebe, ale dostatečnost naše jest z Boha« (2 Kor. 3, 5.)

Osvícení však nestačí, mnohý pozná dobro, které | 2. posiluje.
má činiti, ale nečiní. »Činím, čeho nechci.« Řím. 7, 16. Leč Bůh svou

milostí »působí v nás i **chtění i konání** podle dobré vůle své.« (Filip. 2, 13.) Proto tentýž sv. Pavel, který nařiká: »Já nešťastný člověk! Kdo mne vysvobodí z těla smrti této?« (Řím. 7, 24), jásá: »Vše mohu skrze Toho, jenž mne posiluje.« (Filip. 4, 13.) Kdo ho posiluje? »Milost Pána našeho Ježíše Krista.« (Řím. 7, 25.)

3. dává cenu nadpřirozenou.

Milost dává našim skutkům **nadpřirozenou cenu**. Bez milosti by měly naše skutky jenom cenu přirozenou, ne však cenu pro **Boha**, pro **věčnost**.

II. Nutnost milosti pom.

Můžeme zachovat přikázání a dosáhnouti svého cíle z vlastní síly, bez milosti Boží?

1. Pelagius.

V 5. století povstal bludař **Pelagius**, který odpovídal, že ano, že člověk nepotřebuje pomoci Boží. Totéž tvrdí mnozí v naší době, a lidé rádi tomu věří, neboť toto učení lichotí lidské pýše; není však pravdivé. Ježíš Kristus sám praví: »Beze mne nemůžete nic činiti.« (Jan 15, 5.) »Nikdo nemůže přijíti ke mně, leč **Otec**, který mne poslal, **přitáhne jej**.« (Jan 6, 44.) A sv. Pavel: »Nikdo nemůže říci: Pán Ježíš, jediné v **Duchu svatém**.« (1. Kor. 12, 3.) Proto praví katechismus: Milosti pomáhající je třeba člověku ke každému dobrému skutku: **hříšníku**, aby se k Bohu obrátil; **spravedlivému**, aby v milosti posvěcující setrval a skutky záslužné konal.

2. dostatečná milost.

Když tomu tak jest, že bez milosti nikdo nedojde spasení, povstane snad v některé duši **obava**: Dá mi Bůh tolik milosti, abych byl spasen?

a. rozum.

Mohli bychom odpovědětí pouhým rozumem: Bůh je láska. Z lásky nás stvořil. Když nás miluje, musí chtítí naše dobro, to jest věčnou blaženost a když této blaženosti bez jeho pomoci dosáhnouti nemůžeme, je samozřejmo, že každému dá tolik milosti, aby dosáhl svého cíle.

Bůh dává všem lidem obyčejnou milost. Tato stačí k lehkým dobrým skutkům. Na příklad k **modlitbě**.

K těžkým skutkům dobrým neb k splnění těžkých povinností potřebujeme milosti **zvláštní**. Na příklad, abychom nad těžkým pokušením zvítězili, delší čas žili v milosti posvěcující a hlavně v dobrém až do konce setrvali. K tomu si musíme milost **vyprosít**.

Zavržení nebudou tedy moci Bohu vyčítati, že jim milost nedal, nýbrž naopak. »Co bude nejstrašnější vzpomínkou zavržených, bude myšlenka: Tak snadno jsme se mohli spasiti, kdybychom se byli modlili«, praví sv. Alfons.

Sv. Pavel píše, že třikrát prosil Pána, aby »anděl satanův« odstoupil od něho. Ale Bůh mu odpověděl: »**Postačí** ti moje milost, neboť síla v slabosti se zdokonaluje.« (2 Kor. 12, 8.)

III. Milost a svobodná vůle člověka

Nejdůležitější, ale též nejtěžší otázka je: »Může člověk odolati milosti Boží?

1. reformátoři.

Luther a t. zv. »reformátoři« tak zdůrazňovali všemohoucnost Boží, že došli až k popírání svobodné vůle člověka.

Luther na příklad praví, že člověk je v ruce Boží jako kámen v ruce lidské. Kam hodíš kámen, tam zůstane ležeti. Kam hodí Bůh člověka, tam zůstane ležeti, buď v nebi nebo v pekle. — Vidíte, že takové učení podlamuje veškeré snažení lidské.

Nač bych se namáhal, když moje námaha mi nic neprospěje?

Pravé učení křesťanské je toto: Bůh svou milostí 2. Bůh nenutí. člověka **nenutí**. Kdyby nás nutil, neměli bychom žádné zásluhy. Bůh je tak jemný, že praví sám o sobě: »Ejhle, **stojím u dveří** a tluku: jestliže kdo uslyší hlas můj a dveře mi otevře, vejdu k němu a budu večeřeti s ním a on se mnou.« (Zjev. 3, 20.) Bůh neotvírá násilně dveře našeho srdce. — My sami musíme mu otevřít. Kdo uslyší a otevře, je zachráněn. — Celník Levi slyšel slova Spasitelova »Pojď za mnou!«, poslechl a stal se svatým apoštolem Matoušem (Mt. 9, 9.): totéž slovo slyšel bohatý jinoch, zarmoutil se a neposlechl: slovo Ježíšovo zůstalo bez účinku. — Dva zločinci viseli na kříži, když Ježíš dokončil svou oběť za spásu lidstva. Lotr na levici viděl totéž co lotr na pravici: zázrak Jeho lásky a trpělivosti uprostřed moře nenávisti. Na lotra na levici pohlédl Spasitel stejným pohledem lásky jako na lotra na pravici. Oba věděli, že se jim tento den otevírají brány věčnosti. Avšak jak rozdílný účinek! Lotr na pravici otevřel své srdce milosti Boží, lotr na levici však zavřel srdce milosti.

To jsou dva druhý lidí: Oba jsou zatíženi hříchem; oba propadli smrti; oba jsou Spasiteli blízko; pro oba teče Jeho předrahá krev. — Avšak jen jeden chce být zachráněn, druhý svým odporem zmaří působení milosti. Když však dojde zavržení, — není to proto, že jednomu byla nabízena milost a druhému scházela. — nýbrž proto, že jeden s milostí spolupracoval a druhý jí odporoval.

Proto volá důrazně nám do duše sv. Pavel: »Bratří, napomínáme vás, abyste milosti Boží nepřijímali nadarmo!« (2. Kor. 6, 1.) — To platí pro všechny lidi, to platí pro všechny časy.

3. člověk může odpíratí.

Člověk může odpíratí milosti Boží. Ježíš pláče nad hlavním městem Židů: »Jerusaleme, Jerusaleme, kolikrát jsem chtěl shromáždit tvé děti, jako shromáždí slepice pod křídla kuřátka svá. Ale tys nechtěl!« (Mt. 23, 37.) Zatvrzelým Židům vytýká sv. Štěpán: »Stále se protivíte Duchu Svatému!« (Sk. ap. 7, 51.)

Misionář (P. Abel) vypravuje: »Jistý pán mne prosil za svého známého. abych ho smířil s Bohem. Opravdu, v určený den přišli oba do kostela. Ale než kněz dozpovídal, onen hříšník utekl. Bylo to večer o půl sedmé. Z kostela spěchal do hospody, vypil tam v rozčilení několik sklenic vína, pak šel na dráhu, ale spletl si vlak. V posledním okamžiku poznal svůj omyl, chtěl přes koleje přejít k správnému vlaku, nevšiml si však, že jede lokomotiva naproti a — byl přejet. O půl desáté přivezli jeho mrtvolu.

Několik dní později, poslední den misí, pozval dělník, bývalý bezvěrec, svého přítele na závěrečné kázání. Přítel však odmítl. Byl teplý den srpnový. »Raději se půjdu vykoupat.« O půl 9. hod. večer bylo po kázání. Lidé vycházeli z kostela, ale zastavili se. Co se stalo? Právě nesli mrtvolu utopeného. Byl to onen přítel, který nechtěl na kázání.« — Bůh nabízí, ale nenutí.

Jinak jednal sv. Pavel. Když před Damaškem klesl k zemi osvětlen světlem Božím, tázal se: »Pane, co chceš, abych učinil?« (Sk. ap. 9, 6) a z hříšníka se stal světec. Sám se přiznává o sobě: »Milosti Boží jsem, co jsem, ale milost jeho ve mně nebyla marná.« (1. Kor. 15, 10.)

Proto nás napomíná Duch Svatý: »Dnes, uslyšíte-li hlas jeho, nezatvrzujte srdcí svých.« (Ž. 94, 8.)

1. vděčná pokora.

Kolik světla a smy nam zari z praveho uceni o milosti pomáhající! — Dvě základní ctnosti duchovního života dozrávají v tomto světle: **pokora a vděčnost**. Pyšný si zakládá na svých dobrých skutcích. Pravý křesťan však je proniknut pravdou, kterou vyjádřil sv. Pavel slovy: »Co máš, abys toho nebyl dostal? Jestli však jsi dostal, proč se chlubíš, jako bys nebyl dostal?« (1. Kor. 4, 7.) a proto jedná podle slov Kristových: »Když učiníte všechno, co Vám bylo přikázáno, rcete: »Služebníci neužiteční jsme; co jsme měli učiniti, učinili jsme.« (Luk. 17, 10.) A s vděčností uznáváme: »Milostí Boží jsem, co jsem.« (1. Kor. 15, 10.) Pyšnému Bůh odpírá, ale pokornému dává milost svou.

2. Připravme srdce.

Proto pokorně připravme své srdce pro milost Boží. Prosme o milost, neboť Kristus praví: »Proste a bude Vám dáno.« Často se modleme: »Mluv Pane, neboť slyší služebník Tvůj.« Tažme se s apoštolem: Pane, co chceš, abych učinil? Spěchejme k **pramenům** milosti, které nám Kristus otevřel: sv. zповědi, sv. přijímání. Poslouchejme s pokornou ochotou a sv. žízni slovo Boží v kázání a v duchovní četbě, zvláště z Písma sv.

3. spolupráce.

Poslouchejme vnuknutí Božího **hned** s radostí a účinně. Neodkládejme na zítřek, co můžeme vykonat dnes, neboť nevíme, zdáli nám Bůh zítra ještě milost dá. Vždyť naše spása není tak těžká, chopíme-li se jen ruky Boží. On udělá všechno a přece nám řekne při soudu: Služebníku dobrý, že jsi nad malem byl věrný, nad mnohem ustanovím Tebe; vejdi do radosti Pána svého. (Mat. 25, 21.) Amen.

L I T E R A T U R A :

1. Ke studiu: Dogmatika: De gratia.
2. Past. pomůcky: Neodkládej (Životem 304.) Po cestách milosti Boží. Životem 358. Cesty k Bohu I. č. 46. Cesty k Bohu II. č. 48. Všecko mohu . . . Životem č.

Katechetická kázání

R. Schikora C. Ss. R.:

Milost posvěcující.

Katechismus	Hodí se na	Kázal jsem	
		kdy	kde
Velký ot. 519—522	Hod. B. velikonoční		
Ord. olom. č. 37	Ned. 19. po sv. Duchu evg.		

Nezdá se Vám, že v (dnešním) podobenství o svatbě, trest je nepoměrně veliký proti malému provinění, že onen host nepřišel ve svatebním rouchu? Musíme však uvažovat, co znamená ono podobenství. Svatba je blaženost věčná a svatební roucho je milost posvěcující. A ta je tak důležitá, že kdo ji vlastní vinou ztratil, nezasluhuje nic jiného, než zavržení věčné. Jak veliká věc je tedy milost posvěcující! Tak veliká, že stěží pochopíme jen část tohoto tajemství. Bůh stvořil svět. „Rekl a stalo se.“ Když však chtěl člověka stvořit, řekl: „Učiňme člověka podle obrazu svého.“ Dal člověku rozum a svobodnou vůli. To je něco, co člověka povyšuje nad všelike viditelné tvorstvo. Ale to nebylo dosti pro nekonečnou dobrotu a moudrost Boží. Chtěl člověka povýšiti až k sobě, chtěl mu dát podíl na svém božském životě. — Proto mu udělil milost posvěcující. — Avšak člověk zhřešil. Tím roztrhl pouto, které ho zvláštním způsobem spojovalo s Bohem, odtrhl se od Boha, usmrtil v sobě božský život. Ztratil milost posvěcující pro sebe a pro celé lidské pokolení.

Co teď udělá Bůh s lidstvem? Ponechá je v neštěstí, které samo zavínalo? Zavře mu bránu k věčné blaženosti? Bůh udělal něco tak velikého, něco opravdu božského, že žádný tvor nemohl něco takového vymyslet. Bůh Syn se stal člověkem, aby svým utrpením a svou smrtí odčinil hřích a lidstvo zase spojil s Bohem, aby nám získal milost posvěcující.

Lidé si váží té které věci podle toho, co se za tu věc zaplatí. Jak veliká jest cena milosti po-

I. Dějiny milosti posvěcující

1. Stvoření

2. Hřích

3. Kristus

II. Cena

1. Krev Kristova

svěcující? Každá kapka krve Bohočlověka Ježíše Krista má nekonečnou cenu. Tou svou předrahou krví získal nám milost posvěcující. Proto praví sv. Pavel: „Za cenu velikou jsme vykoupeni.“

2. Účinky | Cenu milosti posvěcující poznáme podle účinků.

a) svoboda | Představte si, dospělého člověka, který není ještě pokřtěn a který se dopustil mnoha těžkých hříchů. Je dvojnásobně bídný. Od Boha odloučen a v otroctví nejhroznějšího otrokáře, ďábla. Co se děje při křtu svatém? Onen otrok, který byl těžkými řetězy spoutan a ležel v temné, nízké, úzké kobce, ve špině — nabývá svobody, přichází na světlo Boží, je mu připravena lázeň, rány jsou zahojeny, dostává nový čistý šat a přichází na slunce Boží, vdechuje čerstvý, osvěžující vzduch.

b) dítkem Božím | Dětem vysvětlujeme účinky milosti posvěcující takto: Představte si, že král jde cestou a nalezne v příkopu, v blátě, dítko ve špinavých hadrech, pokryté vředy. A král se smiluje nad dítětem. Nařídí: Očistěte jej, vyléčte jeho nemoc, oblecte mu královský šat, posadte jej na trůn, on bude dědicem mého království. Zní to jako pohádka, ale je to skutečnost, ano, tato skutečnost je vznešenější a krásnější než kterákoliv pohádka. Ne pozemský král, nýbrž Král nebes i země se smilovává nad námi, kteří jsme na tom hůř než onen chlapec a On nás učiní ne dítkami královskými, nýbrž dítkami Božími, ne dědici pozemského království, nýbrž dědici království nebeského, věčného.

c) Bůh v nás | Tolik můžeme říci i dětem. Avšak skutečností jest mnohem, mnohem vznešenější. Co žádný král, ani nejmocnější, nedovede, to dovede Bůh. Kdyby onen král, nešťastnému hochovi dal svoji vlastní krev, svoji šlechtnost, ano, svou duši, to by byl obraz, ale jenom stínový obraz toho, co se děje s námi, když obdržíme milost posvěcující. Bůh v nás! Co všechno je obsaženo v těchto slovech: Bůh v nás! Jako paprsky sluneční svítí na diamant, a tento drahokam září všemi barvami, jako by byl sám utkán ze světla, tak proniká Bůh duši a dává jí podíl na své božské kráse.

Bůh v nás! My katolíci víme, proč je nám kostel tak drahý. Ne proto, že jsou tam krásné obrazy a sochy, nýbrž proto, že tam na oltáři ve svatostánku přebývá Ježíš svátostný.

Kněz vykládal u jeslíček o Ježíškoví a pak se tam pomodlil. Mezitím jedna dívenka, nejslabší z celé třídy, zmizela. Když děti odcházely, našel ji kněz před hlavním oltářem. Ptá se jí: „Marlenko, proč jsi nám utekla?“ A dítě, všemi pohrdané, odpovídá: „Zde je Ježíšek doopravdy!“ Měla pravdu. Tam je soška, zde ve svaté hostii je Ježíš doopravdy.

Teď chápeme slova svatého Pavla: „Nevíte, že jste chrámem Božím a že Duch svatý přebývá ve Vás?“ Není to řečeno jen obrazně. Jak skutečně je Pán Bůh v nebi, tak skutečně je nejsvětější Trojice přítomna v duši křesťana! Rozdíl je jen v tom, že v nebi jež duše vidí, na světě nikoliv.

žíše Krista!“ Představte si nejkrásnější oděv! Jak zdobí člověka. Ale odítí se Kristem, to neznamená něco zevnějšího, to je něco vnitřního. „Všechna krása její je uvnitř!“ (Ž. 44)

Bůh v nás! Bůh je Život a Světlo. Tento Život a toto Světlo pronikne duší a činí ji takřka Bohem.

Když Bůh ukázal jednou sv. Kateřině Sienské duši v milosti, byla tak unesena její krásou, že se jí chtěla klaněti, domnívala se, že je to Bůh. A Ježíš jí řekl: „Teď chápeš, proč jsem se chtěl státí pro tuto duši člověkem a umřítí na kříži.“ A světice potom častěji ujišťovala, že by byla ochotna i tisíckrát umřítí pro takovou krásu duše.

Bůh v nás! To dává duši schopnost k skutkům, ke kterým by nikdy schopna nebyla, schopnost k skutkům věčné ceny, k skutkům nadpřirozené ceny, k skutkům nekonečně cenným. Duch svatý v nás se modlí, Duch svatý v nás pracuje, Duch svatý v nás vytváří živý obraz Ježíše Krista, abychom mohli říci jednou se sv. Pavlem: „Žiji pak již nikoliv já, nýbrž žije ve mně Kristus.“ (Gal. 2. 20.)

d) Schopnost k skutkům nadpřirozeným

Bůh v nás! Co bych vám ještě víc mohl říci o ceně a kráse milosti posvěcující? Kdyby vám někdo svěřil diamant v ceně 10 milionů korun, jak byste jej opatrovali, jak byste jej chránili před zlodějí? Jak mnohem více musíme chránit duši před zlodějem, který nám chce ukrásti diamant milosti, před smrtelným hříchem! Opakujme často se sv. Kateřinou Sienskou: Raději umřítí, raději tisíckrát umřítí než zhřešití.

Závěr

1. Varuj se hříchu!

Kdybyste znali člověka, který si nic z toho nedělá, někoho zabítí — navázali byste s takovým člověkem přátelství? Vzali byste takového člověka do bytu? Šli byste s takovým člověkem lesem? — Jsou mezi námi vrahové, horší než vrahové těla, vrahové duší, lidé, kteří vás chtějí svést ke hříchu, kteří se posmívají vaší zbožnosti. Jsou to knihy, které ve vás ničí víru a nevinnost. — Co s nimi uděláte? Pryč od nich! A nečekat! Ještě dnes udělat pořádek!

2. Varuj se příležitosti!

A kdyby byl někdo tak nešťastný, že spáchal sebevraždu na duši tím, že těžce zhřešil, hle, tam je zpovědnice, kde Bůh činí zázrak, že duši mrtvou křísí k novému životu. Neodkládej a s upřímnou lítostí se vyznej z hříchů!

3. Zpověď

A máte-li milost — rozmnožujte ji! Je rozdíl mezi světlem a světlem. Už jste byli na horách při východu slunce? Napřed je šero, dole v údolí tma. Pak vidíte na východě první růžové paprsky sluneční a v nich celou krásu hor a pahrbků, až najednou vychází slunce samo, jeho zář se rozleje po celé krajině a dává jí novou a novou krásu. Hleďte, tak též v nás může svítit světlo Boží více nebo méně.

4. Rozmnož milost!

Jiné přirovnání: Dítě roste. Z počátku je v něm toho vyššího života lidského málo. Ale dítě roste, probouzí se v něm rozum, sílí vůle, rozmnožuje se bohatost myšlenek a ctností, až

abychom rostli k plnoletí Ježíše Krista. Každým dobrým skutkem, každou modlitbou, každým sebezáporem, každým sv. přijímáním, každým úkonem ctností, zvláště lásky k Bohu roste milost v nás! A v onen den, kdy odložíme vše, co je pomíjející, tehdy zazáří nám všechna krása a my „Bohu se budeme líbiti ve světle živých“ (Ž. 55.) Amen.

Literatura:

1. Ke studiu:

Scheeben: Die Herrlichkeit der göttlichen Gnade. Herder.

Dacík: Bůh v duši. (Věrouka pro laiky IV.)

2. Pastorační pomůcky:

Tom. Vítěk S. J.: „Jako Bůh.“ (Životem č. 107.)

Katechetická kazání

R. Schikora C. Ss. R.

Bůh je všudypřítomný

Katechismus	Hodí se na	Kázal jsem	
		kdy	kde
Velký ot. 49	4. ned. adv. (graduale)		
Ord. ol. ot. 7			

(Čtvrtou neděli adventní se může navázat na slova graduale: Blízko jest Hospodin všem. . .)

Kdo z nás by nechtěl býti šťastným? — Ale bohužel mnozí bloudí a hledají štěstí tam, kde ho najítí nemohou, kde však nalezají jen hořkost. Jednu cestu k pravé blaženosti nám ukazuje 7. otázka katechismu: Co znamená: Bůh je všudypřítomný? — Odpověď zní: Bůh je všudypřítomný, znamená: Bůh je všude na nebi i na zemi. — Snad se divíte. Že by tato otázka nám ukazovala cestu k pravé blaženosti? — A přec jest tomu tak. Zkušený učitel duchovního života Rodriguez T. J. praví: »Kdo se stále cvičí ve vzpomínce na přítomnost Boží, začíná již na tomto světě okoušeti radosti nebeské.«

Abychom to pochopili, je třeba si rozebrati pravdu katechismovou. Že Bůh je všude, o tom mnohokrát mluví Písmo sv. Jen jedno slovo připomínáme, které řekl sv. Pavel na náměstí v Athenách: »Bůh není daleko od jednoho každého z nás, neboť v něm žijeme a se hýbáme i trváme.« (Sk. ap. 17, 27. 28.)

I. Učení víry

I. Učení víry

I. Písmo

Avšak nesmíme si Boha představovati nějak hmotne, že by část byla zde a jinde jiná část, — Bůh je **všudy celý**, se všemi vlastnostmi, se svou vševědoudností, se svou láskou, se svou všemohoudností. Proto není před Bohem nic velikého a nic malého. Před Ním je celý vesmír jako hromádka písku, a s každým zrníčkem prachu se může zabývat, jako by nic jiného neměl na starosti. My to nemůžeme pochopiti, jako slepec si nemůže představit, co jsou barvy.

2. Jak?

Bůh je všude přítomen, ale různým způsobem: je v kameni a působí, že částčky v něm jsou seřazeny podle pořádku a plánu: Bůh je

rostlině a tráva je život, Bůh je v každém člověku a jen v Něm a skrze Něho může člověk mysliti a chtít; v duši pokřtěného je Nejsv. Trojice jako v chrámě. (1. Kor. 3, 16.); ve svatostánku je Bůh — člověk Ježíš Kristus přítomen i se svým tělem.

II. Význam

1. odvaha

Jaký význam má tato pravda pro nás? Žalmista odpovídá: »Když mi projíti jest údolím stínu smrti, nebojím se zlého, neboť Ty (Bože), se mnou jsi. (Ž. 22, 4.) a k proroku praví Bůh: »Neboj se, neboť Já jsem s tebou! Neviklej se, neboť Já jsem Bůh tvůj! (Is. 41, 10.) — Co dodalo sv. Martinu síly, že se odvážil beze zbraně před frontou proti nepřáteli? — Byla to myšlenka sv. Pavla: »Když Bůh pro nás, kdo proti nám?« (Řím. 8, 31.) — Touto myšlenkou posílněn přemohl David obra Goliáše: »Ty přicházíš s mečem, . . . já však ve jménu Hospodina.«

2. Útěcha

Myšlenka na přítomnost Boží je nám **útěchou**.

Představ si, že jsi v cizině a onemocníš, duše tvá je plna zármutku a starosti, neboť jsi opuštěn a nikdo se o tebe nestará: tu se najednou otvírají dveře a vstupuje — tvá matka! Jaká radost naplňuje tvoje srdce: už je po starosti, víš, že se ona o tebe bude starati; ona ti pomůže. — Hle, tvůj Otec nebeský je vždy u tebe. Jeho láska je větší než láska všech matek. »Může-li matka zapomenouti na svého jedináčka.« Když je nouze největší, pomoc Boží nejblíží.

Sv. Jan Zlatoústý odpověděl císařovně Eudoxii, když mu hrozila vyhnanstvím: »Jen tenkrát bys mne zastrašila, kdybys mne poslala na místo, kde není Boha.«

3. Trpělivost

Vzpomínka na přítomnost Boží nám dodává trpělivosti. Ať jsme kdekoliv, ať se s námi děje cokoliv, vždycky je to láskyplný Bůh, který nás vede a řídí.

Když sv. Gerard byl krejčovským učněm, starší tovaryš jej ukrutně bil. Světec se při tom smál. »Proč se směješ?« tázal se rozzuřený ukrutník. Světec odpovídá: »Směji se, protože mne bije ruka Boží.«

4. Nehřešíš

Co nejvíc ničí radost duše? — Hřích. A právě myšlenka na přítomnost Boží je jedním z nejlepších prostředků proti hříchu.

Svatého Efréma chtěla jakási osoba svěsti ke hříchu. On jí řekl: »Chceš-li hřešiti, pojď do města na hlavní náměstí!« »Ne«, odpověděla, »to není možno, tam by nás viděli lidé.« »Před očima lidí se bojíš hřešiti, před očima Boha všemohoucího se nebojíš?« Ohromena těmito slovy vrhla se hříšnice na kolena a prosila světce, aby zachránil její duši. Efrém ji zavedl jako kajícího do kláštera, kde se smířila s Bohem a po kajícím životě šťastně zemřela.

Svatý Jan Zlatoústý píše: »Udržujeme-li v sobě myšlenku na přítomnost Boží stále živou, nebudeme nic zlého ani mysliti ani mluviti ani činiti.«

Dva černoši-otroci — pracovali na poli, jeden pohan, druhý křesťan. Když pán odešel, odhodil pohan ryč a řekl: »Pojď, lehnu si do stínu; vždyť pán je pryč.« Křesťan však ukázal k nebi a řekl: »Můj pán je vždycky zde.«

Poslanec Renaud francouzské komory najal si (r. 1871) v hotelu pařížském několik světnic a značný obnos zaplatil. Hostinský se tázal, zdali si nepřije potvrzení. Renaud odpověděl: »Není třeba, Bůh je náš

také?« — »Já? Ne.« Poslanec si to rozmyslil a řekl: »Ano, je-li tomu tak, pak mi raději vystavte potvrzení.«

Prameny radosti jsou ctnosti. Vzpomínka na přítomnost Boží dává vzrůst všem ctnostem. Naše modlitba je často proto tak vlašná, že se domníváme, jako by Bůh byl daleko od nás, jako by mezi námi a Bohem byla veliká propast. Představíme-li si však, že Bůh je nám blíž než kdokoliv, ano, že Bůh je v našem srdci, pak se modlíme vroucněji a z takové modlitby máme větší radost. Sv. Terezie praví: »Nevěděla jsem, co to je, s rozkoší se modlití, až mě Pán naučil tomuto způsobu modlitby.«

5. vzrůst v ctnostech

Vrchol ctností a tím též vrchol blaženosti je láska k Bohu. Láska k Bohu roste vzpomínkou na přítomnost Boží. P. Scaramelli píše: »Jako nemůžeme státí v ohni, aniž bychom se zahřáli, tak se nemůžeme udržovati v přítomnosti Boží, aniž bychom se více a více rozohňovali láskou k Bohu.

Láska k Bohu

Kdo si vzpomene na Boha přítomného, nabývá tak velikého světla duše, že poznává smysl utrpení. Kříž pro něho ztrácí svou hořkost, neboť poznává, že kříž je dobrodiním k očistě a posvěcení duše. Takového člověka kříž netlačí k zemi, nýbrž pozdvihuje k Bohu. Takový člověk nalezá v Bohu pokoj, jakého mu svět dáti nemůže.

Láska k obětem

Nezbývá nám než cvičiti se ve vzpomínce na přítomnost Boží. Sv. Alfons nám radí čtyři způsoby. Můžeme si představití Ježíše Krista na př., jak leží v jesličkách, jak učí zástupy, jak rozmlouvá s učedníky, jak trpí na kříži.

III. Cvičení

1. Kristus

Avšak sv. Alfons strážlivě varuje při tom, abychom nepřepínali fantasií a abychom si byli vědomi, že Kristus jako Bůh — člověk je jen přítomen ve svátosti oltární.

Druhý způsob je: Představme si, jak Bůh se zájmem nás pozoruje.

2. Bůh mne vidí

Malý Jan Bosco měl velice dobrou matku. Byla zbožná a stále měla Pána Boha před očima. »Bůh tě vití!« to stále připomínala svým dětem. Dovolila jim, aby si hrály, avšak nezapomněla jim dáti na cestu slovo: »Nezapomeňte, že Bůh vás vidí!« — Někdy viděla některého z hochů zasmušilého a domnívala-li se, že má snad hněv proti někomu, hned mu zašeptala do ucha: »Pamatuj, Bůh vidí i tvé nejtajnější myšlenky!« — Tázala-li se děti a obávala-li se, že by snad selhaly, předešla tomu slovy: »Odpověz, ale nezapomeň, že Bůh tě slyší!«

Jednou večer šla s dětmi ven a ukázala jim hvězdnaté nebe a řekla: »Bůh to všecko stvořil, zemi i oblohu. A když již obloha je tak krásná, jak krásné je teprve nebe!«

Když byla bouře a děti strachem se utíkaly k mamince, říkala: »Jak mocný jest Hospodin! Kdo Mu může odpírati? Varujme se, abychom jej neurazili hříchem!«

3. Bůh ve tvorech } Třetí způsob: Boha můžeme viděti ve tvorech. On totiž působí v nich a skrze ně z lásky k nám.

Když vidíme vodu, řekněme si: Bože, Ty působíš v této vodě, že mne čistí, ochlazuje a hasí žízeň, že zúrodňuje půdu. — Když se oblékáme: Bože, Ty mne chceš tímto oblekem chrániti před zimou. — Když jdeme na čerstvý vzduch: »Bože, Ty mne občerstvuješ tímto vzduchem. — Díky Tobě!«

4. Bůh u nás } Čtvrtý způsob je: Hledejme Boha ve svém srdci. Svatá Kateřina ze Sieny ráda přebývala ve své světničce o samotě, aby mohla volně rozmlouvati s Bohem. Rodiče však jí to zakázali a uložili jí takové práce, že byla nucena stále se stýkati s lidmi.

Co Kateřina učinila? Vystavěla si v srdci světničku, kam se ustavičně utíkala, aby s Bohem v lásce rozmlouvala. A v této duchovní samotě získala více, než prve ve světničce pozemské, ze které se často za den musela vzdalovati: Neboť světničky srdce nemusila opouštěti, ale mohla v ní ustavičně přebývati s Bohem.

Závěr } Na konec dvě prosby: **Začneme a nepřestávejme!**

Umiňme si, že si ještě dnes aspoň desetkrát vzpomeneme na přítomnost Boží, na př., když začneme novou práci a pod. Večer zpytujeme svědomí, zdali jsme tak učinili. A pak stupňujme počet patnáctkrát, dvacetkrát za den, za čtvrt hodiny atd.

Uvidíme brzy krásné ovoce. Ale nepřestávejme! Trvalým cvičením dosáhneme velikých úspěchů: dokonalosti, svatosti a radosti. Amen.

L I T E R A T U R A :

1. Kde studiu: Dogmatika.

2. Pastorační pomůcky: Kam uteku? (Životem č. 116.)

Víru vyznávati.

Katechismus	Hodí se na	Kázal jsem	
		kdy	kde
Velký ot. 32			
Ol. ord. (Kubíčkův) č. 161, 162.			

Distingue: 1.) víra je pevná, když uvnitř nepochybuji; 2.) víra je stálá, když se nezhroutí z vnějším náporem; 3.) povinnost víru vyznávati předpokládá 1. a 2.

Člověk chce býti zdrav. Bojuje proti nemocem. Vydávají se statistiky, kolik lidí zemřelo na tuberkulosu, na rakovinu. Avšak o jedné nemoci nemáme statistiky, ačkoliv je velice rozšířená a velice zhoubná. Je to nemoc — katolická, protože se vyskytuje jen u katolíků a pochází z bázně lidské, která katolíky svádí, že se stydí za svou víru. (Nevěrci se nestydí...)

Abychom nepropadli této nemoci, abychom se z ní vyléčili, uvažujme: jak se jeví. Začneme s nejmenšími: Doma se modlíte před jídlem a po jídle, anděl Páně, jak je to před jinými? Není to sice ještě hřích, ale chvályhodno je, když i v těchto malých věcech víru vyznáváme. — Potkáte kněze; je to vyznání víry, když jej pozdravíte. Ale jak mnohý se stydí. — Podobně, když jdete mimo kostel neb kříž, aneb když kněz veřejně nese Svátost oltářní k nemocnému.

Není sice povinností zúčastniti se průvodu Božího Těla, ale nesvědčí to o veliké víře, když někdo stojí mimo jako divák. Někdo chce býti považován za vzdělaného a proto se stydí pověsit kříž neb svatý obraz ve svém bytě.

Mnohý by snad chodil častěji ke sv. přijímání, ale bojí se, „co by lidé řekli“... Ve společnosti nebo ve vlaku slyšíš řeči proti víře, snad nadávky na Církev neb posměch pro náboženství. Můžeš mlčením dát najevo, že nesouhlasíš. Co však, když se směješ, neb dokonce i slovo přidáš, jen aby tě os-

I. Jak se jeví

1. Nejmenší
provinění

2. Větší

fatní neměli za zpátečníka?! Proč nehajis víru? Nemí třeba zbytečně se pouštět do neužitečných debat. Ale rázným slovem můžeme dát najevo, že nesouhlasíme. —

3. Těžké | Těžce by však už hřešil, kdo by na př. ze studu vynechal v neděli mši svatou, aby s jinověrci mohl na výlet. — Ještě většího hříchu by se dopustil, kdo by před soudem neb před úřady zapřel, že je katolík; neb aby dostal nějaké místo, tváří se, jako by nebyl katolík (na př., přestává chodit do kostela, ke sv. svátostem, dá se jen civilně oddat a pod.)

Ano, od prvních dob křesťanských až do našich dnů nalézají se lidé, kteří by se navenek chtěli s Církví rozloučit, ale v srdci zůstatí katolíky (libellatici). Církev vždycky odsuzovala takové jednání a žádala, aby křesťan raději obětoval své postavení, svůj majetek, ano, i svůj život, než aby zapřel svou víru. —

II. Ošklivost tohoto hříchu | Uvažujme, jak ošklivý je tento hřích! Jaký to nerozum! Báti se máme toho, co nám opravdu může škodit. Co však nám mohou škodit lidé?

1. Nerozum | Trochu toho posměchu neb nějaké časné škody? Co však je to proti věčnosti!? Proto praví Kristus: „Nebojte se těch, kteří zabíjejí tělo, duše však zabít nemohou, ale bojte se spíše toho, jenž může duši i tělo zatratit do pekla.“ (Mat. 10, 28.)

Sv. Klement Hofbauer řekl ženě, která se bála jít k svatému přijímání: „Co lidé řeknou, toho se bojíte, ale co Bůh řekne, toho se nebojíte? A co řeknou lidé, když budete věčně zavržena?”

2. Zbabělost | Nejen nerozum je tento hřích, nýbrž též znamená zbabělosti a slabosti. Myslíš si, že tě nevěrci budou ctít, když zapřeš svou víru? Právě naopak! Nevěřec profesor řekl knězi: „Když katolík hájí svoji víru — všechna čest! Ale když se stydí za svoje přesvědčení — takovým člověkem pohrdám.“ (Další příklad Životem č. 12, str. 19.)

Augustin Cauchy († 1857), král matematiků, který rozřešil v mládí problém (větu Fermatovu), na nějž nestačil Euler ani Gauss, jehož epochální díla obsahují 11.531 kvartových stran, nebojácně se hlásil všude ke své katolické víře. Prohlásil: »Jsem křesťan, t. j. věřím v božství Kristovo se všemi velkými astronomy, fysiky a matematiky minulého století. Jsem též katolík jako většina z nich, a kdyby se mne kdo tázal po důvodech, ochotně bych mu je pověděl. Viděl by pak, že mé přesvědčení není výsledkem zděděných předsudků, nýbrž hlubokého bádání. Jsem upřímný katolík, jako byla a jest většina nejvýtečnějších mužů naší doby, kteří vědě, filosofii a literatuře dělají největší čest.“ K obhájení škol řádu T. J. vydal dvě brožury (r. 1848), pro studující mládež míval mnohé přednášky (Institut catholique v Paříži), aby ji chránil před nevěrou.

3. Co Bůh soudí | Nediíme se, že Bůh sám hrozí největšími tresty těm, kdo víru zapírají: „Neboť kdo se stydětí bude za mne a za

slova má, za toho bude se stydět Syn člověka, když přijde ve slávě své i Otcově a svatých andělův.“ (Luk. 9, 26.) „Kdo by však mne zapřel před lidmi, toho zapru i já před Otcem svým, jenž jest v nebesích.“ (Mat. 10, 33.) A svatý Jan praví: „Bázlivci (to jsou ti, kteří se bojí vyznati svou víru) a nevěrci a ohavníci a vrazi a smilníci... budou mítí díl v jezeře hořícím ohněm a sírou; to je smrt druhá.“ (Zjev 21, 8.)

Co máme tedy činiti, abychom nepropadli této nemoci? Cvičme svůj rozum tím, že se vzděláváme ve víře. Čím více budeme víru znáti, tím více si ji budeme vážiti, tím více ji milovati, tím odhodlaněji ji hájiti. Proto chodívejte pilně na kázání a křesťanská cvičení. Čtete něco katolického (z chrámové lišty, z farní knihovny, nejen romány, nýbrž i knihy nábožensky vzdělávající.) —

Na universitě cambridgské jednou po přednášce profesora dějin Roberta Broda, jenž platil ve svém oboru za autoritu, přistoupila k němu posluchačka: „Co jste dnes řekl o katolické víře, je veskrze pochybené. Já jsem katolička a znám svou věc a mohu vás ubezpečit, že pravý opak jest pravda.“ Nastalo trapné ticho; profesor jí slíbil, že se o věci přesvědčí. Začal opravdu studovat, a výsledek byl, že se 42letý muž stal katolíkem, vzdal se profesury a věnoval se teologii.

Uvažujte dál: Kdo jsou ti, kteří se víře posmívají? — Jsou to lidé vzdělaní? Opravdu vzdělaný člověk se neposmívá. Jsou to většinou nedoukové a polovzdělanci.

Ve společnosti tvrdil někdo, že dogmata (články víry) ohlu-pují. Přítomný katolík položil na stůl stokorunu a řekl: „Pane, tato stovka patří vám, když mi správně řeknete jeden článek víry!“ A hle — mluvka mlčel!

Kdo jsou ti, kteří se posmívají víře? — Jsou to lidé ka-rakterní? Karakterní člověk se nikdy druhým neposmívá. —

Bodrý Tyrolák vedl pány z města po horách. Oni páni ne-věděli lepší zábavy, než se posmívati víře. Horal zprvu mlčel. Když si rozdělali oheň a při ohni pokračovali ve své zábavě, řekl venkovaň: „Já nejsem tak učený jak vy, proto vám neumím odpovědět. Ale udělejme zkoušku. Strčme ruku do ohně, já za svojí víru a vy za svojí nevěru a kdo déle vydrží, ten má pravdu“ a hle — mluvkové zmlkli.

Nevzdělaných a bezkarakterních lidí bychom se tedy měli báti!

Představujme si často příklady statečnosti ve víře. Máme jich mnoho v dějinách církevních z životů mučedníků, světců, zvláště z dějin misí: To jsou praví hrdinové, jejich příklad nás povzbudí.

V Armenii koncem minulého století přepadlo několik mos-lemínů 12letého hochy. „Zapři Krista!“ „Nezapru“. „Utneme ti ru-ku!“ „Tady jest.“ Ukrutníci skutečně udělali, čím hrozili. „Zřekni se Krista, sice ti utneme druhou!“ „Nikdy ne.“ Druhá ruka padla

III. Prostředky

1. Rozumem

a) Vzdělávati se ve víře

b) Kdo jsou posměvači

c) Příklady

věděl: „Budíž, chci žít a umřít jako křesťan.“ Byla to poslední mučednickova slova.

2. Vůle | Rozum sám však nestačí. Musíme cvičiti vůli. Bázeň lidská ochromuje a zaslepuje vůli, proto přemáhejme bázeň lidskou denně, i když se nejedná právě o víru. Avšak nespolehejme na sebe.

3. Milost | Hlavní věc jest milost Boží. Bez ní by i nejsilnější z nás klopýtl. Proto se modleme často o statečnost ve víře! Přijímejme sv. svátosti. Obnovujme často milost sv. bířm o - v á n í, ve kterém jsme obdrželi Ducha sv., abychom víru statečně vyznávali. — Přistupujme často ke stolu Páně! Sv. Jan Zlatoústý praví: „Od oltáře odcházíme jako lvi, hrozní zlému duchu a jeho pomocníkům.“

Závěr | Hleďte, jaká odměna nás čeká! Pán Ježíš praví: „Kdo mne vyzná před lidmi, toho i já vyznám před Otcem nebeským.“ To znamená, že nás čeká věčné přátelství Boží.

Literatura:

1. Ke studiu:

Kubeš Konrád, Sbíрка homilet. příkladů I. 1. 1940 Velehrad, Oddíl 7.
Hrdost na víru (123—136,) 9. vyznání víry (145—152)
15. Mučedníci (247—263) 15. Oběti pro víru (263—275)

2. Pastorační pomůcky:

Schikora, Katolická nemoc (Životem č. 184).

Katechetická kázání

R. Schikora C. Ss. R.:

Svátost pokání.

Katechismus	Hodí se na	Kázal jsem	
		kdy	kde
Ord. olom. č. 52	ned. 18. p. sv. Duchu evg.		
Velký str. 634—640	dobu velikonoční		

U všech národů na celém světě nalézáme přesvědčení, že největší zlo je — ne smrt, nýbrž hřích a vina. Staří pohanští Řekové znázorňovali výčitky svědomí jako ženy, které mají na hlavě místo vlasů hady (Ěrynie). Kolik lidí spáchalo sebevraždu pro výčitky svědomí. Kolik jich zešilelo. Jak mnohý zločinec se sám udal u soudu, protože už nemohl snést tíhu hříchů.

Jak se zbavíme hříchů? Tato otázka zaměstnávala lidstvo od počátku až do dnešního dne. Jsou lékaři (Freud a jiní), kteří tvrdí, že všechny nemoci mají příčinu v nějaké duševní poruše a že je třeba léčit tím, že pacienti poví svá provinění. I když tento názor je přehnaný, potvrzuje zkušenost mnohých lékařů, že uklidnění svědomí má blahodárný vliv i na zdraví těla.

Dnes volají i zastánci tak zvané laické morálky po zpovědi a zpovědníku. V jednom jejích časopise čteme návrh, že má být ustanoven v každé obci „muž důvěry“, ke kterému by mohl každý bez ostychu přijít a říci mu, co ho tíží na svědomí a který by pak vinníkovi poradil, jak by život lépe zařídil. Co je to jiného než zpověď — jenže bez Boha?

Lékař může sice pacienta vyslechnout, aby se mu ulehčilo, „muž důvěry“ může vinníkovi poradit, jak se má polepšit, avšak ani jeden ani druhý nemůže říci vinníkovi: „Od-pouštějí se ti hříchy.“ To je něco tak božského, že by se Židé právem horšili nad tímto slovem Ježíšovým, kdyby Ježíš byl jen o m člověkem. (Evg. 18. ned. po sv. Duchu.) Tím, že uzdravil nemocného od viditelné nemoci, dokázal Ježíš svou božskou moc nad neviditelnou nemocí duše, nad hříchem.

2. Ustanovení | Kristus chtěl pomáhati všem lidem až do konce světa, proto po svém vítězství nad smrtí a hříchem, po svém vzkříšení, ustanovil jako první dar lidstvu svátost pokání. Rekl apoštolům: „Pokoj vám.“ Věděl, jaký nepokoj vnáší hřích do srdce lidského. A pak jim řekl opět: „Pokoj vám. Jako mne poslal Otec, i já posílám vás“. A to pověděv, dechl na ně a řekl jim: „Přijměte Ducha svatého; kterým odpustíte hříchy, odpouštějí se jim, a kterým zadržíte, zadrženy jsou.“ (Jan 20, 21-23.)

II. Účinky | Ó, jak veliký dar Boží je svatá zpověď. Kdyby se
1. Odpuštění hříchů | podařilo lékaři uzdraviti člověka beznadějně nemocného — po celý život by mu byl uzdravený vděčný. — Avšak zde nebeský Lékař uzdraví, nikoliv, spíše vzkřísí z mrtvých duši, nad kterou již jásal zlý duch, že ji má ve své moci. Neboť smrtelný hřích usmrtí, zničí Božský, nadpřirozený život duše. Proto praví Bůh hříšníkovi: „Máš jméno, jako bys žil, ale jsi mrtev.“ Zjev. 3, 1. Proto prosí David (Ž. 50). „Srdce čisté stvoř ve mně, Bože.“ Odpustiti těžký hřích, to je jako znovustvoření. Co Bůh dělá, dělá dokonale. Odpouští každý hřích, kterého hříšník lituje a z něhož se upřímně vyzná. Kdyby byly hříchy sebevětší, dobrou zpovědí mohou býti odpuštěny.

Když Pán Ježíš praví, že hříchy proti Duchu svatému nedojdou odpuštění ani zde ani na onom světě, je to proto, že člověk vědomě a zlomyslně odmítá od sebe milost k spasení potřebnou a proto se nezpovídá.

2. Tresty | Svatou zpovědí nabýváme odpuštění trestů věčných a aspoň částí trestů časných. — Tresty věčné odpouští Bůh úplně. Po dobré zpovědi nemůže člověk přijíti do pekla. Časné tresty odpouští Bůh buď úplně aneb částečně. Čím větší je lítost kajícíka, tím větší část trestů časných se mu odpouští.

3. Milost posvěcující | Těžkým hříchem ztratil člověk to nejdražší, co má: milost posvěcující. — Svatou zpovědí ji zas nabývá: Po svaté zpovědi jsme zase dítkami Božími, dědici nebes. Zase si můžeme získati zásluhu pro věčnost. Zas máme podíl na božském životě. — Kdo se nedopustil smrtelného hříchu, nýbrž jen všedních, neztratil milost posvěcující, ale i pro něho má svatá zpověď svůj význam, neboť rozmnožuje milost posvěcující.

4. Zásluhy oživují | Každým dobrým skutkem konaným ve stavu posvěcující milosti, získáme si zásluhy pro věčnost. Tyto zásluhy rostou jako úspory, které si ukládáte ve spořitelně. Běda však, když se člověk dopustí smrtelného hříchu. Všechny zásluhy jsou ztraceny. Je to jako by ti zloděj ukradl všechny tvoje úspory. Co se však stane dobrou zpovědí? — Svatá zpověď nám ty zásluhy vrací. —

5. Zvláštní milost | Tím ještě nejsou vyčerpány účinky dobré svaté zpovědi. Svatá zpověď nám uděluje zvláštní milosti k bohumilému životu. Cesta k nebi je strmá a těžká. Někdy pozbýváme sil. Někdy jsou pokušení prudká, že se nám zdá, jako bychom už nevydrželi. Svatá zpověď nám pomáhá. Zlý duch miluje tajnost. Když ve

svaté zpovědi prozradíme jeho záměry, už jsme ho na polo přemohli. K tomu nám dá kněz blahodárná naučení, abychom se varovali nesprávných kroků, a povzbudí nás, abychom neztratili chuť k bohumilému životu.

Konečně nám dopomáhá svatá zpověď k pokojnému svědomí. Nemají pokoje bezbožní, praví Hospodin. (Is. 48, 22.) Je statisticky dokázáno, že v krajích opravdu katolických je méně nervových nemocí, a lékaři si to vysvětlují tak, že zpověď má blahodárný vliv i na zdraví nervů.

Jak vděční musíme být Spasiteli za tento veliký dar svátostí pokání, za tento blahodárný lék pro duši. Kdybyste však vstoupili do lékárny a bez rozvahy sáhli po některé láhvi a požili její obsah, mohli byste se otrávit. Chci tím říci: Lék může se stát jedem, užíváme-li ho nesprávně. Proto vyvíjejme vždy Ducha svatého, aby nám pomohl dobře se vyzpovídat.

Kdo chce hodně přijmout svátost pokání, musí napřed řádně zpytovat svoje svědomí, musí hříchů litovat a činit opravdové předsevzetí, že už nebude hřešit, musí se z hříchů upřímně vyzpovídat a po svaté zpovědi dosti učinit za spáchané hříchy.

Bez lítosti není odpuštění. Kdyby někdo litoval jen proto, že hříchem upadl do hanby, do škody, do nemoci a pod. — měl by lítost jen přirozenou. Taková lítost nestačí k odpuštění hříchů. Abychom dosáhli odpuštění u Boha, třeba litovati z pohnutek lepších: z lásky k Bohu neb aspoň z bázně před trestem Božím.

Kdo by z nemístné bázně neb z lichého studu zamlčel těžký hřích, zpovídal by se neplatně a svatokrádežně. Neodpustil by se mu žádný hřích a měl by nový hřích: svatokrádež.

Známý Abraham a Santa Klara řekl žertovně, že prý se jednou někdo tázal ďábla, kde nejvíc duší nachytá. Odpověděl: „Na dlouhé lavici.“

Jiný kazatel řekl: „Jak o tom soudíte? Při automobilovém neštěstí byl těžce zraněn mladý muž. Chtějí ho odvést k lékaři. On však praví: Ne. K lékaři půjdu až o příštích velíkonocích.“ — Stejně rozumně jedná hříšník, když odkládá se svatou zpovědí až do příštích velíkonoc“

Proto zpovídejme se. Zpovídejme se dobře. Závěr
Zpovídejme se pravidelně a naše duše zůstane zdravá. Amen.

Literatura:

1. Ke studiu:

Dogmatika.

Bougaud - Melka : Zpověď a Eucharistie, Praha, Kotrba 1913.

J. A. Krose : Jak náboženství působí na mravnost, Praha, Kotrba. Vzdělávací knihovna katolická, 1902.

2. Pastorační pomůcky:

Nač se zpovídati? Životem čís. 30.

Dr Ségur : Praktická poučení o sv. zpovědi, 1935.

Katechetická kázání

R. Schikora C. Ss. R.:

Očistec.

Katechismus	Hodí se na	Kázal jsem	
		kdy	kde
Velký ot. 861-6	Svátek Krista Krále		
Ord. ol. (Kubíčkův) č. 31.			

Poznámka: O dušičkách by se mělo vícekrát do roka kázat. Láska k zemřelým nám pomáhá získati živé pro Boha. (Viz „S projevem soustrastí“. Dobrý Pastýř 1945, č. 4., str. 39 a č. 8., str. 89.) Na odpustky dušičkové je třeba upozorniti po první v neděli před svátkem Krista Krále a po druhé v tento svátek.

Svátek Krista Krále zavedla Církev svatá úmyslně na neděli před svátkem Všech svatých. Chce, abychom si uvědomili, že Kristus je králem v nebi, na zemi i v očistci. Že je králem všech svatých o tom nikdo nepochybuje. Že na světě bude mír, až Kristus a jeho zásady budou vládnout v nás, o tom jsme aspoň my křesťané přesvědčeni. Málokdo však na to myslí, že Kristus je též králem v očistci. A přec je tato pravda pro nás velice významná. Uvažujme proto o očistci: že jest, kdo tam přijde, a jaká muka tam vytrpí.

Nauku o očistci vyjadřuje již Písmo sv. Sta-
rého zákona. Všeobecně jsou známa slova Ducha sv. v 2. knize
Makabejských: Když se Juda Makabejský dověděl, že u někte-
rých padlých vojinů byly nalezeny kusy z obět-
ních darů modlářských, které bráti zákon Židům zabraňoval, poslal
12.000 drachem stříbra do Jerusalema, aby tam byla
za ně oběť obětována, „neboť svatá a spasitelná je myšlenka za
mrtvé se modliti, aby hříchů byli zproštěni.“ (2. Mak. 13, 43. násl.)
A skutečně, Židé před Kristem Pánem a i za časů apoštolských
se modlivali v sobotu v synagogách za zemřelé.

Kristus Pán mluví o hříších, které se neodpouštějí ani na tomto ani na onom světě. „A kdo by řekl slovo proti Synu člověka,

I. Očistec jest

1. Písmo

a) Starý zákon

**b. Nový zákon
evangelia**

bude mu odpuštěno, kdo by však mluvil proti Duchu sv., nebude mu odpuštěno ani v tomto věku ani v budoucnu.“ (Mat. 12, 32.) Již svatý Augustin odůvodňuje tímto výrokem učení o očistci, jelikož podle těchto slov některé poklesky mohou být odpuštěny i na onom světě. Ale to nemůže být ani v nebi, jelikož tam nic nečistého nevejde, ani v pekle, neboť tam již není naděje na odpuštění. — Na jiném místě praví Spasitel: „Srovnej se s protivníkem svým rychle, dokud jsi s ním na cestě, aby snad nevydal tebe protivník soudci a soudce vydal by tebe služebníku a byl bys uvržen do vězení. V pravdě pravím tobě, nevyjdeš odtud, dokud nad navenrátíš posledního haléře“. (Mat. 5, 25, 26.) „Dokud jsi na světě“, těmito slovy mluví Božský Spasitel patrně tento pozemský život, učí tedy, že po tomto životě bude dlužník v žaláři, dokud nezaplatí poslední haléř.

c) Pavel | Sv. Pavel mluví v 1. listě ke Korintským (3, 11-15.) o tom, že ti, kteří se objeví před Bohem s nedokonalostmi, musí být od nich dříve očištěni a to skrze oheň, nežli budou moci vejít před tvář Boží v nebi. Slova jeho jsou: „Neboť nikdo nemůže položit základ jiný mimo ten, který jest položen, a tím jest Ježíš Kristus. Staví-li však někdo na ten základ zlato, stříbro, drahé kamení, dříví, seno, slámu — dílo jednoho každého přijde na jevo; neboť se zjeví v ohni a oheň vyzkouší, jaké jest dílo jednoho každého. Zůstane-li něčí dílo, které na něm vystavěl, obdrží odměnu; jestli však něčí dílo shoří, utrpí škodu, sám však bude spasen, ale tak jako skrze oheň.“ — Smysl slov sv. Pavla jest: Jestliže někteří lidé konají dobré skutky, ale nedokonale, pak oheň vypálí, co jest na nich nedokonalého, a očistí je, a člověk sám, který tyto dobré ale nedokonalé skutky učiní, bude spolu v ohni trpět, „utrpí škodu“, sám však bude spasen, ale „jako skrze oheň“, t. j. oheň očišcový vypálí nedokonalosti jeho skutků a tak přijde do věčné blaženosti.

Nauku o očistci, kterou Církev sv. zdělila od Krista Pána

2. Ústní podání | a sv. apoštolů, uchovala pečlivě po všechny věky.

a) Tertulian | Již Tertulián, spisovatel církevní ze začátku 3. stol.

b) Katakomby | povzbuzuje: „V den výroční obětuj mši svatou za zemřelé.“ (De cor. mil. c. 3.) Radí vdovám, aby se modlily za zemřelé muže a jím vyprošovaly „občerstvení“. — V katakombách, kde první křesťané pochovávali těla svých zemřelých, čteme často nápisy: „Ducha tvého občerstvíž Bůh!“

c) Heretikové | Je zajímavé, že všechny liturgie čili bohoslužby i bohoslužebné knihy kacířů, kteří se v prvních dobách od Církve odtrhli, obsahují při mši sv. vzpomínku a modlitby za zemřelé.

d) Monika | Sv. Monika pravila, před svou smrtí svému synu Augustinovi: „Pohřbi mé tělo kamkoliv; neměj o mne starosti, nezáleží na tom, kde ležím, Bůh mne již pozná na konci světa

a vzkřísí mne. Jediné, oč tě prosím, synu můj, vzpomínej na mne při oltáři, kdekoliv jsi“ (Conf. Lib. 9, c. 11.)

Kdo přijde do očistce? - Do očistce přijde, kdo II. Kdo tam přijde
zemře v milosti posvěcující, ale má na sobě ještě všední hříchy, neb musí odpykatí časné tresty.

Kdo se dopustí smrtelného hříchu, zasluhuje věčného trestu. Kdo by ve smrtelném hříchu bez lítosti zemřel, byl by zavržen na věky. Pro něho už pomoci není.

Kdo se z hříchu smrtelného kajícně vyzpovídal, tomu odpouští Bůh: hřích, věčný trest a obvykle jen část časných trestů. Zůstanou tedy i po sv. zpovědi ještě časné tresty. Těchto trestů se můžeme zbavit buď tím, že dobrovolně činíme pokání, aneb tím, že získáváme odpustky. Kdo za života nekonal ani jedno ani druhé, musí trpět v očistci, „až bude poslední haléř zaplacen“

Kdo se po křtu svatém dopouští jen hříchů všedních, neztratí milost posvěcující. Zemře-li bez lítosti a pokání, nepříjde do pekla, ale též nemůže do nebe; bude trpět v očistci časné tresty.

Již rozum sám nám praví: že převážná část lidí není dosti čistá, aby mohla přímo do nebe, ale přemnozí lidé nejsou tak špatní aby zasloužili věčného zavržení. A milosrdenství Boží je tak veliké, že snad bude zachráněn mnohý hříšník, o němž bychom to ani nečekali.

V čem záleží bolesti duší v očistci, o tom se Církev nikdy nevyslovila. Rozumem můžeme některé tyto bolesti pochopiti. Modlíme se za zemřelé: Světlo III. Muka
věčné ať jim svítí“ Duši v okamžiku smrti se takřka oči otevrou a ve světle věčném pozná: jak dobrý je Bůh, jaká nevďěčnost a jaká urážka je v každém hříchu.

Sv. Terezie vypravuje, že viděla jednou Ježíše oslaveného. V záři jeho světla viděla svoje chyby. Když zpozorovala, že Ježíš hledí na tyto skvrny duše, tak se zahanbila, že nevěděla, kam by se studem ukryla. — Podobně cítí duše v očistci.

Z toho poznání vyrůstá veliká láska k Bohu b) Láska - lítost
a z této lásky lítost. Čím větší láska, tím větší lítost. To už vídíte zde na světě. Dítě, které nemiluje rodičů, nic si z toho nedělá, že je urazilo. Když jste však urazili, koho milujete, bolí vás to. Jelikož láska duší v očistci je větší, než může býti na tomto světě, je též jejich lítost převeliká.

Z lásky vyrůstá touha po Bohu. Zeptejte se c) Touha
vystěhovalců, jakou touhu mají po domově. I když se jim v cizině daří dobře, i když si tam vydělají mnoho peněz, jejich srdce touží domů. — Tak pozná duše: Můj jediný domov je nebe; spojení s Bohem; tam je moje radost, tam je moje štěstí. Ale nemůže tam, pokud není „poslední haléř zaplacen“.

Ve světle Božím pozná duše, co natropila d) Neschopnost
zlého každým hříchem. Chtěla by vše napravit, zásluhy

ale nemůže; neboť přestal den a nastala noc, v níž nikdo nemůže pracovat.

e) Oheň | K těmto bolestem přistupují muka ohně. Slova svatého Pavla to naznačují: „Sám bude spasen, ale tak jako skrze oheň“ (1. Kor. 3, 15.). Mnozí sv. otcové vykládají tato slova o skutečném ohni. Jsou ovšem různé stupně v mukách očišťovacích podle množství, druhu a velikosti hříchů.

Radosti | Ale přece si nesmíme představovat očistec jako místo, kde by byly jen bolesti. Jsou v očistci i radosti.

a) Nehřeší | První radost je: duše již nemohou hřešiti. Přestala možnost zásluh, ale též možnost hříchů. Jak strom padne, tak zůstane ležet. Protože nemohou hřešiti, nemohou duše z očistce

b) Jistota spásy | přijíti do pekla, ale přijdou s naprostou jistotou do nebe. V poslední den přestane očistec a poslední duše jej

d) Pomoc naše | opustí, aby přišla do nebe. — Třetí radost v očistci je, že jim můžeme my pomáhati.

Závěr | Kristus je Králem očistce. Dušičky jej milují, po něm touží. On je těší a naplňuje jejich srdce nadějí a radostí,

Pomáhejme duším v očistci modlitbou a obětmi a také my budeme mítí podíl na jejich radosti podle slov Kristových: „Blahoslavení milosrdní, neboť oni milosrdenství dojdou. Mt. 5, 7. Amen.

Literatura:

1. Ke studiu:

Keppler, Armenseelenpredikt.

Mehler Ludvík, Armenseelenpredigten. Regensburg 1904.

Spirago. Utrpení a radosti v očistci.

2. Pastorační pomůcky:

Pomáhej duším v očistci. Životem č. 7.

Kde jsou mrtví? Životem č. 141.

Pohled do očistce. Životem č. 328.

Pobožnost dušičková (vydal Ex. dům, Frýdek), rozebrána.

Katechetická kázání

R. Schikora C. Ss. R.:

Andělé strážní.

Katechismus	Hodí se na	Kázal jsem	
		kdy	kde
Velký str. 85, 86.	měsíc září		
ord. olom. str. 20	2. října		

Kdo z nás se nemodlil již jako dítě krásnou modlitbu „Anděle Boží, strážce můj“? Snad jí mnozí ještě dnes odříkávají. Ale věří v anděly a v anděla strážce? Pozorujeme-li jejich život, musíme pochybovat, zdali věří v přítomnost svatého anděla, neboť jejich život je tak nesvatý. - A přece učení o andělech je skutečnost, která od základu může změnit život lidský, může z člověka hříšného utvořit světce. Neboť se říká: „Pověz mi s kým se stýkáš a povím ti, jaký jsi.“

Ti, kteří popírají, že andělé jsou, nemají pro své tvrzení žádných rozumových důvodů. — Ze je neviděli? Vždyť andělé jsou duchové, nemají těla.

— Ze je neslyšeli? — Modlíme se: „Na tvá vnuknutí pozor dávám.“ Jsou lidé, kteří tak jsou zaměstnání věcmi světskými, že jim ani nenapadlo dávat pozor na vnuknutí andělů.

Každé dítě dnes zná r a d i o. Víte, že našim kostelem probíhají nejrůznější vlny radiové, a na nich hudba, přednášky a podobně? — Vidíte je? — Slyšíte je? — Ne. Naše uši nejsou dosti jemné pro tyto vlny. Je to důkaz, že tyto radiové vlny neexistují? — Není. A tak též andělé mohou být, i když je nevidíme a neslyšíme.

Rozum tedy nemůže dokázat, že andělé nejsou, ale naopak může dokázat pravděpodobnost, že andělé jsou. Ve viditelné přírodě shledáváme stupňové pořadí od tvorů nejméně dokonalých až ke tvorům poměrně nejdokonalejšímu, jímž je člověk sám. Ale člověk sám na sobě vidí mnoho nedokonalostí, proto soudí, že jsou bytosti ještě dokonalejší, než je sám. Vidíme vedle sebe bytosti, které jsou jenom hmotné, nemají duše; vidíme sebe, že máme duši a tělo; soudíme, že jsou též bytosti, které mají duši a těla nemají.

I. Existence andělů

1. Rozum

a) Negative

b) positive

Není tedy divu, že u všech národů nalézáme víru v bytosti pouze duchové.

2. Písmo

a) Starý zákon

Čeho se náš rozum domýšlí, zjevení Boží v ý s l o v n ě nám potvrzuje. Již ve Starém zákoně je velmi často řeč o andělech. Když Bůh prarodiče vyhnal z r á j e, postavil před rájem anděly, aby lidé neměli přístupu ke stromu života. — A b r a h a m o v i anděl zabránil obětovati syna Izáka. J a k o b viděl ve snu žebřík, stojící na zemi a vrchem se dotýkající nebe, a anděly, kteří po žebříku sestupovali a vystupovali. — Než odešli Izraelité z Egypta, poslal Bůh anděla svého, aby zhubil všechno prvorozené v zemi egyptské. — B a l a a m o v i, který chtěl zlořečiti Izraelitům, zastoupil cestu anděl. — Král D a v i d, zhřešiv pýchou, uzřel anděla s taseným mečem, jak mu hrozí trestem Božím. — M l a d é h o T o b í á š e doprovázel archanděl. — Tři mládence v peci o h n í v é chránili andělé.

b) Nový zákon

V Novém zákoně čteme, že archanděl Gabriel zvěstoval Zachariášovi narození syna Jana a Panně Marii, že se má státí matkou Spasitele. — Narození Páně zvěstovali andělé pastýřům. Ježíši na poušti sloužili andělé, na hoře Olivetské jej posílili andělé. — Po jeho zmrtvýchvstání sestoupil anděl, odvalil kámen hrobový a oznámil ženám, že Pán Ježíš vstal z mrtvých. — S v. P e t r a anděl vysvobodil ze žaláře.

3. Úkol andělů

K čemu stvořil Bůh anděly? — Katechismus odpovídá: „Bůh stvořil anděly, aby se Mu klaněli, Jej milovali, Jemu sloužili a lidi ostříhali.“ Žalmista zpívá: „Dobrořečte Hospodinu všichni andělé jeho, vy mocní v síle, jenž činíte slovo jeho!“ (Z. 102, 20.) „Andělům svým přikázal Bůh o tobě, aby tě ostříhali na všech cestách tvých.“ (Z. 90, 1.) — „Postaví se anděl Hospodinův kolem těch, kteříž se ho bojí, a vytrhne je z nebezpečností.“ (Z. 33, 8.)

II. Anděl strážný

Jedna z nejkrásnějších náboženských pravd je, že každému z nás Bůh od prvního okamžiku života dal anděla strážce, aby nás chránil na těle a na duši, aby nám dával dobrá vnuknutí.

1. Chrání nás na těle

Anděl strážce nás chrání před neštěstím. Každý z nás ví z vlastního života příklady působení anděla strážce.

Přednosta stanice v Košicích vypravoval tento případ: „Vlak se srazil. Z trosek vysvobodili ženu. Ta nařikala: „Kde je mé dítě?“ Hledali a hledali. Již neměli naděje, čekali, že najdou jen jeho mrtvolku. A tu, pod dvěma sedadly, které tvořily jakousi stříšku, leží dítě a — spí.“

Kněz sděluje: Když jsme opravovali kostel, sloužil jsem první den mši svatou k andělům strážným, aby chránili dělníky při práci. Jednou dělník, který pracoval na nejvyšší části kostelní střechy, ztratil rovnováhu a řítil se po střeše dolů. Všichni hrůzou ztrnuli. Co se však stalo? Na okraji střechy chopil se dělník oběma rukama trámu lešení, a tak šťastně sklouzl dolů, jen ruce měl trochu odřené.

2. Na duši

Důležitější je ochrana duše. Anděl strážný nás chrání před úklady zlého ducha a jeho pomocníků, zlých lidí.

Mladý muž, který už po léta zanedbával sv. zpověď a jehož srdce bylo právě proto tvrdé jako kámen a suché jako dříví a studené jako led, jednoho dne ani nevím proč, poslechl vnuknutí svého anděla strážce a vkročil do kostela. Bez zájmu si prohlížel kostel. A hle, jeho zrak utkvěl na jednom obraze; přistoupil blíže, aby si jej mohl důkladně prohlédnouti. A co viděl? Kající David klečí na

kolenu, slzy lítosti kanou mu z očí, a anděl stojící vedle něho, zachycuje tyto slzy do zlaté nádoby, aby je přinesl před trůn Nejvyššího. Pod obrazem byla napsána slova sv. Augustina: „David jen jedenkrát zhřešil a stále plakal, ty stále hřešíš a nikdy nepláčeš.“ Viděl obraz, viděl slzy, viděl anděla, četl slova. A najednou ho pojala posvátná hrůza, padl na kolena a řekl si: „Hle, David byl Králem a nestyděl se za slzy lítosti, a ty?...“ Litoval a brzy klečel u zpovědnice, aby se vyznal ze svých hříchů.

Ani netušíme, v kolika nebezpečích hříchu jsme byli, a jen působením anděla strážce jsme byli zachráněni.

My lidé, jsme slepí. Přijímáme dobrodiní, **III. Naše povinnost** jako by to bylo samozřejmé. Co se rodiče napracují a naobětují, a děti jim odplácejí nevděkem. Podobně činíme my všichni andělu strážci.

Umiňme si dnes, že budeme andělu strážci **1. Děkujeme** děkovati. Děkovati za všechno, co pro nás vykonal, i za to, co nevíme. Svou vděčností způsobíme, že nás i v budoucnu bude chrániti.

Pamatujme na přítomnost anděla strážce. Jistě **2. Ctíme** ta myšlenka nás ochrání před hříchem.

Představte si, jak by vám asi bylo, kdyby se Vám stalo, co se stalo knězi, k němuž přišla osoba buď omilostněná neb přirozenou schopností telepatie nadaná a řekla mu: „V ten a ten den, v tu a tu hodinu, když jste byl sám, stalo se vám to a to.“ Hrůza by vás pojala v poznání, že nikdy nejste sami, že vždycky vás někdo pozoruje. Vždy je anděl strážce při vás, vždycky vás pozoruje, se zájmem pozoruje. A je ochoten nám poraditi, nám pomoci.

V době žní šel kněz z přífařené obce domů. Na poli vidí dvě dívky, jak právě chtějí ukrást snopy obilí. Když uzřely kněze, praví jedna k druhé: „Utíkej, velebný pán jde.“ Před knězem se stydí hřešiti: Není anděl strážce mnohem víc? A před ním bychom se nestyděli?

Vnuknutí anděla strážného máme poslouchati. **3. Poslouchejme** Bůh tak krásně řekl lidu izraelskému: „Aj, já pošlu anděla svého, který bude kráčet před tebou, střežiti na cestě, a uvede tě na místo, které jsem ti připravil. Dbej ho, poslouchej hlasu jeho, a nemysli, že smíš jím pohrdati; neboť nepromine ti, když budeš proti němu se prohřešovati, a jméno mé jest v něm. Budeš-li však poslušen hlasu jeho, a budeš-li činiti vše, co pravím, budu nepřitelem nepřátel tvých a sužovati budu ty, kteří sužují tebe. Půjde tedy před tebou anděl můj.“ (II. Mojž. 23, 20—23.)

Modleme se k andělu strážci! Modleme se **4. Modleme se** s velikou důvěrou, neboť anděl strážce je mocný. On to byl, který bojoval spolu s Michaelem archandělem proti Luciferovi a jeho stoupencům a zvítězil. I kdyby celé peklo proti nám povstalo, zvítězíme s pomocí anděla strážného. Svatá Františka Římská praví: „Když anděl strážce se jen ukáže, utíká zlý duch.“ Modlete se ráno a večer v rodině krásnou modlitbu: „Anděle Boží, strážce můj!“

Učení o andělu strážci nám ukazuje, jak ve- **Závěr** likou cenu má naše duše. Jak velice si Bůh váží naší duše, když jednoho ze svých andělů nám dává za ochránce. Jeho úkolem jest nás šťastně přivést k věčnému cíli. On svůj úkol splní; přičiňme se i my, a jistě se dočkáme toho, oč prosíme v oné modlitbě: Po smrti pak v nebi věčně, chválím Boha ustavičně. Amen.

Literatura:

1. Ke studiu:

Dogmatika.

2. Pastorační pomůcky:

Anděle Boží, strážce můj. Životem, č. 6.

Katechetická kázání

R. Schikora C. Ss. R.:

Církev je jedna.

Katechismus	Hodí se na	Kázal jsem	
		kdy	kde
Velký ot. 210.	n. 17. po sv. Duchu: epišt.		
ord. olom. č. 23			

Znáte slovo Kristovo: „Každé království proti sobě rozdělené zpustne a žádné město, žádný dům proti sobě rozdělený, neobstojí.“ (Mat. 12, 25.) Toto slovo platí i pro království Kristovo, pro církev. Církev Kristova musí být jedna a jednotná.

To už nám praví sám rozum. Církev má hlásati pravdu Boží. Mohu říci: Dvakrát dvě jsou čtyři, a zároveň: Dvakrát dvě je pět? Tomu už i vy, malé děti, rozumíte, že to nejde. Pravda může být jen jedna.

Jak nesprávná je tedy věta: víra jako víra. To znamená lhostejnost ke každé víře.

Dejme tomu, že sedíte s přítelem u radia. Praha vysílá krásnou klasickou hudbu Smetanovu, jiná stanice vysílá nějakou odrhovačku. Tázete se přítele: „Co chceš poslouchat?“ On odpovídá: „Ale hudba jako hudba“. Co si pomyslíte o tom příteli? Že hudbě vůbec nerozumí. Tak je tomu též, řekne-li někdo: Víra jako víra.

Podobně je to s větou: Věř, co chceš, jenom ať jsi dobrý. To je tak rozumné, jako kdyby někdo řekl: Jez, co chceš, jenom ať jsi zdravý. — Ne, budeš-li požívatí jed, onemocníš a zemřeš a nemůžeš být zdravý: Co jed pro tělo, to blud pro duši. Proto nemohu říci: Věř, co chceš, nýbrž: Věř pravdě, ať se ti chce nebo nechce.

Pravda a blud se nesnesou za nic, jako světlo a tma, jako voda a oheň. Jak mohou tedy někteří tvrdit, že různé církve jsou jako větve na stromě?

Větve mají jeden kmen, jednu mízu, ale různé církve mají různá učení. Jedna církev učí, že Kristus je Bůh-člověk, jiná, že Kristus je pouhý člověk. Může být obojí pravdivé? Ne! Může být

lhostejné, zdali církev učí pravdě nebo bludu? Odpověď si dáte sami.

2. Kristus založil Církev

Spasitel náš, Ježíš Kristus, hlásal jednu pravdu, získal nám svou smrtí jednu milost a chtěl nás jednou cestou vésti k věčnému cíli. Proto též chtěl svou pravdu a milost svěřiti jedné Církvi. Proto řekl: „na té skále vzdělám církev svou“, ne „církve své.“ (Mat. 16, 18).

Abý zachoval jednotu své Církve, dal jí Kristus viditelnou hlavu v osobě sv. Petra a jeho nástupců, jejichž úkolem jest bdíti nad jednotou a zameziti každému rozštěpení.

Správně praví sv. Jan Zlatoústý: „Vezmi loď kormidelníka, jest to, jako bys loď ponechal záhubě; vezmi armádě vojevůdce, jest to, jako bys vojáky vydal nepříteli; není-li ve státě vládce, bojovali by lidé proti sobě až k záhubě. — Tak by též zahynula jednota Církve, kdyby scházela hlava, středisko jednoty.“ (Epíst. 55.)

Umírá-li otec, řekne svým dětem naposled to, co mu nejvíce na srdci leží. — Ježíš se připravoval na smrt. Co řekne svým apoštolům naposled? Sv. Jan, jeho miláček, nám zachoval jeho slova. Prosí za apoštoly, i za ty, kteří skrze slovo jejich uvěří v něho, „aby všichni byli v jedno jako ty, Otče, ve mně a já v tobě, aby i oni v nás jedno byli.“ (Jan 17, 20.)

V čem záleží jednota církve? Katechismus t. zv. církve čsl. tvrdí, že všechna křesťanská vyznání jsou částí církve obecné, jako ratolesti na stromě. Různé církve se však liší v učení o základních věcech víry (na př. víra, že Kristus je Bůh a člověk). Kristus však učí, že musí býti jednota v pravdě. A jelikož své Církvi dal prameny milosti (sv. svátosti), musí býti jednota Církve i ve svatých svátostech.

3. Apoštolové

Tuto jednotu zdůrazňovali sv. apoštolé. V dnešní epístole slyšíte, jak sv. Pavel z vězení volá křesťany k jednotě: „Já, vězeň v Pánu, napomínám vás, snášejte se vespolek v lásce, snažte se zachovávat jednotu Ducha ve svazku pokoje. Jedno tělo jest, a jeden Duch, jakož také jste byli povoláni v jedné naději povolání svého. Jeden Pán, jedna víra, jeden křest, jeden Bůh a Otec všech, jenž jest nade všemi a skrze všechny a ve všech nás. (Ef. 4, 1—5.) A Korintské kárá sv. Pavel, že nezachovávají jednotu, a praví, že jediný základ jest Ježíš Kristus. (1. Kor. 3, 11.)

4. Svatí otcové Irenej

Ve šlépějích apoštolů kráčeli svatí Otcové a učitelé prvotní Církve. Uvádím jen dva: Sv. Irenej, († 202), který jako biskup lyonský si získal korunu mučednickou praví: „Církev, rozšířená po celém světě, zachovává kázání a víru, kterou obdržela, pečlivě, jako by přebývala v jednom domě, stejně věří, jako by měla jednu duši a jedno srdce; a co věří; to učí a káže a podává jednohlasně, jako by měla jedna ústa. Jako jen jedno a totéž slunce osvětluje celý svět, tak svítí všude

stejné světlo, kázání pravdy, a osvěcuje všechny lidi, kteří chtějí dosáti poznání pravdy.“ (Ad. haer. l. 1, cap. 3.)

Druhý hlas prvotní Církve je sv. Cyprian (- 258), Cyprian
biskup v Karthagině. „Domnívá se, kdo nezachovává jednotu Církve, že zachoval víru? Kdo se protiví Církvi, kdo opouští stolec Petrův, na němž je založena Církev? Či snad věří, že ještě je v církvi? ... Jeden strom má mnoho větví, ale kmen je jeden, upevněný silnými kořeny. Ulom se stromu větve: ulomená již nemůže růsti. Tak je to též v Církvi ... v plnosti své plodnosti rozšiřuje svoje větve po celé zemi, ale přece jest jen jeden původ.“ (C., Tract. de unit. eccl.)

Co sv. Otcové tehdy řekli, platí ještě dnes, II. Církev katolická
avšak jen v Církvi římskokatolické. Jděte do Afriky, Asie, Austrálie, Ameriky. Všude naleznete v katolickém kostele stejnou víru, všude je uznáno stejné vedení, nástupce Petrův, římský papež.

Anglický lékař Dr. Bull uvažoval jako protestant takto: Ve světě je několik set protestantských sekt, které se ve svém učení rozlišují. Je možno, aby všechny měly pravdu? Je možno, aby se na ně vztahovala slova Kristova o „duchu pravdy“, jež dal své Církvi? A nakonec si odpověděl. „Kristus odkázal lidstvu jedno učení, jednu pravdu. S jakou rozhodností o ní mluvil! Když připravoval posluchače na tajemství svého Těla a své Krve, nechal raději své malověrné posluchače odejít, než aby v nejmenším slevil! A je možno, aby Ten, Jenž za svého působení nedovolil nikomu pozměňovati svou nauku, připustil svobodný výklad Písma svatého? Je možno, aby Spasitel, který se modlil ve své velekněžské modlitbě, aby všichni jedno byli, opustil svět a nechal lid, nechť se hádá o Jeho učení a tvoří různé církve? Nikoli, Spasitel chtěl jednotný výklad své nauky, chtěl jednu Církev a také vše zařídil, aby byla jednota. A ta jednota je v katolictví!“ Dr. Bull začal horlíti pro Církev římskou. V Lurdech byl jako lékař svědkem zázračného uzdravení jedné ženy; To v něm utvrdilo přesvědčení, že v katolictví je pravda, kterou stále a stále dokazuje Bůh, mimořádnými zásahy. I vstoupil do Církve 25. srpna 1892 a v roce 1911 zemřel v pověsti světce.

Takových příkladů bychom mohli uvést mno- Závěr
ho. Teprve títo lidé, kteří byli nešťastní, v roztržtosti sekt a našli v jednotě Církve svůj domov, nám ukazují, jak jsme šťastní, že žijeme od maličkostí v jednotě pravdy. Děkujeme Bohu z hloubi srdce za tuto milost.

Ukažme se hodnými této milosti tím, že přivedeme bloudící k pravdě. Modleme se za ně, aby je Duch svatý osvětil, a posílil, by přemohli lidskou bázeň a vrátili se do Církve. Svíťme jim světlem dobrého příkladu podle slov Kristových: Tak svíť světlo vaše, aby viděli skutky vaše dobré a chválili Otce vašeho, jenž jest v nebesích. Promluvěme k nim též dobré slovo. Půjčme jim ochotně něco ke čtení o katolické víře. Mnozí konvertité si stěžují, jak jim to bylo těžké poznati pravdu víry.

Modleme se dnes a často: Abys všechny zbloudilé k jednotě svaté víry nazpět povolal, prosíme Tě, uslyš nás. Amen.

Literatura:

1. Ke studiu:

Dr. Josef Pospíšil: Co je církev? 1926, str. 370—388.

Sv. Cyprian: O jednotě církve (přeložil Vojtěch Martinů). Krystal, 1940.

2. Pastorační pomůcky:

Víra jako víra? Životem č. 178.

LAVABO

Svátostný Spasiteli! Mají-li býti čisty mé ruce, kterým je dáno dotýkati se posvátných způsob, očisti, prosím, mé srdce, i rozum, vůli, obraznost, paměť a svědomí mé od každé poskvrny. Dej milost, dej snahu, abych k sloužení mše svaté přistupoval vždy čist.

To je především faktický význam mytí rukou. Je to úkon slušnosti. I prostá žena z lidu si oře ruce zástěrou, má-li podati hostu chléb. Vzácné věci bereme jen do rukou mrtvých, dí sv. Tomáš. (III. q. 83. a. 5. ad 1.) — *pretiosa non consuevimus tractare nisi manibus ablutis*. A jakou to vzácnost, jakou drahocennost chystáme se vzíti do rukou na oltáři: *Corporis gloriosi sanguinisque pretiosi mysterium!* Tož: *lavabo manus meas*. I fyzické čistoty musí býti dbalé kněžské ruce, byť se již dnes nepošpiňovaly přijímáním darů k oběti od věřících jako tomu bylo v staré Církvi. Ale drahocenný skvost Těla Kristova ji vyžaduje stále a stále i ohled na věřící, aby se při sv. přijímání snad nepohoršovali nedostatečnou čistotou této kněžské ruky. Ale což by prospělo té ruce neúzkostlivější čistota fyzická, kdyby na ní lpěla skvrna mravní a třeba jen z nějakého méně slušného doteku — *L a v a b o*.

Mytí rukou před proměňováním a před zasednutím k stolu sv. přijímání je něco podobného jako mytí nohou před poslední večeří — t. j. před prvním svatým přijímáním Svátosti Oltářní na světě, a před první kněžskou ordinací a primicí... Jak čisti byli ti první protokomunikanti a první ordinandi a primicianti Kristovi! Sám ještě jim i nohy umyl — Mistr a Pán! A s jakým výkladem! »Kdo je čist (an se právě vykoupal), nepotřebuje leč jen nohy si umýti, ale jest čist celý.« (Jan 13, 10.) — O nějakém značném znečištění, o těžkém hříchu nemůže vůbec býti ani řeči — jak jen o smytí poprašku, který může uvíznouti na nohou cestou z koupele na lehátko v jídelně. Ale ani toho nesnese pohled přesvatého jejich Hostitele, chce je míti čisté dokonale — ovšem tím spíše a především na duši. A jsou. Zjišťuje to s radostí: Ano, »jste čisti«. Ale hned dodal bolestně: »Ale ne všichni.« Věděl totiž, kdo je ten, jenž ho zradí — proto řekl: »Nejste čisti všichni.« (Jan 13, 11.) Od té chvíle rozestupují se všichni, kdož přijímají Nejsy. Svátost a všichni, kdož ji obětují, na dvě strany; o jedné dí Pán: Jste čisti. O druhé: Ne všichni. Chraň nás Bůh neštěstí, že bychom kdy stanuli na oné straně, kde stál ten, o němž věděl Ježíš, že ho zradí... Jaká vina! Umývat ruce — a trvat při oltáři s nečistým srdcem. Bát se pošpinit hostitelovu pohovku a nebát se, nehrozit se potupit samého Hostitele! Učiň, Jezu, ať jsme čisti, hodni s Tvého stolu jísti! *Tantum dic verbo et sanabitur anima mea*. Mytí rukou je poslední naléhavá výzva k vzbuzení dokonalé lítosti tomu, kdo by si uvědomil, že má na sobě těžký hřích...

Ale o tom nemá být u kněze ani řeči. Kdykoli stojíme u oltáře, měli bychom si býti tak (po lidsku ovšem) bezpečni, že bychom si troufali říci se žalmistou v jeho 25. žalmu, z něhož je naše Lavabo vzato: *Judica me, Domine, quoniam ego in innocentia mea ingressus sum...* proba me, Domine, tenta me, ure renes meos et cor meum... Těžkého hříchu jsem prost, nevinen — Vševědoucího беру za svědka. Neomylného za soudce, nejvyššího spravedlivého za vyšetřovatele... zkus mne, Pane, a vyzkoumej mne, jasným ohněm svého vědění vyšetři ledví mé i srdce mé — a suď mne! — Hrozím se těch slov — a přece už mi to nejosudnější z nich vkládá denně do úst Církev hned jako první, s nímž začínám u stupňů oltářních: *Judica me, Deus...*

Ó zbožni, Pane, svatou bázní srdce mé před každým těžkým hříchem! Nedej, abych se v něm kdy blížil k Tvému oltáři! Nikdy ne, leč jen *in casu necessitatis*, když není kněze k slyšení sv. zpovědi po ruce, a to aspoň s dokonalou lítostí a s úmyslem vyznat se z něho ve sv. zpovědi co nejdříve (do tří dnů)!

Lavabo inter innocentes manus meas et circumdabo altare tuum, Domine — O hříchu těžkém na knězi, a u oltáře zvláště, nemá býti tedy ani řeči — co má tedy znamenati mytí rukou jiného, leč že má obětník býti čist i od hříchu všedního?! A to i sebe nepatrnějšího. Rubrika vysvětluje, v čem záleží toto mytí rukou: *lavat extremitates digitorum pollicis et indicis* — (pouze konce dvou prstů, palce a uka-

zováčku omývá. Mnoho-liž pošpinění může se na samém konci těchto dvou prstů zachytiti? Velmi málo! Viz — i sebemenší hřích všední je třeba smýti ke službě tak svatě! Někteří myslí, že se těmito hříchy rozumějí jen poklesky, spáchané od počátku mše sv., hlavně snad myšlenky nepatřičné a dobrovolně roztržité. (Ponte.) I ty je třeba smýti. A proto lavabo: chci smývat každý všední hřích. Tolik důvodů mne k tomu pobízí! Bůh žádá tuto velikou čistotu ode mne; dává mi říkati se žalmistou: Zkus mne, Pane, vyzkoumej mne, ohněm vyšetři ledví mé a srdce mé! A zase jinde ptá se mne Duch sv.: »Kdo smí vstoupiti na horu Hospodinovu (na posvátnou vyvýšeninu oltářní)? A kdo smí státi na svatém místě jeho?« A odpovídá a připomíná mi: »Kdo má nevinné ruce a čisté srdce.« (Ž. 23.) Tedy jen nevinný a čistý kněz. Vždyť je povolán, aby bral do těch rukou pretiosa! Vždyť je povolán, aby dal slyšeti (ut audiam vocem laudis), aby kázal chválu Boží a rozezvučel ji v srdcích věřících, shromážděných kolem oltáře Božího (circumdabo altare tuum, Domine)! A aby vypravoval všechny zázraky — a jaké zázraky! Přepodstatnění, přebývání Boha živého ve svatostánku, o spojování jeho s dušemi jejich. To všecko účinně a požehnaně konati a vypravovati dovede jen očištěné srdce. Ten, jehož Bůh k tomu povolal — a do své blízkosti vzal jako někoho jiného, má být jistě i od všedního hříchu čist!

A dopouští-li se ho vědomě a neočišťuje-li se z něho, uráží Boha. I všední hřích jest urážkou Boha, bytosti Nejvyšší a Nejsvětější! Bohověda ví: je to malum Dei. Všecka zla, která stíhají člověka a lidstvo — i taková děsná válka se vším, co uvaluje na jednotlivce i na celky, je malum hominis: tedy jedinou sebe menší lží chtít (kdyby to bylo možno) zbavit lidstvo tohoto zla — není dovoleno. Svátí se děsili všedního hříchu: Raději život, ano i nebe (blaženost) ztratit, nežli jediný hřích. Raději bos vyžebrávat chléb nežli jedním hříchem všedním si dopomoci k blahobytu. Ano, raději věčné muky pekla nežli připustit urážku Boží v jediném hříchu všedním obsaženou.

Tak svatí — i nekněží. Čím více kněz! Ten ví o něm dále daleko lépe, že je to skvrna na duši... Modlí se: Domine, dilexi decorem domus tuae et locum habitationis gloriae tuae. Co se zbožný kněz nenamáhá, aby svůj kostel co nejlépe upravil, vyzdobil, zvláště na nejvyšší slavnosti a svátky. Skvostný dům Boží, místo, na němž velebnost jeho sídlí... když si ho tak nákovou slavnost vyzdobil, neboli ho, že mu nějaký kazisvět mnohý květ na oltáři polámal, bělostná plátna pomazal... a kdyby nic jiného, že kostelník zapomněl strhnout pavučinu, která právě nad svatostánkem kříž hyzdí? Viz, to je hřích všední: macula animae: toho nejsvětějšího chrámu Božího, ne rukou lidskou udělaného — je po lesku Božím v něm: veniale peccatum causat maculam animae secundum quid, in quantum impedit nitorem, qui est ex actibus virtutum (I. IIae q. 89 a. 1). A to jest osudná skvrna: mnohdy ji vypálí až jen oheň očištěcový: ut si quae maculae ex terrenis contagiis his adhaeserunt, remissionis gratia deleantur — modlí se Církev za zemřelé.

Ale nejenom nitorem — ten lesk domu Božího; všední hřích tlumí i fervorem caritatis — vřelost lásky, t. j. činí duši méně ochotnou konat dobré skutky, méně schopnou vnímat milosti a popudy Boží. A jako u těla menší hlad hlad a chuť k jídlu dělá pokrmu méně záživné a výživné, tak také zmenšená vřelost lásky, ztlumená touha po Božích darech, dělá duši méně schopnou přijmout, pojmout, zažít milosti a účinky sv. přijímání; a proto všední hřích nejvíce těmto účinkům překáží: per peccata venialia, quae impediunt fervorem caritatis, impeditur effectus hujus sacramenti. (III. q. 79 a. 8.) Zvláště se nedostane takové duši ona zvláštní milost z Nejsv. Svátosti, která jediné v ní jakožto v duchovní výživě je obsažena: totiž duchovní občerstvení, osvěžení, sladkost, takže u žádné jiné svátosti neškodí taková nějaká nedbalost, nedostatek, vada (na př. roztržitost, neláska), jako u této svátosti. In nullius Sacramenti susceptione neglectus aliquis tantam culpam constituit, quantam in hoc omnium divinissimo Sacramento.

A co jest výsledkem a důsledkem této ochablé lásky, bez vřelosti, bez opravdového úsilí, bez chuti a touhy? Vždy častější hříchy všední, páchané s větší neopatrností, pod nátlakem žádostivosti, která je stále náročnější, při čemž duše zvlažnělá je méně a méně odolnější, méně dbá prostředků ochrany před hříchem, jde dál — až dojde ke hříchu těžkému. Et hoc modo peccatum veniale ex genere disponere potest ad mortale ex genere... Až v smrt duše...

Ó, jak se třeba bát lehkého, zvláště navyklého hříchu. Ó jak je třeba prosit: Ne perdas cum impiis animam meam. Nedej, Pane, aby mne moje všední hříchy zavedly mezi těžce hřešící, mezi bezbožné! — A nemohlo-liž by se stát, že by kněz,

homo Dei, vir orationis, sklesl na nejméně zbožného člověka na své osadě, když by zorvu jen lehce nedbalým, později navykklým naprosto řemeslným odbýváním modlitby sv. officia, přesv. oběti a ostatních svátostných a kněžských úkonů ztratil naprosto ducha zbožnosti a ducha víry? — Ó nezahlazni mne s bezbožnými. Bože! Nedonnuš, abv mne i v jiném oboru podobným pochodem zavedl v časté, dobrovolné páchané všední hříchy k hříchům těžkým: k tvrdosti, k nepřátelství, násilnictví, k ziskřivosti, lakotě a »mezi lidy, lačné krve, na jejichž rukou lpí hanebnosti a jejichž pravice úplatků je plná«.

Ne perdas cum imolis, Deus, animam meam,
et cum viris sanguinum vitam meam;
in quorum manibus iniquitates sunt,
dextera eorum repleta est muneribus.

Ó nedonnušťej. Pane, k takovým koncům nechci dojit! Chci naopak kráčet v nevinosti: Ego autem in innocentia mea ingressus sum; a proto vysvobod' mne, buď' milostiv mně; redime me et miserere mei. Smiluj se a vysvobod' mne i od lehkomyšlného páchaní hříchů všedních, jež vedou jistě aspoň dispositive ke hříchům těžkým a ne-li, tož dělají okliky, zbytečné zatáčky na cestě k ctnosti a k Tobě — zomaluji pochod po ploše neurované a stezkách kostrbatých: Ne tak, tak nechci kráčet k Tobě. Vykupiteli můi! Vykročuji zpřímá k Tobě: pes meus stit in directo — spiritum rectum innova in visceribus meis — noha má stojí na půdě urované. Nechci se dát svést na okliky a začátky všedních hříchů. Chci přímostí a poctivostí svých úmyslů a řečí i jednání směřovati jen k Tobě, na očích a na mysli a na paměti máje stále Tvou slitovnou dobrotu (quoniam misericordia tua ante oculos meos est), ale i Tvůj svatý zákon (complacui in veritate tua).

Miserere mei! Dej, Pane, tuto milost ctnostného života kněžského, usilujícího varovati se i všedního dobrovolného hříchu... aby lid Tvůi, vida mne i mé spolubratry, kráčejiící cestou nevinosti a svátosti, tím ochotněji i on oslavoval Tebe nejen v bohoslužebných shromážděních, nýbrž i celým svým životem: In ecclesiis benedicam te, Domine!

Ve sborech — ale i v soukromých svých pobožnostech a modlitbách jsem povinen — a chci — Ti děkovati a dobrořečiti, zvláště za to, že mi dáváš tolik očištných a posvěcujících prostředků i ze všedního hříchu. Díky i za takový svatý obřad: Lava bo — i ten mne očištuje, konám-li jej s kající myslí — právě tak jako mábožné pokropení svěcenou vodou. I' pouhý povzdech: Odpušť nám naše viny, takto konaný. Díky tím větší, nekonečné díky — za kounel přesvaté Krve Tvé, která mne očištuje ve sv. zpovědi! A jaké díky jsem Ti povinen za Nejsv. Svátost, která i jako oběť i jako sv. přijímání tolik mne očištuje od hříchů všedních!

Oběť mše sv. odpouští spravedlivým hříchy všední jistě aspoň nepřímou, totiž tak, že jim dává pomocné milosti k takovým zbožným úkonům (zvláště lásky a lítosti), jimiž se shlazují. Ba podle některých shlazuje mše sv. u spravedlivých za určité dispoice hříchy všední i přímo. (Noldin III. 172.) Ó jaký mocný o denní prostředek proti všednímu hříchu je mi dán ve mši sv.! Díky za ni, Božský Vykupiteli!

A jakou bohatou, jak štědrou pomoc proti němu skýtá mi zvláště sv. přijímání! Jako svátost — již samým svým svátostným úkonem: ex opere operato. Jakmile Svatý svatých, Kristus Nejsvětější, vkročí do duše, tu jeho láskou dýšící přítomnost spaluje každý všední hřích jako oheň slámu. Mám ujištění Církve sv. o tom: jed neodolá nejsilnějšímu protijedu. A ten je zde: antidotum culparum quotidianum, di dogmatické slovo Církve sv. (Trid. sessio XIII. c. 2.) Venialia delet, cavet mortalia, di papež Innocens III. (De sacr. myst. alt. V. c. XVII.) Také celá úprava, v níž nám Spasitel tuto svátost podává — totiž podoba pokrmu, na výživu duše, tvrdí totéž... Vždyť hřích všední ubírá duši života milosti (lásky Boží), něco podobného, co tělu bere namáhavá práce: horko, namáhavá práce, pot, chlad a p. Tak ubírá hřích všední vřelost lásky, chuť, svěžest, nadšení, aktivitu... nuž nevidím též, že dobrý Spasitel chce zcela jistě Svátosti Nejsvětější jakožto pokrmem toto vše moji duši nahraditi? Proto prvním jeho účinkem je jistě odpuštění všedních vin. Právě, že je to výživa duše. Proto di sv. Tomáš: Ideo competit huic sacramento, ut remittat peccata venialia. — A to je tak štědrý a bohatý

účinek, že není nic jiného třeba, než jen aby mu duše nekladla překážku — t. j. aby nelpěla na některém všedním hříchu; a nenaráží-li na nějakou takovou překážku, odpouští sv. přijímání všechny všední hříchy i při sebe menší lítosti. Ano i hříchy, na něž nevzpomínáme.

A konečně, což neshlazuje se všední hřích každým úk o n e m l á s k y ? Vždyť i po hříchu všední láska (milost) zůstává v duši — proto není k jeho odpuštění třeba nového vlití lásky (milosti), nýbrž stačí jen h n u t í, ú k o n milosti a lásky (sufficit aliquis motus gratiae vel caritatis ad ejus remissionem — III. q. 87. a. 2). Nuž, když už pouhé vzbuzení lásky, z jakéhokoliv důvodu učiněné, když každé šlechetnější hnutí v duši očišťuje od hříchu všedního — což tím spíše sv. přijímání! Vždyť je to dar — nejvyšší dar lásky Tvé, Pane Ježíši, a jest schopen buditi a rozněcovati daleko účinnější a vřelejší úkony lásky než cokoliv jiného. Ó jak hříchu prostá, krásná, zářící čistotou a láskou je má duše po sv. přijímání! Jak snadný, snadno přístupný, bohatý a štědrý prostředek jsi nám dal proti všedním hříchům, dobrotivý Spasiteli! Jak Ti máme zaň být vděční! Confiteantur Domino misericordiae ejus, et mirabilia ejus filiis hominum! (Ž. 106.) A tuto vděčnost neměl bych osvědčovat tím snažnějším a opravdovějším denním životním l a v a b o ? Chci, ó Pane! Posilni nedostatečnou vůli mou!

Tedy chci ve své nevinnosti kráčet. Vysvobod' mne, budiž milostiv mně. Noha má stojí na ploše urovnané, ve sborech budu Tě chválit, Hospodine!

Indignus (Oběť Nejsvětější, str. 116) shrnuje »Lavabo« v tuto praktickou volnou parafrazi:

»Chci se přičiniti, abych mezi nevinnými ruce své umývati mohl; uprostřed věřících obklopím Tvůj oltář; vždyť chci slyšeti hlas chvály Tvé z jejich úst. Když srdce jejich tak k Tobě pozdvižena, budu jim vypravovati veškeré nevyzpytatelné cesty a předivné skutky Tvé, kde Ty přebýváš, slavný a přece beze slávy, o domě Tvém; abych mysli jejich snadněji k Tobě povnesl, ozdobuji dům slávy Tvé; vždyť miluji ozdobu domu Tvého. U svatostánku je moje radost, protože nedej zahynouti duši mé s bezbožnými a těmi, kteří mají ruce krví poskvrněné a nepravostmi a již hříchy jiných podněcují dary. Byl bych také hříšníkem, ale umyl jsem se, abych v čistotě a v nevinnosti vstoupit mohl... Doufám v Tebe jako ve skálu, věřím, že pevně, nezvykle jistě stojím; kdybych však se měl kloniti k propasti hříchu, smiluj se a spas mne, zachraň mne, ať neklesnu...

NA DOTAZY:

K čemu »libellus«? K sebekontrolě a k vlastnímu povzbuzení adoraci konat rádně. Adorace je povinnost, kterou bereme na sebe dobrovolně jako kněží, kteří si uvědomují co jest ono »Tantum Sacramentum!« Proto libellus povzbuzuje naši kněžskou svědomitost, aby neustrnula adorace jen na zápisu a přihlášce mezi adorátory. Tož jen používejme ho!! Svou adorační hodinu (datum) hned po adoraci na něm poznamenejme a aspoň za půl roku pošleme. Je mnoho spolubratři, kteří adorují, ale »libellus« neposílají — když snad i z nějakého ostychu se to děje, není to podle úmyslu adorace správné... Nuž pošli jej kdos tak ještě neučinil... Či má to být projevem, že přípověď dobrému Spasiteli svátostnému kdysi ochotně a z lásky danou — odvoláš — — — ? A nemáš-li na tiskopis »libella«, stačí korespondenční lístek s daty adoračními v jednotlivých měsících.

Získáme plnomocné odpustky i r o z d ě l e n o u adorační hodinou?

Odpověď podle nově upravených stanov: Ano, jen když její díly (v jednom dni) dělají dohromady plnou hodinu.

Staňme se adorátory! Všichni kněží! Dejme se zapsat!

Vydalo Petrinum v Českých Budějovicích.

Nákladem vlastním. — Českomoravská akc. tiskárna tř. v Č. Budějovicích.

Kazani na misijni nedeli.

Proč vedl při svém nanebevstoupení Pán Ježíš své apoštoly a učedníky na horu Olivovou? — „Aby jim i nám ukázal cestu do nebe“, slyšíme často jednoduchou odpověď. — Ale hory, žel, nepřivedou člověka blíže k nebi než údolí. — Ne, dosáhneme-li nějaké výše, tak se nechceme přiblížiti nebi, nýbrž abychom lépe přehlédlí zemi v její dálavě.

Rozumíte nyní, proč vedl Pán apoštoly na horu Olivovou a proč je andělé napomenuli, když zírali do mraků za odešlým Ježíšem. „Co zde stojíte, hledíte do nebe?“ Apoštolé tím totiž opomíjeli vlastní výhled, duchovní výhled do světa. Všude na zemi má přece býti zřízena sv. Církev! Tak zní poslední vůle Ježíše Krista. Tak zní první nejsociálnější internacionála, nejčistší lásky k bližnímu, vyhlášená samým Synem Božím: „Jdouce do celého světa, učte všechny národy!“ Všem národům se má dostat blahé zvěsti evangelia. Všichni lidé mají být spaseni, t. j. mají být šťastni — zde i na věčnosti. — Uskutečňování světového úkolu naší Církve je — drazí v Kristu — i naší záležitostí. Vždyť každý, kdo z nás byl pokřtěn, stal se a je údem duchovního, skutečného těla Kristova, t. j. Církve svaté. — Každý úd přispívá v těle svým způsobem, k rozvinutí, k růstu těla. Ne-li, není v něm života a musí být od těla odloučen. — Vy však chcete být živými údy těla Kristova, abyste ve spojení s ním byli věčně šťastni. Protože jsme svobodnými a rozumnými údy, vybízí nás sv. Církev, abychom zvláště jednu neděli v roce, třetí říjnovou, vědomě pomáhali k jejímu rozšíření po celém světě.

Když pozoruji zemi s horské výšiny, vidím ji v pravých rozměrech a v její skutečné tvářnosti. V zastrčené zahradní besídce, malou křovinu jako mohutný porost. Jestliže však hledím s výšky, vidím, jak je moje zahrádka vlastně nepatrná. Matka Církve nás brání před utěsněním a zkrácením našeho obzoru jen osobními, jen nationalistickými starostmi a záležitostmi. Vede nás dnes i každoročně misijní nedělí k duchovnímu výstupu na horu Olivovou, k duchovnímu výhledu na celý svět. Dívejme se tedy vděčně do širých dálek misijních území, „až do končin země“.

Na východě ční dodnes tisíce minaretů, mešit, z nichž pětkrát denně volá muezin islamské národy k Alahu. V daleké Indii, Tibetu, Malajsku, Číně a Japonsku jsou bezpočtu rozsety budhistické pagody a kláštery lámů. Pod posvátnými stromy dosud bijí pověřiví pohané na své modlitební mlýnky a hřmící gongy. Srdce se zastavuje při pohledu na tělesnou i duševní bídu, jež panuje v chýších ubohých černochů. Zaostríme svůj dalekohled pojmy nedávné hrůzy! — Misijní kraje se velmi podobají, po stránce duchovní, hrozným koncentrákům. Slyšeli jste v radiu, od známých o velkých mukách obětí gestapa. Můžete již v tisku i filmu vidět živoucí kostry vyhladovělých vězňů nejrozumnějších lágrů. — Tak podobně si můžeme představit duše ubohých pohanů. Co po-

hanská krajina, to v duchovním ohledu lágr Satanův. Brání pohanským duším ostnatým drátem vášní a kamennou hradbou předsudků, aby se rozběhli na svobodu dítek Božích. Miliarda pohanů hyne děsným hladem po Bohu, po věčném Slovu.

Před poslední válkou působilo v katolických misiích přes 120.000 misionářů kněží, řeholníků i laických pomocníků. Podle dosud velmi strážlivě učiněného odhadu ubylo během války ročně 4000 misionářů — smrtí, nemocemi, nejvíce však internací. Na příklad: Z hlavního města filipínských ostrovů, z Manily odplulo vloni z vojenského rozkazu 180 misionářů Společnosti Božího Slova. Loď narazila na minu a všichni zahynuli. — Válečná litice nedovolila, aby noví misionáři nastoupili. Zbylí misionáři padají, vyčerpání přemírou práce. Misie pustnou.

Dejme tomu, že byste bývali měli letos na jaře bez nebezpečí snadnou příležitost nasytit hladové vězně v nějakém koncentračním táboře. Nikdo z vás by jistě neměl tak kamenné srdce, aby býval ničeho nedal takovým ubožákům. O tom jsem přesvědčen. — Pohané úpící pod krutou krutou Satanovou také duchovně hladoví, hynou a již svou bezmocí žalostně prosí. Miliarda pohanů vás prosí o milosrdenství. — „Blahoslavení milosrdní, neboť oni milosrdenství dojdou!“ — Jistě, že ve vašem srdci vzniká krásná otázka: „Jak tedy mohu pomoci těm bedným pohanům?“ — Dvojm způsobem: *přímo* modlitbou, obětí, *nepřímo* hmotnou almužnou, neb zapsáním se do misijního papežského díla.

Ještě řada měsíců uběhne, než naše peněžní dary budou opět doručovány misionářům. Duchovní almužna modlitby, oběti, jde přímo bezdrátovou telegrafií Božího milosrdenství a dobroty. — Členové papežského „Díla šíření víry“ se modlí za misie denně aspoň jednou Otčenáš a Zdravas, s prosbou „Svatý Františku Xaverský, oroduj za nás!“ — Kdo snad v žádném misijním díle není a obává se, že si těžko takový zvyk osvojí, tomu radím: Bratře, sestro v Kristu, učiň dnes, nyní předsevzetí: věnovat jeden určitý den v týdnu na misie a ubohé pohany. Nemusíš potom konat nic zvláštního. Jen, co obvykle konáváš, budeš se snažit konat lépe na dobrý úmysl misií. Tím jistá část výprosné a smírné hodnoty tvých skutků připadne hynoucím pohanům a misionářům. Toto předsevzetí dobrého úmyslu má platnost trvání, dokavad je neodvoláš, neb na jak dlouho sám předem stanovíš dle své velkodušnosti. — Učiňte tak aspoň do doby, než bude obnoveno pravidelné spojení s misiemi, aspoň do konce tohoto roku! — Svěřte své šlechetné rozhodnutí Panně Marii, Královně apoštolů! Ona již zprostředkuje potřebné milosti vám i misiím.

Božské Srdce Ježíšovo sledovalo nás zde ze svatostánku, jak jsme se duchovně dívali do širých misijních dálek jeho království. Nezapomene vaši pomoci, kterou poskytnete misiím! Královsky vás za to zahrne svou milostí. Amen! P. Václav.

Promluvy k horlitelům Katolické Akce

(Viz Dobrý Pastýř 1945 č. 7.)

Prosinec 1945.

O d m ě n a

A. První promluva: Pohnutky k apoštolátu.

Svatý Petr se táže: »Jakou odměnu obdržíme?« Ježíš ho mohl pokárati, že to není dokonalost, čekati odměnu; avšak nekárá, nýbrž slíbuj: »Stokrát více obdrží a život věčný k tomu.«

Radosti hříšné mají v sobě svůj trest, proměňují se brzy v hořkost a výčitky svědomí. Dábel má nejvíce mučedníků. (Příklad: Lakomec, závistník, opilec, smilník. Sebevraždy hříšníků.) A k tomu přijde věčný trest.

Radosti světské, dovolené (z majetku, z chvály a pod.) — končí se nejpozději smrtí.

Radosti duševní, přirozené (z vykonané práce, z nabytých vědomostí), zůstanou i po smrti, ale jenom tehdy, jsou-li spojeny s radostmi duchovními nadpřirozenými (z dobrých skutků, z modlitby, ze sv. přijímání a p.).

Radosti apoštolské se smrtí ještě zvětšují. Po smrti teprve poznáme, kolik duší jsme zachránili apoštolskou modlitbou, obětmi, dobrým příkladem, slovem, skutkem.

Proto praví Kristus: »Radujte se, neboť odplata vaše bude veliká v nebesích.«

Největší odměna: **Bůh**: »odměna tvá bude veliká.«

Radost apoštolská je podle slov Kristových největší, nejčistší a věčná.

Radost apoštolská nás činí podobnými andělům. (Ježíš praví: Větší radost bude v nebi nad hříšníkem pokání činícím . . .)

(Příklady radostí apoštolských viz »Životem« č. 44, »Radost«.)

Kdo jednou okusil radostí apoštolských, nebude už toužiti po radostech světských a hříšných.

B. Činnost K. A. v prosinci.

Všichni: Stavěti »jesličky« a šířiti tuto ruční práci mezi mládeží, zvláště mezi chlapci. Na svátek Nep. Početí bl. P. Marie obnova sv. křtu. **Roráty** nacvičit, zpívat, získati jiné po účast. Podobně vánoční **koledy**. Připraviti v rodinách »Rodinnou pobožnost u jesliček« (vydal Exerciční dům, Frýdek, zn. m-52).

Apoštolát dobré knihy. Heslo: Darujte k vánocům dobrou knihu! (Doufejme, že do vánoc už budou nějaké dobré knihy na trhu. Snažíme se, aby kniha Následování Ježíška, která byla už před ukončením války v tisku, byla dokončena a vydána. Cenu udáme později.)

Ženy a dívky: Apoštolát charity. Avšak ne veřejné nadílky, nýbrž potajmu a tak, aby nám nikdo neděkoval. Příklad sv. Mikuláše: Hodil dar oknem a utekl.

Jinoši: Ze starých dětských hraček udělat nové.

Děti: »Sbírat« vánoční dárky pro rodiče. (Modlitby, sv. přijímání, oběti) viz: Blahopřání dětí rodičům. Vydal Exerciční dům, Frýdek.

O **jesličkách** napsal Lad. Cibulka v Našinci: »Jesličky. Nedomnívejte se, že je to hračka pro děti. Ne, jesličky znázorňují živě a tklivě událost narození Páně. Sv. František z Assisi začal stavět jesličky »frigescente mundo« — když »svět začal mrznout« — když svět začal chladnout v lásce k Bohu i lidem. Tak se začaly stavět ve středověku (ovšem »temném«) jesličky v chrámech. V našich českých rodinách neznali dříve stromků (viz Němcové »Babička«, stavívali Betlem. My lidé potřebujeme znázornění, viditelné mluvy, z úsměvu, a tisknutí ruky a srdečnosti se přesvědčujeme o přátelské lásce. Církev k nám mluví nejen slovem, nýbrž i k smyslům symbolikou obřadů.

Jesličky nejsou sice liturgií, ale řekněte sami, zda nemluví k srdci velkým i malým v kostele betlemská jeskyně, toto zpřítomnění zprávy z Evangellia. **Stavějte i vy jesličky doma!** Uděláte radost dětem, ale i sobě. Dovede-li si táta hrát s malou železnicí nebo stavebnictvím, když už děti dávno spí, dovede jistě i »vyřezávat« a upravovat figurky betlemské. Budou-li mu v tom děti pomáhat, udělá jim jen radost.

C. Druhá promluva: Ctnosti apoštolské.

Vytrvalost

»Kdo vytrvá až do konce, tomu dám korunu slávy.«

I. Překážky vytrvalosti, 1. vnitřní:

a) **Náladovost.** Člověk náladový je otrokem svých citů. Nechceme býti otroky. Částečně dovedeme nepříznivé city odstraniti rozumovou úvahou. Ostatní, které nedovedeme odstraniti, musíme ovládati. Zastnouti zuby a jíti dál. Když nemám chuti, a přec udělám to dobré, je moje zásluha tím větší.

b) **Slabost vůle.** Tou trpíme všichni. Musíme vůli posilovati stálým cvičením. Každá oběť posiluje vůli. Cvičme se **denně**.

c) **Pýcha.** Kdo hledá sebe, klesá na mysli. Kdo hledá Boha, vytrvá.

2. Překážky zevnější.

a) **Neuznání:** nečekejme uznání a vděčnosti, vždyť pracujeme pro Boha. Chvála lidská nám ubírá zásluh.

b) **Neúspěchy.** Jsme rozséváči. Žeň může přijíti i po naší smrti. Co jsme učinili **pro Boha**, nikdy není nadarmo.

c) **Křivdy.** Nejvíce bolí křivdy od těch, kterým jsme chtěli pomoci. Pohledme na Spasitele, co On trpěl. Obětuje mu i tu bolest za zdar apoštolátu a tak snad více duší získáme než slovem.

II. Prostředky k vytrvalosti.

1. **Často se pokořujeme:** »Ne nám, Pane, ne nám, nýbrž jménu tvému budiž chvála.«

2. **Prosme o vytrvalost.**

3. **Obnovme horlivost** (čtením, rozjímáním).

4. **Chodme k pramenům horlivosti** (Ježíš svátostný).

Promluvy k horlitelům Katolické Akce.

Srpen 1945.

(Průběh schůzky viz „Dobrý pastýř“ 1945 č. 7. Zde podáváme náčrtek promluv I. Pohnutky k apoštolátu a II. Ctnosti apoštolů).

I. Pohnutky k apoštolátu.

CENA DUŠE

(Viz brožuru „Má člověk duši? Životem“ č. 361).

1. Člověk má duši.
2. Duše je nesmrtelná.
3. Člověk má jen **jednu** duši.
4. Duše má **nekonečnou cenu**.
 - a) je obrazem, originálem největšího umělce — Boha, **živým** obrazem Božím.
 - b) Kristus: Co prospěje člověku, kdyby i celý svět získal. .. Co Kristus učinil pro duši . . .
 - c) ďábel: „Toto všechno tobě dám . . .“
Každá duše má tak nesmírnou cenu i duše hříšníka, opilce. Je jako diamant v blátě. Jako drahocenný obraz u vetešníka. Kdo jej objeví?
5. Tento život rozhoduje o **věčnosti**. Věčná spása neb věčné zavržení. Kdo by mohl býti **lhostejný**, když se jedná o tak velikou věc.

Aplikace: Práce pro spásu duší je nejkrásnější a nejzáslužnější práce.

1. **M o d l e m e** se apoštolsky: Ráno k andělům strážcům všech lidí, se kterými se dnes sejdem. Za obrácení hříšníků. Za kněze. Za zdar všech apoštolských prací.
2. Povzbudme jiné k modlitbě, zvláště děti a nemocné.
3. Přinášejme oběti apoštolské. Snášet horko, žízeň, nepohodlí. — „Bože, z lásky k Tobě a za tuto duši to obětuji.“

POKORA

(Viz brožuru „Tajemství svatých, Životem“ č. 110).

Pokora je základem všech ctností, proto také základem apoštolátu.

I. Co je pokora? Sv. Terezie: „Pokora je pravda.“ Pokorný poznává: Všecko dobré mám od Boha, zlé od sebe.

1. Pyšný se domnívá, že dovede něco **sám ze sebe**, a přece všecko je od Boha. Obelhává sebe.
2. Pyšný se domnívá, že je **lepší** než jiní a přece jen Bůh ví . . . Komu bylo mnoho dáno, od toho .
3. Pyšný chce **pro sebe čest** a odměnu a přec jen Bohu patří čest a sláva. Pyšný okrádá Boha.

II. Pokora je **apoštolská** ctnost.

1. Pyšný je hned **smutný** a nevrlý, když má neúspěch. Pokorný ponechává úspěch Bohu a je klidný.
2. Pyšný je hned rozčilený a začne nadávat, když se mu odporuje. Pokorný je **tichý**, mírný. (Příklad: Sv. Klement M. Hofbauer, když prosil o almužnu pro sirotky, plivl mu v hostinci někdo do tváře. „Tak, to je pro mne, a teď mi dejte ještě něco pro moje sirotky.“ Druhého dne ten člověk přišel k němu ke sv. zpovědi.)
3. Pyšný zkazí **vnitřní** cenu dobrých skutků, i když na venek má úspěchy.
4. Všecko veliké v Církvi bylo vykonáno pokornými dušemi. Kristus, Maria (Aj já dívka Páně), Jan Křtitel (poslušnost).

III. Cvičení v pokoře.

1. Přemáhejme **bázeň lidskou**.
2. Nemluvme **o sobě**, leda, že je to nutné ke cti Boží a ke spáse duší. Nikdy ne o tom, co jsme vykonali, kolik nás to stálo práce a pod.
3. **O druhých** nemysleme a nemluvme **nic zlého**. Mysleme si: „Kdyby tento člověk obdržel tolik milostí, co já, byl by jistě lepší než já.“
4. Zármutek při neúspěchu přemáhejme tím, že obnovíme **dobry úmysl** a že Bohu **děkujeme** za bolest.
5. Často se modleme: „Ježíši tichý a pokorný srdcem, učiň srdce mé podobné srdci svému!“

Román kněze

I staletými duby může víchř zalomcovat, že v mohutných větvích až zapraská...

Když Pater Václav při svěcení na kněze vstával se země, na které v bělostné albě ležel před hlavním oltářem katedrály, říkal si v srdci: »Spasiteli, chci býti dubem, který nepadne!« Před jeho očima se kmitla rodná chaloupka, krčící se pod skalnatým svahem, na jehož vršku stálo několik dubů. To byli jeho staří známí. Celé dětství strávil pod nimi. Jaký div, že při svěcení si vzpomněl na svého přítele na strání nad rodnou chaloupkou!?

Prosba Patera Václava začala se hned po primici utěšeně stávat skutečností. Byl z něho kněz-dub. Právě útočiště duší všude, kde působil. Jako unavení ptáci přilétají do košaté koruny dubu pro trochu posilujícího odpočinku, tak srdce mladého kněze rozevíralo se všem, kdož ho potřebovali. Dub mohutněl, větve se široce rozpínaly...

Ale právě do širokých korun stromů víchry nejvíce perou. Běda, neodpovídá-li šíři větví i hloubka kořenů...! I dub může býti vyvrácen a větve se mohou zpřelámat...

Pater Václav se ocitl najednou ve víru. Nikdo — ani on sám se toho nenadál. A byl to vítr zlý — vlastně nejvíce zkázonosný — pýcha! Koho tato víchřice se zmocní, nezachytí-li se včas, roztočí jej jako pírkó do závratné výše a pak jím mrští dolů... I kdyby to byl dub...! I kdyby to byl kněz...!

Ó, kdyby byl býval tužil mladý farář z pohorské chudé dědiny, jaký zmatek si odnese ze schůzky kolegů, s nimiž před dvaceti lety maturoval. Tehdy se zase všichni viděli od té doby, co se pouštěli v různý životní let ze společného hnízda jejich oktávy. Pater Václav býval ve studiích vždycky primus, ale nikdy se tím v mysli příliš nezabýval. Studentská rovnost a družnost stírala různost nadání i úspěchů, jevících se na vysvědčení. Až teď po dvaceti letech najednou mezi svými kolegy — on Václav — primus, ze všech nejnadanější eminentista, vidí a cítí, že jest na nejspodnější příčce společenského žebříku tohoto světa. Jak-to vysoko dotáhli ti, kterým dával kondice a jež postrkoval do vyšších tříd! A nyní jsou z nich páni s tituly a příjmy, o jakých se Pateru Václavovi v horské farce ani nezdálo. Co je on? Kam to dovedl? Sedí kdesi v horách, kde lišky dávají dobrou noc! Praobyčejný farář, docela nic než ubohý chudý farář...!!

V dubové koruně začalo hrozivě praskat. Bylo to po prvé, kdy na ni dolehla zlopověstná víchřice.

Pater Václav byl mezi kolegy celý nesvůj. Ne, že by jím pohrdali, spíše on sám v procitlé ctižádosti pohrdal najednou sebou, vším, co byl a co vykonal.

Đábel je výborný kovář, kuje železo, dokud je žhavé, a tovaryšů pro své řemeslo má všude dost a dost. A tak když před odjezdem procházel se Pater Václav s kolegou — bankovním ředitelem — opřádal ďábel vyhlédnutou kořist lichotivými slovy, jež měla Václavovu duši úplně strhnouti do větrné smršti zmatku a poblouzení:

»Václave, nezlob se, řeknu ti upřímné slovo: Tebe v tom Horákově je věčná škoda. Jsi zakopaný talent. A tak málo si tě církevní úřady váží, že tě zastrčily, kde o tobě nikdo neví. A myslím, že ani

nejši ve svém povolání spokojen. Byl jsi tak zamlklý mezi námi. Poslechni, kamaráde, jsem ředitelem banky a vlastně i tobě jsem vděčen za svůj úspěch, vždyť jsem býval dost slabým žákem a tys mne přiučoval. Chtěl bych se ti něčím odměnit. Domnívám se, že i kněžství jest konec konců jenom zaměstnání — nu, a zaměstnání lze přece změnit. Nabízím ti skvělé místo v naší bance. To přece není odpad od víry! Zůstaň si dále zbožným a věřícím člověkem, ale uvaž, že máš také právo jinde plněji a vhodněji uplatnit své nadání!!«

Tato slova hučela Pateru Václavovi v hlavě jako vodopád. Lomoz vlaku, který kněze unášel zpátky k horám, zdál se mu ve srovnání s nimi jako šumot motýlích křídel. Ani doma nenabyl pokoje. V nitru Patera Václava bylo, jako kdyby se byla probudila dosud utajená neznámá síla, která jej hnala výš a výše:

»Pryč z tohoto zakletí! Pryč z této hrobky mých schopností! Musím vyniknout, musím ukázat, co dovedu, musím všechny dohonit, předstihnout!«

Počáteční hrůza před zpronevěrou Kristovu kněžství začala pomalu mizet, jsouc umlčována stále rostoucí ctižádostí:

»Neváží si mne! Jsem tu beztak na ztracené vartě! Když o mne nestojí, odejdu!« honily se myšlenky ve farářově nitru a denně dozrávaly k činu.

Častěji nyní přinášival poštovní posel noviny z Prahy. Kolega — bankovní ředitel — radil, obstarával, vyřizoval, co bylo nutné: »Místo připraveno — prostě jen nastoupit! Nikomu nic neoznamuj, seber se a přijď! Nevěděli o tobě, ukaž, že nevíš teď zase ty o nich!« končil poslední dopis.

Kněz byl již rozhodnut — odjede a tak prostě postaví své nadřízené úřady před hotovou věc. A s nikým se nerozloučí!

Lidé o ničem nevěděli; říkali sice, že pan farář je teď takový divný, ale je asi unaven, vždyť ty cesty v horách do škol nejsou maličkostí!

»A vidíte, ani jednou v té největší siberiji školu nevynechal!« obyčejně takto pochvalně končily hovory farníků.

V tom měli pravdu. Pater Václav měl rád děti a vždycky se těšil na hodiny náboženství, kdy přímo srůstal s dětskou duší.

»Aspoň těm dětem dám »S Bohem!«. Řeknu, že jdu někam daleko a že se nevrátím,« uvažoval kněz, když šel naposled do vzdálené přesporní školy.

A teď již stojí před dětmi. Najednou cítí, že dělá něco hrozného, něco bídáckého, něco zločinného. Ty děti k němu vzhlížejí tak důvěrně, a on je vlastně klame, říkají mu »Velebný pane!« a on jím vlastně už ani nechce být. Ale hned v zápětí na tuto jiskérku se valí celý vodopád pýchy a ctižádosti, který rázem dobývá nadvlády nad rozbouřeným nitrem: »Tady jde o budoucnost!« rozkřikuje se velitelsky zlo v nitru. Ano, i duby mohou býti vyvráceny...

Pater Václav se snaží klidně vykládati dětem učebnou látku. V duchu se tvrdě rozhoduje, že ani to »S Bohem!« dětem raději neřekne. Nač také? »Muž nesmí podléhat citům, když se to přičí jeho zájmům!« šeptá mu zlo v duši.

Ostatně děti nejsou dnes ani moc hodné. Je mezi nimi neklid, jako když večerní vánek zvlá hladinu rybníka. Vyještěné oko kně-

I.

II.

čl-štým o-hněm v mocný žár, za pře-sua - tý

kněž-ství dar! Tvo - je lá - ska ne-zná me - zi!

Refrén

Co Ti za vše mů-žem dát? V kněž-ství, věc - ný

Ve - le - kně - zi, chce-me Te - be mi - lo - vat!

GLORIA: »Sláva Bohu na výsostil«, - s anděly se modlí kněz. - Kéž i píseň jeho ctností - stoupá s nimi do nebes! - Jako kdysi oné chvíle - změnila se půlnoc v jas, - tak nechť kněžství sněhobílé - k Otci světél vede nás! - Tvoje láska nezná mezí...

EVANGELIUM: Slovem Božím zachvívá se - pozhnaný kněžský ret. - Ó, kdy ke své vlastní spáse - naslouchat mu bude svět?! - Kněžská srdce učí silná, - v Duchu svatém dej jim růst, - věčná Pravdo neomylná, - promlouvej k nám z jejich úst! - Tvoje láska nezná mezí...

KREDO: »Věřím v Tebe, Trojjediný!«, - volá lidská ubohost. - Věci světa jsou jen stíny, - Tys však pravá Skutečnost! - Dej, ať vírou kněží Tvoji - zdolají vždy klamy zla, - věrni Petru, který stojí u svatého kormidla! - Tvoje láska nezná mezí...

OBĚTOVÁNÍ: Chleba dar a kalich vína - pozvedá kněz před Tvou tvář. - Naše dlaň se k Tobě spíná, - srdce kládouc na oltář. - Rač je přijmout s blahou lící! - Chceme kněžství prospěti: - Dej, by kněží, obětníci - sami byli obětí! - Tvoje láska nezná mezí...

SANKTUS: Klenby nebes zajasaly, - k nim se druží země klín: - Od všech tvorů hoden chvály - třikrát svatý Hospodin! - Větší čest však s kněžských retů - bude Tobě podána; - vstříc Ti pějeme, Králi světů, - s knězem vroucí

PO POZDVIHOVÁNÍ: Božská moci kněžských dlaní, - kdo tě může chápat jen? - Tajemství se duše klaní: - Ježíš je tu přítomen! - Pouhé slovo Tvého sluhu - na oltář Tě, Pane, zvel - Věru kněz je Kristus druhý! - Dej mu tedy Srdce své! - Tvoje láska nezná mezí...

AGNUS DEI: Vina lidstvu v srdci hlodá. - Ó, kde nalézt pravý lék? - Ve své krvi nám jej podá - čistý Boží Beránek. - Aby důkaz lásky zmožil, - otevřít dal kopím bok, - v kněžské ruce navždy vložil - milosti svých velelok. - Tvoje láska nezná mezí...

PŘIJÍMÁNÍ: Hostina je připravena, - kdo jsi čist, jsi na ni zván! - Nekonečná její cena, - pokrmem je Bůh a Pán! - Kéz tvá duše při tom cítí - velkou Boží Dobrotu, - že to kněz, jenž tebe sytí - svatým Chlebem k životu! - Tvoje láska nezná mezí...

K POŽEHNÁNÍ: Kněžská dlaň se zvedá znovu, - naznačujíc svatý kříž. - Zda v ní ruku Ježíšovu, - moje duše, vlasině zříš? - Pane, v toto požehnání - lásku svého Srdce vlej, - všem svým kněžím božskou dlaní, - Spasiteli, požehnej! - Tvoje láska nezná mezí...

ZÁVĚR: Naposled zní prosba vřelá; - nehleď, že jsme vinníci: - Viz svá stáda osiřelá, - opuštěnou vinici! - Důvěru v Tvé Srdce máme, - rozjasni své Církve tvář: - »Dej, nám kněze!«, k Tobě lkáme, - »kněžím pak dej satozář!« - Tvoje láska nezná mezí...

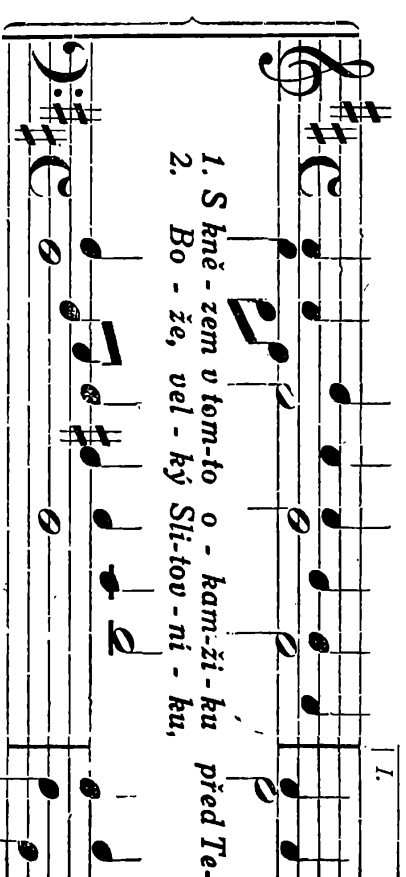
S církevním schválením.

Od, týchž autorů vyšly mešní písně: velikonoční, o Panně Marii a k svatým Petru a Pavlu.

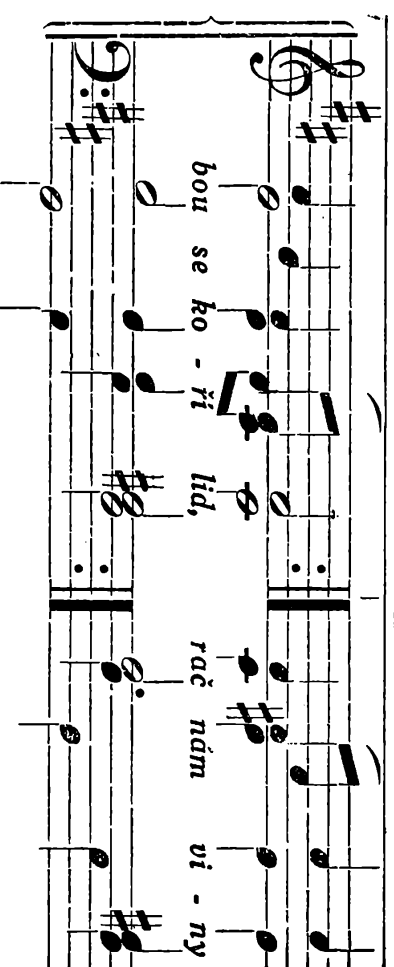
Objednávky: Diecéšní nakladatelství v Hradci Králové, Adalbertinum.

Mešní píseň o svatém kněžství.

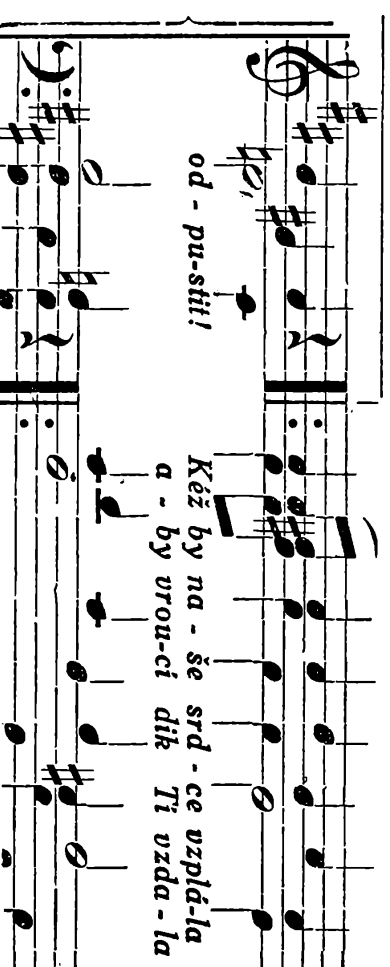
(Pro kněžské soboty, kvatembrové dny a kněžské slavnosti.)
(Text Dr. Čeněk Tomiško, nápěv Stanislav Mach.)

1. S kně - zem v tom - to o - kam - ži - ku před Te -
2. Bo - že, vel - ký Sli - tou - ní - ku,

bou se ko - ři lid, rač nám vi - ny

od - pu - stí! Kéz by na - še srd - ce vzplá - la
a - by vrou - cí dik Ti vzda - la

zovo brzy postřehlo, že všechno to rozčereň třídy má své východisko i svůj cíl ve čtvrté lavici, kde seděla Jiřinka Pátková, ubohý neduživý mrzáček, na jejíchž křivých nožičkách se klátilo zbědované tělíčko. Vychovatelský návyk Patera Václava zapomíná na okamžik na bouři ve vlastním nitru:

»Děvčata, co to tam máte!« zpola přísně, zpola dobrácky zazní knězův hlas.

»Prosím... prosím, velebný pane, ona tadyhle Jiřinka má obrázek a tam je vzadu vaše jméno!« hlásí ochotně jedním dechem Maruška Nováková šťastna, že se jejímu čipernému jazýčku podařilo hlásit novinu dříve, než se k tomu dostaly ostatní.

»Ukaž, Jiřinko!« zatřásl se knězi hlas. Vyhublá ručka podala duchovnímu obrázek, zatím co chudokrevná tvářička ulekaně ještě více zbledla: »Velebný pane, odpusťte mi to!« šeptají dětská ústa a prosí velké pomněnkové oči. Ty Jiřinčiny oči byly úchvatně krásné, jako kdyby Pán Bůh jí chtěl v očích nahradit, co scházelo ostatnímu tělu. A byly čisté jako dvě lesní studánky. Pater Václav je dobře znal, vždyť se uměly na něj tak vděčně zadívat, když malé trpitelce občas přinášel v kapse do školy nějakou dobrotu.

A nyní se dívají na kněze, který drží v rukou obrázek. Ano, poznává jej. Je to jeden z jeho primičních obrázků. Tehdy před patnácti lety při první mši svaté je rozdával...

Krev se mu řítí do hlavy a v prsou bije srdce jako zvon! V jeho zrak se zabodávají slova, která si dal natisknout na obrázek jako primiční heslo: »Za Tvým hlasem jsem šel; Pane, dej sílu duši mé.« — Kriste Ježíši, je to pravda!?? Jde dosud za hlasem Božím!??

Jiřinka pozoruje kněze. Ano, velebný pán se asi zlobí, on asi ví, co vyvedla. Musí ho odprosit, aby se na ni proto nehněval. Ať ji pokárá, ať před celou třídou ji potrestá, ale jen ať se nehněvá! A již se třepotá její ustrašený hlásek: »Prosím vás, velebný pane, moc vás prosím, odpusťte mi to, že jsem vám váš obrázek vlastně vzala. Jsem zlodějka« — a zde již začínají se z blankytných očí kutálet perličky křišťálu — »ano, jsem zlodějka! Všechno vám povím, jen se na mne, prosím vás, nezlobte! Asi před rokem, když jste šel z naší školy, modlil jste se po cestě z takové černé knížky se zlatým okrajem a barevnými stužkami. Šel jste pomalu a nevěděl jste, že jdu za vámi. Ostatní děti už byly dávno napřed, ale já nedovedu běhat jako ony. Najednou jsem viděla, že vám z knížky něco vypadlo. Byl to tento obrázek. Chtěla jsem na vás zavolat, ale najednou se ve mně ozvala myšlenka: Nech si jej! Víím, že to byl hřích — ale, velebný pane, mně se ten obrázek Panny Marie tolik líbil. Tak jsem si jej nechala, a umínila jsem si, že každý den večer před obrázkem se budu za vás modlit. Teď už víte všechno! Jen se na mne nēzlobte!«

Celá třída s napětím čeká, jak to teď dopadne.

»A Jiřinko, modlíš se skutečně za mne každý den?« přerušuje ticho rozechvěným hlasem Pater Václav, zatím co jeho ruka zvedá hlavu dítěte, aby viděl do zarosených hlubokých očí.

»Velebný pane, každý den se od té doby modlím za vás před obrázkem a říkám: „Matičko Boží, děkuji ti, žes nám dala hodného velebného pána. Dej, ať ho nikdy neztratíme!“ A když mne něco bolí a chtělo se mi plakat, že nemám zdravé údy jako jiné děti,

vezmu si váš obrázek a šeptám: „Milá Panno Maria, obětuji ťo za našeho velebného pána, aby jeho nohy mohly vždycky, v létě, v zimě k nám do školy chodit a jeho ruce aby mohly za nás prosit a obětovat mši svatou!“»

A teď se stalo něco, co v dětských hlavičkách zůstalo navždy záhadným tajemstvím. Velebný pán najednou kleká před ukřižovaným Spasitelem, hlavu do dlaní skládá a z očí mu tekou bohaté slzy. Co se stalo velebnému pánu? — táží se dětské překvapené oči, ale nikdo se neodvážá ani hlasitěji vydechnouti.

V Jiřinčině duši přibývá úzkosti a zmatku. Je zlá, ublížila velebnému pánu a proto on tolik nyní pláče! Její tělíčko vstává a namáhavě se koлебá ke klečícímu knězi.

»Velebný pane, prosím vás pro všechno na světě, odpusťte mi to, nechťela jsem vás zarmoutit!« šeptá dívka, přiklekajíc ke knězi před křížem našeho Pána.

Pater Václav povstává, uklidněnou a rozzářenou tvář obrací ke klečícímu mrzáčkovi — ale ne, není to mrzáček, není to ubohé dítě — v té chvíli se knězi, zdá, že se třída přeměnila v bílý oltář... a tady to, co se chvějivě choulí před ním, to je přece hostie, ano, živá, svatá, bílá hostie, obětovaná za jeho kněžství, a on, Pater Václav, kněz Ježíši Krista, kněz na věky, on tu svou hostii musí zvednout — shýbá se k dítěti, křížek na čelo mu tiskne, do náručí bere neduživé tělíčko a nese je zpět do lavice...

»Jiřinko, zaplať ti Pán Bůh!« děkují knězovy rty.

Pak obrací se Pater Václav k celé třídě, jež ani nedutá, nechápajíc, co se děje, a praví hlasem, jenž zněl jako rozjásané velikonoční zvony: »Děti, vstaňte a zazpívejte mi: Bože, chválíme Tebe...!«

Kněžství Patera Václava bylo zachráněno. Ještě týž den letěl do Prahy telegram, obsahující dvě slova: »Nepřijedu — zůstanu!«

A zůstal. Zůstal jako dub, jenž předrže vichřici, hlouběji a pevněji zapouští své kořeny. Zůstal i tehdy, když mu bylo nabízeno lepší místo v bohatém kraji. Lidé si jej nemohli dosti vynachváliti. Říkali mu »náš zlatý pan farář« — a dalo se z toho vycítit, jak ho mají rádi. Také nebylo daleko široko zbožnější a spořádanější osady než jeho.

Zůstal — ale nezůstala Jiřinka. Ta se brzy přestěhovala na hřbitov. Její slaboučké tělo podleгло zákeřné nemoci.

Když zavírali víko její rakvičky, spočíval mezi zkříženými dlaněmi primiční obrázek...

A lidé nikdy nemohli přijíti na to, proč jejich zlatý pan farář vždycky od hrobu své matky šel se pomodlit na malý růvek mrzáčka Jiřinky... Jen bílé lilie, vydechující tajemnou vůni, šeptaly o skryté neznámé oběti, ze které ožilo kněžství...

* * *

Je to povídka? Ano!

Nic víc, než pouhá povídka? Nikoliv!

Skutečnost je v tom, že i mohutnými duby může vichr zalomcovat a že by je snad i vyvrátil, kdyby nebylo sepjatých a obětujících se dlaní, které přidržují jejich kořeny...

Katechetická kázání

R. Schikora C. Ss. R.:

Svatý růženec.

Katechismus	Hodí se na	Kázal jsem	
		kdy	kde
Velký ot. 522	Neděli růžencovou		
Ord. olom. č. 70			

Válka nás naučila modlití se. A mnohý právě v hrůzách války a bombardování poznal, jak krásná, potěšující a mocná je modlitba sv. růžence.

Tehdy nikomu ani nenapadlo, namítati proti sv. růženci, co se dříve namítalo: že je to jednotvárné, stále opakování stejných modliteb. Neboť v hodinách hrůzy, když jsme v krytech každý okamžik čekali smrt, ani nám nenapadlo nic jiného, než stále a stále opakovati tutéž prosbu. A tu jsme též poznali, že opakování není jednotvárné. Podívejte se na les: Jeden strom vedle druhého a tak sta a tisíce a přece to není dojem jednotvárnosti, nýbrž mohutnosti. Pravdu má svatý Otec Pius XI., když ve své encyklice o sv. růženci píše: „Zbožnost — právě tak jako láska — i když mnohokrát po sobě opakuje stále táž slova, tož přece neopakuje totéž, nýbrž stále něco nového, co vyvěrá z nového pocitu lásky.“ (Acta Curiae, Olom. 1937, p. 173.)

I druhá námitka proti růženci padla, že prý je to modlitba jen pro nevzdělané a prosté lidi. Vždyť jsme viděli i lékaře a universitní profesory se modlití růženec, což potvrzuje i zkušenost z dávnějších let. O'Connell, osvoboditel Irska, veřejně v parlamentě se modlíval sv. růženec. Slavný lékař Recamier před každou operací se modlil růženec. Universitní profesor Contardo Ferrini, právník světového jména, denně se modlíval růženec. Svatý Otec tuto zkušenost potvrzuje slovy: „Růženec je sice modlitba snadná, a má ráz evangelické prostoty a vnitřní pokory. Ale není modlibou jen pro nevzdělané. „Mnoho mužů, vynikajících učeností a moudrosti, ač byli

I. Námitky

1. Opakování

2. Jen pro prosté

velmi zaměstnání vědeckou prací a bádáním, nikdy nepřipustili, aby uplynul třeba jen jediný den, v němž by na kolenou, před obrazem Matky Boží, nevzývali ji touto zbožnou modlitbou. Totéž dělávali i králové a knížata, i když je rozptylovaly rozmanité starosti a práce; a tak růženec nosí a mezi svými prsty svírají nejen lidé prostí a chudí, nýbrž je ke cti i občanům kteréhokoliv stavu.“ (ACO pag. 174).

Co je krásné, to vábí srdce lidské. Představte si krásný vě-

II. Krása | nec, uvitý z nejkrásnějších růží! To je obraz růžence, který je uvít z nejkrásnějších modliteb.

1. Věřím | Začínáme s apoštolským vyznáním víry. „Bez víry se nelze líbit Pánu, růže ctnosti z víry vykvétá, víra otevírá rajskou bránu, věrou do srdce Bůh zavítá.“

2. Otčenáš | V růženci se modlíáme Otčenáš. Modlitba vyšla ze rtů našeho Vykupitele, když jej prosili učedníci: „Nauč nás se modlití.“ (Luk. 11, 1.) Modlitba věru nejsvětější, protože se v ní pečuje o Boží oslavu, pokud my lidé to dovedeme, ale současně se v ní myslí také na všechny naše potřeby tělesné i duchovní. A opravdu, jak by nám svou pomocí nepřispěl věčný Otec, když jej prosíme slovy samého Jeho Syna? (ACO pag. 173.)

3. Zdrávas | Další modlitba v růženci jest pozdravení andělské, začínající chválami archanděla Gabriela na Matku Boží a končící oním dětinně vroucím vyznáním o pomoc bl. Panny, nyní i v hodinu smrti naší.

4. Rozjímání | K těmto prosbám, hlasitě pronášeným, přistupuje rozjímání svatých tajemství, při němž si tak živě představujeme radosti, bolesti a vítězství Ježíše Krista a jeho Matky, že z toho čerpáme úlevu a potěchu ve svých úzkostech a že nás to takřka nutká, abychom i my, následující těchto příkladů, po stupních stále dokonalejší ctnosti, vystupovali k blažené věčné vlasti. (ACO pag. 173.)

5. Sláva Otcí | Mezi desátky vkládáme „Sláva Otcí i Synu i Duchu svatému.“ To je to nejvznešenější, co může být, neboť sláva Boží je cílem nejen člověka, nýbrž celého tvorstva.

III. Moc růžence | Právě v tom tkví veliká moc sv. růžence. Naše
1. Těší | doba, plná bolu a hrůzy, ukázala, že růženec má zvláštní moc útěchy. Vezměte bolestný růženec. Když si klekneme vedle Spasitele na hoře Olivetské a s ním se modlíme: „Otče, ne má vůle, nýbrž vůle tvá ať se stane,“ a když pak podle jeho příkladu uchopíme svůj kříž, abychom jej nesli za ním — kdo by pochyboval, že taková rozjímání nás posilují a dodávají útěchy v utrpení a zároveň soustrat s jinými trpícími?

Ve vojenské nemocnici ležel těžce raněný voják. Noha mu byla odňata před čtyřmi týdny. Bolesti byly tak veliké, že celé noci nespál. Avšak přece nebyl zoufalý nebo nevrlý. Mluvil klidně. Odkud čerpal tak velikou trpělivost? Když mu kněz vyslo-

víl soustrast, vytáhl růženec z pod příkrývky a řekl s jemným úsměvem: „To je můj těšitel!“

Jakou útěchu nám dává růženec slavný! V době bídy a starosti nám ukazuje, že po Golgotě nastává vzkříšení. „Zármutek váš obrátí se v radost!“

Růženec nás těší, růženec nás posvěcuje. Praví | **2. Posvěcuje**
se: Pověz mi, s kým mluvíš a povím ti, jaký jsi.“ Kdo mluví rád s lidmi špatnými, kdo rád myslívá na špatné věci, stává se špatným. A naopak: Ve sv. růženci přemýšlíme a rozjímáme o nejvznešenějších událostech naší spásy.

V radostném růženci rozjímáme, jak působením Ducha svatého Bůh Syn se stal člověkem, jak se narodil v největší chudobě v chlévě, jak byl obětován. Myslíme na dokonalosti Syna Božího a jeho Matky, mluvíme s ní a s Otcem nebeským! Je-li možno, abychom se tak víc a více neposvěcovali?

A nejen nás posvěcuje, pomáhá nám posvěcovati druhé. Růženec je vynikající apoštolskou modlitbou. Vždyť nejsv. Panna Maria je královnou apoštolů. A když ji znovu a znovu žádáme o přímluvu, není možná, aby taková vytrvalá modlitba zůstala nevyslyšena. | **3. Apoštolská modlitba**

Sv. Kliment Hofbauer byl často volán k zatvrzelým nemocným. Když však měl dalekou cestu a při tom se mohl pomodlití růženec, vždycky se mu podařilo nemocného obrátiti.

Když Irsko pod O'Connellem bojovalo za svou svobodu proti ukrutné tyranii anglické, stalo se jednoho dne, že parlament jednal o jakémsi prostředku, jímž měla být zničena svoboda ostrova svatých (Irsko). Vláda se domnívala, že její hlasování určitě dopadne v její prospěch. Oposice se snažila tedy nějak prodloužit debatu. Všechny zraky se obracely k sedadlu obávaného vůdce Irsko, ale to bylo prázdné. Přátelé O'Connellovi se rozběhli po parlamentě, hledajíce ho, až ho našli v jednom sále, ponořeného v modlitbu. Několika slovy mu vysvětlili situaci v parlamentě a prosili, aby šel s nimi. On však odpověděl: „Nechte mne, až se domodlím růženec; tím učiním pro svobodu Irsko víc než nejskvělejší parlamentní řečí.“

Modleme se horlivě svatý růženec! Máme | **Závěr**
tolik příležitostí: na cestě do práce a z práce, ve vlaku, v autobuse. Obětujme jej za spásu duší, a Královna posvátného růžence nám dopomůže k pravému a trvalému míru. Amen.

Literatura:

1. Ke studiu:

Encyklika Pia XI. o sv. růženci viz Acta Curiae Olom. 1937, str. 171 a n.

2. Pastorační pomůcky:

Svatý růženec. (Životem č. 20.)

Mäder: Maria vítězí! Přerov.

Láska k nepřátelům.

Katechetické kázání (5. přikázání).

	Hodí se na	Kázal jsem	
		kdy	kde
Velký katech. str. 339			
Ord. (Kubíčkův) č. 88			
	n. 21. p. sv. D. evg.		

Sv. Pavel krátce před svou smrtí napsal svému žáku Timoteovi: „Zapřisáhám tě před Bohem, jenž bude souditi živé i mrtvé, hlásej slovo (Boží), naléhej včas i ne včas. 2. Tim. 4. 1. 2. To znamená: ať si je to tvým posluchačům příjemné nebo nepříjemné“ Dnes zdá se býti nevhodným, kázati zvláště o jedné pravdě křesťanské. Víte, která je to pravda? Za války se říkalo žertem: Po válce bude třeba kněze na nějaký čas zavřít, aby nám nekázali o lásce k nepřátelům. A přece bylo by pro nás hříchem, kdybychom zamlčeli část pravdy Boží právě v době, kdy věřící potřebují nejvíce světlo křesťanské pravdy.

Je jisté, že náš Spasitel Ježíš Kristus žádá ne I. Co je? jako radu, nýbrž jako přikázání, které zavazuje pod hříchem lásku k nepřátelům. Co však znamená, milovati své nepřátele? Znamená to snad, že Pán Ježíš žádá, abychom a. Souhlas? souhlasili s jejich nepravostmi a je schvalovali? Ne. (Právě naopak). Ten nejvíce nepravosti odsuzuje, kdo se nepravostmi nedá nakaziti. Milovati nepřítel znamená snad: tupě při- b. Spravedlivost hlížeti, když se druhým děje nespravedlnost a nežádati, aby bylo zlo podle práva potrestáno? Ne. I křesťan může žádati, aby zločinci byli spravedlivě potrestáni.

Při tom je si vědom, že mnohé zločiny na tomto světě ani nemohou býti potrestány tak, jak zasluhují. Někdo má tisíce životů na svědomí a trápil a mučil nevinné oběti: Je to dostatečný trest, když je odsouzen k smrti? My křesťané však věříme, že každý jednou dostane od Boha spravedlivou odplatu.

Milovati nepřítel znamená snad, že nesmíme c. Odpor cítiti odpor proti těm, kteří nám ukřivdili? Ne. - Římský katechismus praví, že tento pocit může býti ještě dlouho v srdci,

a právě tím, že se nedáme ovládnouti tímto pocitem, že nad ním zvítězíme, získáváme si velikou zásluhu křesťanské ctnosti.

2. Positivně | Mnohý snad se obává: Není snad křesťanský požadavek odpouštět, slabostí? Právě naopak. Ti, kteří dnes jsou poraženi, hlásali proti křesťanství nauku úplně pohanskou o svaté mstě, o svatém hněvu, a tvrdili, že soustrast je hříchem a pod. Dnes cítí na svém těle následky tohoto učení. My však vidíme bezcennost a nesprávnost této nauky. My poznáváme, že pomsta a hněv jsou zvířecí pudý v člověku, které musí být drženy na uzdě. Je v těchto pudech síla, ale síla ničivá, a mnohem větším hrdinstvím je ovládati tyto pudý. Proto praví sv. Pavel: „Nedej se přemoci zlému, nýbrž přemáhej zlé dobrým.“ Řím. 12. 21.

b. Svoboda | A právě sebepřemáháním nabýváme nejvzácnějšího daru lidské duše: s v o b o d y.

II. Pohnutky | Síla a svoboda, kdo z nás by netoužil po jejich dosažení? Vždyť v nich záleží náš vnitřní klid a naše pravé štěstí. Kdo je však otrokem vášní, ničí sám sebe.

Dějiny nám vypravují, že jednoho večera stáli dva synové šlechtického rodu v Padově na pavlači svého domu a hleděli k nebi. Jeden pravil: „Přál bych si tolik ovcí, kolik je hvězd na nebi.“ Druhý odpověděl: „A já bych si přál louku širokou a dlouhou, jako je obloha nebeská. A kde budeš potom pásiti své ovce?“ - „Inu na tvé louce.“ - „Ale jen, když to dovolím.“ - „Ať mi dovolíš nebo ne.“ Dostali se do hádky, vytáhli své dýky a jeden z bratří bodl druhého tak nešťastně, že tento padl mrtev k zemi. Když vrah viděl, co ve svém hněvu udělal, vyskočil oknem na ulici a zabil se na dlažbě. (Koch 676, 8, 1.) Hle ovoce hněvu a pomstychtivosti.

2. Láska k vlasti | Nežádá však láska k vlasti, abychom měli nenávisť proti nepřátelům? Indické přísloví praví: Nepřátelství se nikdy neuklidní nepřátelstvím. To právě bylo základním bludem těch, kteří dnes jsou poraženi, že se domnívali: Záští a nenávisť porazíme druhé a nad nimi zvítězíme. A nezvítězili, protože jejich názor byl nesprávný. Chtěli bychom také my propadnouti tomuto bludu? Pak bychom sami svému národu kopali hrob. Pán Bůh nás ochraň před takovým počínáním.

3. Příkázání Boží | Nikdo nás tak nemiluje jako Bůh. Právě proto, že nás miluje, dal nám svá příkázání, aby nás chránil před neštěstím, zvláště tehdy, když ve své krátkozrakosti nevidíme budoucích následků svých činů.

Bůh nám dal vedle největšího příkázání: milovati budeš Boha svého! též druhé, jemu podobné: „Milovati budeš bližního svého jako sebe samého.“ K osvětlení tohoto příkázání vypravuje Pán Ježíš podobenství o milosrdném Samaritánovi. Židé a Samaritáné byli nepřátelé, a přece Samaritán se smiloval nad zraněným židem a pomohl mu. Pán Ježíš nám to vypravuje jako vzor a příklad. A slovy vysvětluje příkázání o lásce bliženské takto: Slyšeli jste, že bylo řečeno: „Milovati budeš bližního svého a nenávidět budeš nepřítele svého.“ Ale já pravím vám: „Milujte nepřátele své, dobře číňte těm, kteří vás nenávidí a modlete se za ty, kteří vás pronásledují a pomlouvají, abyste byli podobni svému Otci, jenž je v nebesích... Neboť milujete-li ty, kteří vás milují, jakou

odplatu mítí budete? Zdali nečiní toho i celníci? i pohané?“ Luk. 5, 43 - 47.

Kristus nejen mluvil, nýbrž i činil, aby nám **4. Příklad Kristův** dal příklad. Kolik dobrého prokázal lidu. Avšak ze závnsti byl křivě obžalován, (představte si, že by se Vám to stalo) a nevděčný lid volal: Ukřižuj ho! Pán Ježíš, ač nevinný, je odsouzen k smrti, ano, k nejpotupnější smrti kříže. A jeho nepřátelé ho doprovázejí na Kalvarii, tupí ho a jemu se posmívají. - Co učiní On, král nebe i země? Svola blesky s nebe, aby zničily rouhače? Otvírá ústa svá, - zač se bude modlití? - „Otče, odpusť jim, oni nevědí, co činí!“ Jaká to síla ducha! Právem mohl říci o sobě: „Já jsem přemohl svět.“ Láskou přemohl nenávnst. A vskutku, mnozí z farizeů, jeho láskou přemožení, se obrátili k víře Ježíše Krista. (Viz Skutky ap.)

Podle příkladu Spasitelova se řídili svatí. Již **5. Příklady svatých** sv. Pavel píše o prvních křesťanech: „Jsouce tupení, žehnáme, jsouce pronásledováni, snášíme to, jsouce pomlouváni, modlíme se.“ 1 Kor 4, 12.

Sv. Gerard Majella se dověděl, že dvě rodiny jsou v největším nepřátelství, protože v hádce byl zabít syn jedné od druhé. Světec zapřisahal otce, aby pro lásku Boží odpustil. A už se mu to dařilo. Vtom přišla matka zabitého, přinesla jeho zakrvácený oděv a řekla: „Hle, šaty tvého syna! Podívej se na ně, a pak dovedeš-li to, jdi a smíř se s vrahem svého dítěte.“ Zdálo se, že dílo smíření je zmařeno. Ale Gerard se nevzdal naděje. Padl na kolena, vzal kříž a položil jej na zem před nohy nesmířitelných a volal: „Pojďte, pojdte sem a šlapete nohama po ukřižovaném Spasiteli!“ Manželé se neodvážili učinit ani kroku. Gerard volá: „Cože? Vy nechcete? Nuže vžte, není jiné volby: Buď odpustíte, anebo svou nenávnstí nohama šlapete našeho Spasitele, který dal přikázání, že musíme odpustiti, - toho Spasitele, který se sám na kříži modlil za svoje katany. Rozhodněte se, buď pro Krista, nebo proti Kristu.“ Nastal krátký duševní boj a konečně nepřátelé se smířili.

Co tedy Bůh od nás žádá? Předně aby- **III. Co žádá Bůh** chom přemáhali v sobě nenávnst.

Ruský spisovatel Tolstoj napsal povídku, v níž **1. Přemáhat nenávnst** líčí, jak daleko dospěli dva sousedé, kteří nepřemohli tuto vášeň: Až k žhářství a zničení půl vesnice požárem. (Viz Životem č. 55, Smířte se.)

Tento boj může býti někdy velmi těžký. Ano, může dlouho trvat, než nabudeme úplného vítězství. Ale nesmíme se vzdátí.

Sv. Františka Chantalová byla vdaná. Její muž byl na lovu smrtelně zraněn. Manželka skoro šlela bolestí. Iméno pána, který zavinil smrt manželovu nesměli před ní ani vysloviti, i když mu odpustila. Teprve po letech tuhého vnitřního boje se přemohla tak hrdinně, že šla za kmotru při křtu jeho dítěti. Tak se přemáhali světci.

Za druhé, žádá náš Spasitel modlitbu. Má- **2. Modlitba** me se modlití za své dobrodince, rodiče a příbuzné, za vlast a národ, ale též za své nepřátelé. Modlitba je nejlepší zbraň k vnitřnímu vítězství.

Kdo se opravdu a upřímně modlí, nabude je- **3. Skutek** mnocitu, aby věděl, jak se má chovati.

Jistě by bylo hříchem, kdyby křesťan se mstil, nepřátelé ukrutně sužoval a trápil, kdyby se z majetku nepřátel obohacoval,

kdyby se jím posmíval a je tupil, kdyby jím chtěl odepřít účast na svatých svátostech a na nejsvětější oběti.

Ano, bude ochoten, je-li třeba i pomáhat, samozřejmě v rámci zákonů a nařízení.

Závěr | Zachovejme si za všech okolností ducha křesťanského. Ježíš praví: „Blahoslavení pokojní, neboť oni synové Boží slouží budou.“ (Mat. 5, 9.) V původní řeči stojí: „Blahoslavení mírotvůrci“, to je ti, kteří rozváděné smírují. A co jím slibuje? Oni synové Boží slouží budou. Syn Boží, toto jméno patří tomu, který přišel na svět, aby smířil lidstvo s Bohem a mezi sebou. Pro to zpívali andělé při jeho narození: „Pokoj lidem dobré vůle.“ A první slovo jeho, když vstal z mrtvých bylo: Pokoj vám. Kterí pracují pro mír, těm Spasitel sám dává čestné jméno: Synové Boží. Jaké to vyznamenání! Hleďte si toto jméno zasloužití a zasloužíte se o svůj národ i o celé lidstvo. Amen.

Literatura:

1. Ke studiu:

Koch Homilet. Quellenwerk č. 657, 675, 676, 678, 680, 681.

2. Pastor. pomůcky:

Lásky však kdybych neměl (Životem č. 3.) Smířte se (Životem č. 55.)

NOVÝ ŽIVOT

Milostivá paní, vy záříte!

Píše nám obchodní příručí: Včera přišla k nám do obchodu známá paní, která už po léta u nás nakupuje. Pravím jí: »Ale milostivá paní, vy dnes záříte štěstím! Vyhrála jste v loterii?« — Paní odpověděla: »Ne, ale byla jsem u sv. zpovědi a proto jsem tak šťastna.« — Zarazil jsem se. Vždyť jsem sám již tolik let nebyl u sv. zpovědi! O všechno možné jsem se staral, jenom ne o svou duši. A šťasten jsem nebyl.

Paní, jako by moje myšlenky čtla, řekla: »Nepůjdete též ke sv. zpovědi?« Zarazil jsem se po druhé a řekl jsem: »Vždyť já se už ani neumím zpovídati.« — »To nic nevadí, tady máte brožurku, podle té se můžete připravit. A když si s tím nevíte rady, jděte a řekněte misionárovi: Důstojný pane, já jsem už dvacet let nebyl u zpovědi, pomozte mi, prosím.« — »Ale co si kněz o mně pomyslí?« — »Pomyslí si: Chvála Bohu, že otrok hříchu se stal dítkem Božím.« —

Dlouho jsem večer nemohl usnouti, a přiznávám se, že jsem měl strach. Vím však ze zkušenosti, že nejlepší prostředek proti strachu je: rychle se rozhodnout. Tak jsem hned ráno šel ke sv. zpovědi, a dnes — zářím také. —

Píši Vám to, abyste povzbudili muže a jinochy k sv. zpovědi, aby na konci této sv. misie jich bylo co nejvíc, kteří září radostí nad tím, že vyvázli z moci zlého a stali se dítkami Božími.

V Kristu oddaný S. L.

Aby nenastala katastrofa .

V životopise kardinála Mermilloda čteme: Mermillod byl ještě farářem v Ženevě. Jednou byl zavolán k nemocnému cizinci, aby ho zaopatřil. »Bydlí v Grand-Hotelu č. 44,« bylo mu sděleno. — Šel, hledal č. 44 a vstoupil. Ale nebyl tam nemocný, nýbrž bavila se tam veselá společnost herců a hereček. Farář se omlouval, že se asi zmýlil, ale oni se k němu velice slušně chovali a zvali jej, aby se k nim vrátil, až poslouží nemocnému.

Mermillod skutečně v šeru chodby zaměnil č. 44 s č. 24. — Poslouživ nemocnému, šel tedy k hercům. Hovořilo se o různých věcech, až došlo na náboženství. Jeden z nich řekl: »Pane faráři, mně se katolická nauka velice líbí — ale to zpovídání, s tím se nesmírím.«

Z okna pokoje bylo pěkně viděti na jezero. Právě po něm jel krásný parník. Farář naň upozornil a řekl: »S dýmem vystupuje z komína, — jen se podívejte, — oblak páry. Proč? — vždyť páry potřebuje loď na pohon, ne aby byla vypouštěna. Je to pára nadbytečná. Neměl-li by parní kotel ventilu, bezpečnostní záklopkou, praskl by nadbytkem páry. — Kolikráte je srdce lidské přeplněno starostmi, vášněmi, výčitkami svědomí. Mnohdy nastává výbuch, výbuch zoufalství — i násilnické zakončení života sebevraždou. Věřící katolík je opatřen pojišťující záklopkou — otevře srdce ve sv. zpovědi, zbaví se nebezpečných živlů, duše je zachráněna.«

Herci a herečky naslouchali s velkým zájmem. Některými to trhlo.

Pozdě večer kdosi zvonil u dveří na faře. Farář myslil, že jej zase volají k nemocnému. Vstoupila mladá dáma, vzrušená, ale zároveň s výrazem jakési pevné odhodlanosti ve tváři.

»Důstojný pane,« pravila, »jsem jedna ze společnosti, kterou jste dnes v Grand-Hotelu navštívil. Jsem katolička, ale dlouho už jsem nebyla v kostele. Moje duše je plná třaskaviny, bylo by to vybuchlo, kdyby vás nebyl Bůh dnes k nám poslal. Zřekl se mne člověk, s kterým jsem byla zasnoubena, a měla jsem proto neštěstí i v divadle. Už jsem měla připravenou lahvičku s jedem. Vše ostatní vám řeknu ve zpovědi. Prosím vás, pomozte!«

A farář, ne, Božský dobrý pastýř, pomohl. Zase byla jedna duše zachráněna od osudného výbuchu. Herečka se později provdala za muže ne sice bohatého, ale hodného a byla šťastnou manželkou a matkou.

Do blázince aneb ?

Krogh Tønning, profesor v norském městě Kristiania, píše: »Když jsem zastával ještě úřad evangelického pastora, volali mne jednou k těžce nemocné ženě. Ubohá měla něco těžkého na srdci, a chtěla si ulehčiti rozhovorem s duchovním správcem. Avšak nedovedla toho, byla tak vzrušena, že pro usedavý pláč nemohla mluvit. S nepořízenou jsem se vrátil domů. Druhého dne se opakovalo totéž. Plna dobré vůle mne nemocná opět volala k sobě, avšak zas nemohla mluvit pro vnitřní rozčilenost. Třetího dne jsem bez pozvání šel k ní. Avšak, jaká to bolest pro mne: nemocná nebyla doma. Příbuzní ji museli dáti odvézt do blázince.

Byl jsem hluboce dojat a řekl jsem si: Jak šťastni jsou katolíci! Od mládí jsou zvyklí na zpověď, bez obtíží svěřují tajemství své duše knězi a nalézají tak útěchu a milost.«

Lékař volá po zpovědi

Vrchní lékař Dr. H. J. Schon v Kodani uveřejnil v časopise »Kirche og Folk« přednášku, kterou měl na společné schůzi evangelických kněží a křesťanských lékařů. Vypravoval tam mezi jiným: »Jedna pacientka

přišla ke mně zdaleka, naříkala na bolení hlavy, tlukot srdce a j. Prozkoumání ukázalo, že orgány jsou zdravé. Příčina nemoci byla asi jinde. Za rozhovoru vyložila pacientka lékaři celý běh svého života. Tím, že se mohla vymluviti, značně se jí ulevilo. Z domu ještě písemně děkovala lékaři za jeho dobrotivost. A přece nic jiného neudělal, než že soustrastně vyslechl její řeč a několika slovy ji potěšil. Vidíte tedy, protestantská církev musí zase zavést zpověď. Duchovní správa bez zpovědi je nemožná, a když nemocné duše přicházejí k lékaři, mají vinu evangeličtí kněží, kteří nerozumějí duchovní správě. Katolická církev za našich dnů přitahuje k sobě, protože ve zpovědnici dává příležitost vyznati se ze všeho.»

Socialista u zpovědi

Ille mo Camelli vystoupil v mládí z Církve; stal se vůdcem italských socialistů. Avšak po dlouhém a urputném vnitřním boji se vrátil do Církve a stal se katolickým knězem. O zpovědi píše: »Především jsem cítil nesmírnou touhu vyznati se ze skutků minulosti, abych se od nich osvobodil, abych je hodil za sebe. Já, který jsem si vždycky tropil posměch ze zpovědi, cítil jsem teď tak velikou touhu po ní, že bych ji byl takřka pro sebe vynalezl, kdyby už nebyla ustanovena. Zpověď opravdu odpovídá potřebě lidské duše.«

»Ze zpovědnice jsem povstal a cítil jsem se jako znovu zrozený. Bylo mi tak lehké u srdce, že se mi zdálo, jako bych už neměl těla. Cítil jsem jenom ducha. Kdo si může něco podobného představit, leč ten, kdo to sám na sobě zažil?« (Viz »Socialista knězem«.)

*

Protestantský farář řekl k jesuitovi Wiercinskému: »Co bych za to dal, kdybych mohl jako vy, katolický kněz, zpovídati. Dobře vím, co tropí mládež na mé osadě, a rád bych zakročil, abych ji vytrhl z nemravnosti, avšak nemohu se jí tak přiblížiti, abych účinně pracoval. Mám jenom slovo s kazatelnou, a z toho si mládež nedělá mnoho.«

»Nemám hříchu!«

Připomenete-li některému katolíku, který už léta nebyl u svaté zpovědi, že má splniti svou velikonoční povinnost, odpoví vám: »Nevím, z čeho bych se měl zpovídat. Nikoho jsem nezabil, nikoho jsem neokradl, nemám žádných hříchů«.

Na to odpovídá sv. Jan: »Řekneme-li, že hříchu nemáme, sami sebe klameme, a pravdy v nás není. Jestli vyznáváme hříchy své, Bůh jest věrný a spravedlivý, aby odpustil nám hříchy naše a očistil nás od všeliké nepravosti. Řekneme-li, že jsme nehřešili, činíme jej lhářem, a slova jeho v nás není« (1. Jan. 1, 8—10.)

Proč nemáš hříchů? — Bůh je světlo, hřích je temno. Čím víc

je někdo v hříchu, tím větší temno je v jeho duši, tím méně hřích vidí. Svatí viděli na sobě mnoho hříchů, protože světlo Boží zářilo v nich.

P r o č n e m á š h ř í c h ů? — Bojíš se, co by lidé řekli, kdybys šel ke sv. zpovědi. Co by lidé řekli, toho se bojíš, co Bůh řekne při hrozném soudu, toho se nebojíš?

Pravá příčina

V nemocnici ležel generál, který již 40 roků nebyl u sv. zpovědi. Milosrdná sestra jej ošetřovala. Poznala, že nejenom tělo, nýbrž i duše je nemocná. Proto řekla jednoho dne: »V našem ústavě je kněz; nebylo by pro vás dobře smířiti se s Bohem důkladnou životní zpovědí? Tak byste zachránil duši svou«. — Stařec slíbil a šel do ústavní kaple, aby se připravil k sv. zpovědi. Poklekl a začal zpytovat své svědomí. Avšak najednou ho pojal takový strach, že utíkal z kaple. U dveří ho potkala sestra a řekla mu káravě: »Vypravoval jste mi, že jste se nebál v nejprudším boji a dnes utíkáte před zpovědníci?« Generál se zastyděl a vrátil se do lavice. Trásl se hrůzou. Když však byl po zpovědi, poděkoval Bohu za nesmírnou milost odpuštění, a pak najednou povstal a vrátil se ke zpovědnici a se slzami radosti stiskl knězi ruku z vděčnosti, že mu pomohl k tak velikému štěstí.

Protestantský biskup o zpovědi

Švédský biskup O n d ř e j L i n k ö p i n g měl 14. dubna 1936 pro kněze své diecése přednášku na thema: »Zpověď a vyznání.« Podle časopisu »Stockholm tidningen« řekl mezi jiným: »Trápí-li nás starost a bolest, je třeba, abychom nabyli jasu v duši. To se stane nejlépe tím, když zjevíme svoje bolesti někomu, kdo dovede nás vyslechnouti. Kněz, který má dar poslouchati, vykoná tím pro duši víc, než když za jiných poměrů dává sebelepší rady.

Bez pochyby má církev katolická něco velikého v instituci zpovědi. I naše evangelická církev potřebuje něčeho podobného.«

Smíření s Bohem

Známý francouzský básník C l a u d e l opěvuje vznešenými slovy svátost pokání. Píše: »Učíc nás sestoupiti do hlubin vlastního nitra, modliti se, změřiti, co jsme vykonali, srovnávati to s vysokým ideálem, k němuž spějeme, zbavuje naši duši nečistoty a vzbuzuje v nás pocit nejhlubší něžnosti a lásky, dává našemu vnitřnímu životu pružnost a jemnost, rozmnožujíc naše vnitřní síly; nicméně však nám brání spojití se s nimi a líbiti se sobě v jalové introspekci.«

Katechetická kázání

R. Schikora C. Ss. R.

Příležitost ke hříchu

Katechismus	Hodí se na	Kázal jsem	
		kdy	kde
Velký ot. 674			
Ord. ol. (Kubíčkův) č. 56 ot. 112-124			

Vypravuje se o jednom světci, že měl velikou moc nad zlým duchem. Jednoho dne se světec tázal ďábla, které kázání je mu nejprotivnější. Zlý duch nechtěl odpovědět, avšak nemohla odolati moci světce, přiznal se: Nejprotivnější je mi kázání — o blízké příležitosti ke hříchu. My ďáblu nechceme dělat radost z bohatého lovu nešťastných duší. Proto budeme uvažovati: Co je blízká příležitost ke hříchu a proč se jí máme varovati.

Co je blízká příležitost ke hříchu? Katechismus | **I. Co jest**
odpovídá: Blízkou příležitostí ke hříchu rozumíme osobu, společnost, místo a vůbec všechno, **co nás přivádí do velikého nebezpečí hříchu.** — Jsou příležitosti **blízké a vzdálené.** Blízká je příležitost, když je velice pravděpodobno, že člověk v ní do hříchu padne. Něco může býti pro některého člověka příležitostí blízkou, pro jiného nikoliv. Na **příklad:** hospoda láká některého k opilství, jiného nikoliv. — Jsou **příležitosti nutné a dobrovolné.** Nutné jsou ty, jichž se člověk varovati nemůže. Na příklad žena neb rodiče mohou býti příležitostí ke hříchu, avšak obyčejně není možno z rodiny utéci. Voják nemůže **utéci**, i když jeho kamarád mluví nemravné řeči, a podobně. Zde **mluvíme o dobrovolné příležitosti ke hříchu.**

Abych vám to názorně vysvětlil, uvedu vám některé příležitosti ke hříchu: **Kniha** (časopisy). Špatná kniha působí zlobněji a je horší než špatná společnost. Mnohý se stydí, chodit do špatné společnosti, knihu však může čísti **potajmu**, když ho nikdo nevidí. Knihu může někdo čísti **znovu a znovu a tak se jed tím hlouběji vsaje do duše.** | **2. konkrétní**
a) kniha

Alban Stolz vypravuje o dívce, která spáchala sebevraždu. Pod hlavou měla nemravný román a vedle ní ležel lístek, na němž před smrtí napsala: »Žádám, abyste moje tělo nenesli do kostela.« — Francouzský spisovatel napsal sám v úvodu svého románu: »Dívka, která tuto knihu přečte, je ztracena.«

Někdy mladí lidé namítají: »To je kniha literárně cenná; napsal ji vynikající spisovatel, to musí každý vzdělaný člověk číst.« — Právě to je tím větší nebezpečí. Přestane jed byti jedem, když mu dá lékárník dobrou příchut, zabalí jej do pěkného papíru a dá mu pěkný nápis? Naopak. Takto bude jed ještě nebezpečnější. O jednom takovém »vynikajícím« spisovateli řekl jistý profesor, že více mládeže pokazil, než celá knihovna obyčejných nemravných knih.

b) společnost | Blízkou příležitostí ke hříchu je špatná společnost. Duchovní správce věznice Kraus napsal několik životopisů zločinců, zlodějů, lupičů a vrahů. Člověk by plakal krvavé slzy, když čte, jak děti zbožné, hodné, z nichž se mohli státí světci, se zkazily špatnou společností.

Kněz vypravuje, že se ve škole sprátlil s hodným, zbožným a věrným spolužákem. Když jim bylo 14 let, rozešli se do světa a celá léta o sobě neslyšeli. Když již byl knězem, četl v novinách, že lupič a vrah N. N. byl popraven. Druhého dne četl s hrůzou jeho životopis a zjistil, že to byl opravdu jeho bývalý přítel, který v továrně přišel do špatné společnosti, kde se posmívali náboženství a mravnosti. A konec byl na šibenici!

c) místa | Jsou místa, která často svádějí ke hříchu. Máme divadla, filmový sluhé, ale, bohužel, též takové, že dráždí fantazii k smýšlnosti, opěvují hřích, oslavují zločince jako hrdiny, posmívají se ctnosti, omlouvají nevěru manželskou jako maličkost, žert, líčí zlo tak svůdně, že lákají k napodobení.

Před válkou házeli školáci na rychlík a zranili cestující. Při vyšetřování se zjistilo, že to viděli v kině a chtěli to napodobit.

d) osoby | Příležitostí ke hříchu mohou býti osoby. Pověz mi, s kým se přátelíš, a povím ti, jaký jsi neb jaký budeš. Dejte jablka zdravá a shnilá k sobě a za nějaký čas se na ně podívejte. Budou shnilá zdravými? Nikoliv, nýbrž naopak. Cesta od dobrého ke zlému je lehká, ale cesta od zlého k dobrému je velmi těžká. Shora dolů to jde samo, ale zdola nahoru se těžko kráčí.

známosti | Někdy však to nejsou osoby špatné a přece mohou býti příležitostí ke hříchu. Myslím zde známosti.

Nemluvím zde o známostech, které jsou samy v sobě hříšné, na příklad o rozvedeném neb rozvedenou. Zde je katolické manželství nemožné, proto známost těžce hříšná. — Také známost s nekatolíkem je obyčejně hříšná. I známost předčasná, kde na manželství není ještě pomyslen. — Ale i když je to vážná známost katolíka s katolíčkou, mohou tito dva lidé přece býti příležitostí ke hříchu, když se scházejí pětámu večer, o samotě. O takových známostech praví sv. Alfons: »Dej slámu a plamen k sobě a žádej, aby to nehořelo. Proto i když byli ti dva jako andělé, nezůstanou bez hříchu.« Vymlouvají se: »Vždyt budeme brzy svoji.« Ale nejste ještě svoji. Když někdo chce koupiti zahradu zítra, a dnes by v zahradě trhal ovoce, je to hrůza. Když někdo chce vstoupiti do manželství zítra, ale dnes si osvojuje právo, jaká mu Bůh dává teprve ve svátostním man-

žeství, pak je to smrtelný hřích. — Někteří zase říkají: »My nechceme hřešit a budeme se modlit, aby nás Bůh chránil.« — Neznamená to Boha pokoušeti? Jako kdyby někdo odešel z domu, nechal dům otevřený a modlil se: »Pane Bože, chraň můj dům před zloději.« — Jindy slyšíme námitku: »Ale dosud se nic nestalo, nezhřešili jsme.« — Užil bych přirovnání: Soused má otevřenou studnu. Vy ho varujete, ať studnu zakryje, že by tam mohlo spadnout dítě. On však Vám odpovídá: »Ale dosud se nic nestalo, ještě tam nikdo nespádl.« Je to rozum?

Proč je třeba varovati se dobrovolné blízké příležitosti ke hříchu? Zeptejme se, co praví o tom náš

Proč se varovati příležitosti?

Spasitel Ježíš Kristus. On, který byl tak laskavý ke hříšníkům, že se farizeové nad tím horšili a mu to vytýkali; On, který k oné hříšné ženě, která měla býti kamenována, nic jiného neřekl než: »Ani já tě neodsuzuji. Jdi a již nehřeš«, tento laskavý a mírný Spasitel praví o příležitosti ke hříchu: »Pohoršuje-li tě ruka tvá neb noha tvá, utni ji a vrhni od sebe; lépe jest tobě vejíti do života bezrukému nebo kulhavému, než abys maje obě ruce neb obě nohy, uvržen byl do ohně věčného. A pohoršuje-li tě oko tvé, vylup je a vrhni od sebe; lépe jest tobě jednookému vejíti do života, než, abys maje obě oči, uvržen byl do pekelného ohně.« (Mat. 18, 8, 9.) Všimněte si těchto slov! Ježíš nepraví: zavři oko, přivaž ruku, nýbrž: utni, vylup, odhoď. Co tím chce říci, je jasno: Kdyby tobě něco bylo tak milé jako oko, tak nutné jako ruka, musíš se toho vzdáti, jestli tě to pohoršuje, to znamená, jestliže ti to je příčinou hříchu. Proto praví moudrý Sirachovec: »Kdo miluje nebezpečí, zahyne v něm.« (Sir. 3, 27.)

Proto jsou také prohlášení Církve tak jasná: Kdo | **2. Církev**
žije v dobrovolné příležitosti ke hříchu a nechce ji opustiti, nemůže od žádného kněze, ani od papeže, dostati rozhřešení, protože nemá pravé lítosti a pravého předsevzetí. Kdo by jen zevně slíbil, aby si tak vynutil rozhřešení, toho zpověď je neplatná a svatokrádežná a též další zpovědi jsou svatokrádežné tak dlouho, dokud neopustí onu příležitost.

Snad někdo namítne: Církev je příliš přísná. Na | **3. zkušenost**
to odpovídá sv. Jan Zlatoústý: »Dokažte mi, že jste z jiné hlíny stvoření, nežli ostatní synové Adamovi! Zatím nemohu nic jiného předpokládati, než co nám ukazuje smutná zkušenost tolika lidí, kteří byli zbožní a přece padli v blízké příležitosti: — Jsi tak čistý jako Adam a Eva před pádem? A přece zhřešili. — Jsi tak silný jako Samson? A přece padl. — Jsi tak svatý jako David, muž podle srdce Božího? A přece David klesl. — Jsi tak moudrý jako Šalamoun? A též on se dal svést. — Jsi tak láskyplný jako Petr? Proč tito všichni, kteří se zdáli pevnými jako cedry libanonské, — proč padli? — Protože se nevyhýbali blízké příležitosti ke hříchu. Proto praví Duch svatý: Kdo se domnívá, že stojí, hled', abys nepadl. (1. Kor. 10, 12.)

Již pouhý rozum nám praví, že Církev má pravdu. | **4. rozum**
Neboť kdo se nechce varovati příležitosti, miluje hřích. Když zloděj

vás ujišťuje: Já už nebudu krásti, ale svoje zlodějské náčiní nechce odevzdati, budete mu věřiti? Kdo se nechce varovat příležitosti, nemá pravé lítosti, a bez lítosti není odpuštění.

5. námitka

Snad někdo namítá: Tak přísný ještě žádný kněz nebyl. Zpovědník mi dal beze všeho rozhřešení. — Jsou dvě možnosti: Buď jsi neřekl knězi, že žiješ v blízké příležitosti ke hříchu, pak je rozhřešení neplatné a zpověď svatokrádežná. Aneb kněz to věděl a z nedbalosti neb slabosti a povolnosti ti dal rozhřešení, pak ta zpověď je zase neplatná a kněz by za to měl smrtelný hřích.

Ze života velikého misionáře sv. Leonarda a Portu Mauricio se vypravuje, že za jeho doby žil jeden šlechtic v nedovoleném poměru s nějakou osobou. Aby však zachoval zdání, že je dobrým křesťanem, chodil každý rok ke sv. zpovědi a kněz z bázně lidské mu dal po každé rozhřešení. Po nějaké době umřel šlechtic a umřel i onen kněz. A sv. Leonard viděl oba v pekle, ale šlechtic stál na ramenou svého zpovědníka. To znamená, že kněz byl ještě více potrestán než onen hříšník.

Závěr

Vidíte, jak vážnou věcí jest blízká příležitost ke hříchu. Zkoumejte, zdali vaše zpovědi byly platné. Když někdo, ačkoliv chodil k sv. zpovědi, přece celá léta znovu upadal do stejných smrtelných hříchů, takový může pochybovati, zdali jeho zpovědi byly platné, zda měl opravdovou vůli se polepšiti. Buďme v této věci upřímní sami k sobě a upřímní k zpovědníkovi. **Odstraňme příležitost hned a rázně a důkladně.** Spasitel praví »utni«, »vylup«, »odhod'«. Jenom ne polovičatou práci! V prvním okamžiku je to snad bolestné, avšak jednou v hodině smrti, až světlo věčné již bude svítiti do naší duše, budeme Bohu děkovati za tuto bolest, neboť ona nám otevřela bránu k věčné blaženosti. Amen.

L i t e r a t u r a :

1. Ke studiu: Morálka, De occasione.

2. Pastorační pomůcky:

Cesta do záhuby (Životem č. 265.)

Velmoc tisk (Životem č. 2.)

Katechetická kázání

R. Schikora C. Ss. R.

Pohoršení

(5. přík. Boží)

Katechismus	Hodí se na	Kázal jsem	
		kdy	kde
Ord. ol. (Kubíčkův)			
Velký ot. 428.429 č. 92			

Poznámka: Kázání je jenom část našeho boje proti pohoršení. Má spíše odstrašit než odstraniti. Není vždy radno proti **konkretnímu** pohoršení **jednotlivců** veřejně mluvit s kazatelnou. Lepší je osobně zakročit, a nejlepší — dá-li se — po dobrém.

První bratrovrah Kain se omlouval slovy: »Jsem-li strážcem bratra svého?« Toto slovo zní mnohotisíckrát světem, a tímto slovem zastírá ďábel oči lidem, že bohužel nepoznávají hřích tak rozšířený a zhoubný, jako je **pohoršení**.

Někdy se mluví o pohoršení, když někdo druhého rozčilí neb rozhněvá; o tomto »pohoršení« nemluvíme. **I. Kdo dává pohoršení**
Pohoršení dává, kdo je **vlastní vinou** druhému příležitostí ke hříchu. Říkám »vlastní vinou«, neboť můžeme i bez viny býti příčinou hříchu druhých. Na př. žena chodí v neděli na mši sv., a muž proto nadává, proklíná a rouhá se Bohu. Zde žena nemá viny, nýbrž muž sám. Takové pohoršení je **farisejské**.

Ani nechci mnoho mluvit o pohoršení **dábelském**; **1. dábelské** toho se dopouští, kdo **úmyslně** svádí ke hříchu smrtelnému.

Vypravuje se, že v Itálii spoutal muž svého nepřítele a hrozil mu, že ho probodne dýkou, když se nebude rouhat Bohu. Spoutaný se z počátku zdráhal, potom však ze strachu tak učinil, ale sotva vyslovil rouhání, rozvzteklý nepřítel ho usmrtil s úmyslem, aby tak i tělo i duši jeho přivedl do zavržení. — V městě působil horlivý kněz. Několik pomocnic zlého ducha se usneslo, že ho musí svést ke hříchu, aby už nemohl pracovat na spáse duší. To je dábelské počínání.

Mnohý svádí, ne sice aby pomáhal zlému duchu, nýbrž z nezřízené lásky k sobě, k vášním, k mamonu.

2. egoistické

1. př. Ze ziskuchtivosti prodává mnohý knihkupec knihy proti víře a tím zaviňuje, že mládež to čte a ztratí víru.

3. přík. Přítel svádí přítele, aby s ním šel v neděli na výlet místo na mši sv. — má tak dva hříchy.

4. přík. Otec kardinála **Vaughana** mluvil jednou u stolu o tom, že se nesluší, aby někdo se stal otrokem nějakého pamlsku neb jiného požitku. Člověk že musí býti pánem svých žádostí. Malý Bernard, budoucí kardinál, se tázal nevinně: »Tatínku, proč tedy máš tabatěrku a proč si tak často bereš šnupeček?« Otec neřekl ani slova, šel k svému psacímu stolu, vzal tabatěrku a před očima dětí ji hodil do ohně. — Otec slyšel právě, jak jeho synáček zaklel. Pokáral ho: »Cos to udělal? Bůh to slyšel a potrestá tě!« Na to odpověděl chlapec: »Tatínku, viděl tě též Bůh, jak jsi minulý pátek přišel opilý domů?«

5. př. Pro hanbu radí matka neb přítelkyně k zničení klíčícího života. (U nás se prý tak zavraždí 195.000 dětí ročně.) A proč to dělá mnohý lékař? Moudrý katolický lékař řekl: Kdyby to dítě mohlo zaplatit, snad ani jedno by nepřišlo o život. — Hostinský dává i podnapilým pít, aby se obohatil.

6. př. A kolik je svádění ke hříchům proti šestému přikázání. O tom nechci ani mluvit.

7. př. Obchodníci a hostinští svádějí mládež, aby kradla rodičům, a za ukradené dávají zboží.

8. př. Kolikrát čteme, že někdo svedl druhého ke křivé přísaze.

O těchto hříších není třeba se dlouho šířit, neboť každý si je

3. bez úmyslu

Mnohý však dává pohoršení bez úmyslu a pak se vědom, že pracoval na zkáze duší.

často omlouvá: Já jsem si při tom nic nemyslel. To je právě chyba! Pryč s touto hříšnou bezmyšlenkovitostí! Proto vám řeknu několik příkladů. Můžeme dáti pohoršení slovem, skutkem, opomenutím.

1. př. Dvojnásob hřeší: Kdo čte knihy, časopisy, noviny proti víře a nechá je ležeti, takže jiní je mohou čísti. Těžce hřeší rodiče opomenutím, když svoje děti neposílají do náboženství a se nestarají o katolickou výchovu.

2. př. Kdo proklíná a jméno Boží bere nadarmo, hřeší obyčejně dvojnásob, když je to před jinými, zvláště když to činí rodiče před dětmi.

3. př. Kdo koná veřejně v neděli těžkou práci, přichází na mši sv. značně pozdě — hřeší nejen proti třetímu přikázání, ale dává zároveň pohoršení. Opomenutím hřeší i rodiče, když se nepřesvědčí, zdali jejich děti byly na mši svaté.

4. př. A kolik pohoršení jiných se dopouštějí rodiče, když dávají dětem špatný příklad, když před nimi mluví, co se nepatří.

Spisovatel Braun píše ve svých vzpomínkách, že jeho otec večer, když chlapec již ležel v lůžku, začal vypravovati příteli, co všechno vyváděl v mládí. Najednou se tázal: »Spí chlapec?« Chlapec to slyšel a hned dělal jakoby spal a otec vypravoval dál, a tím zničil v dítěti veškeren odpor proti zlému. Když otec byl takový, proč bych já měl býti lepší?

5. př. Kolik pohoršení dává opilec a často o tom ani neví!

6. př. Mnohá dívka a žena svým oděvem dává pohoršení a nic jí nepomůže výmluva: Já si při tom nic nemyslím. — Kolik duší bylo zkaženo tím, že dospělí nechali ležet neb nezamkli knihy, které sice dospělým neškodí, ale mládež kazí. (Na př. domácí lékař a pod.)

7. př. Kolik krádeží by nebylo spácháno, kdyby se nenašli »dobří« lidé, kteří ukradené věci schovávají, odkupují, přijímají.

8. př. Skoro každá pomluva a každé nactiutrhání je zároveň pohoršením.

Jak veliký je hřích pohoršení? — Kdo hřeší pohoršením, je nepřítelem Božím, neboť jedná proti vůli Boží. Bůh nás stvořil podle obrazu svého, kdo však pohoršuje, znesvěcuje obraz Boží, šlape jej do bláta. Kdyby někdo šlapal obraz vladařův, presidentův nohama, jaký trest by ho čekal?

**II. Jak veliký
to hřích**

1. nepřítel Boží

a. Otec

Sv. Albert Veliký pracoval 30 let na stroji v podobě sochy, která se pohybovala a mluvila. Jeho žák Tomáš Alkvinský, domníval se, že je to díla ďáblov a rozbil sochu. Smutně řekl Albert: »Cos to učinil? Práci 30 let jsi v okamžiku zničil!« — Tak může Ježíš Kristus říci: »Cos to učinil! 33 let jsem pracoval, modlil se, trpěl — a ty bídničku jsi tuto práci zničil!« Jak obстоjíš, když ten, který tak mluví, bude tvým Soudcem?

b. Syn

Duch sv. učinil duši svým chrámem; kdo dává pohoršení ničí onen chrám. Jak krásný máte zde kostel! Kdyby jej někdo znečistil, zneuctil! Kdo dává pohoršení, znesvěť živý chrám Boží. Bude jeho zločin menší?

c. Duch sv.

Baltazar zneuctil nádoby z chrámu jerusalemského, a zato ztratil království i život. — Co čeká pohoršitele?

Původce pohoršení je pomocníkem satanovým. Satan je vrah duše. Kdo pohoršuje, pomáhá mu vraždit.

**2. pomocník
satanův**

Kamarád zabil v hádce svého přítele. Umírající pohlédl na něj a řekl: »Bratře, cos to učinil?« Tento pohled pronásledoval nešťastného jinocha po celý život a znovu a znovu slyšel ona slova: »Bratře, cos to učinil?« — Není však duše víc než tělo? Když jsi svedl ke hříchu, když tvou vinou přišel někdo do pekla, nebude ti to po celou věčnost znít v uších: Bratře, cos to učinil? Ne, bratře, ale prokletý vrahu, cos to učinil?!

Kdyby takový člověk jenom jednoho svedl ke hříchu! Kolik by už to bylo neštěstí: oloupil ho o milost, zničil klid duše, zasel do srdce jed hříchu! Avšak obyčejně jeden hřích plodí další, jako když na horách z malé příčiny se řítí dolů obrovské masy sněhu jako lavina a ničí všecko! Když jeden člověk v jednom roce jen jednoho svede a tento zas za rok jednoho a tak dále, víte, kolik to dělá za 20 let? — 1,048.575 svedených a nešťastných!

3. lavina hříchů

Jak obстоjí svědce na soudu Ježíše Krista? Kdy bude Soudce z jeho ruky žádati duše všech těch, které svedl. Ježíš praví: Běda člověku, skrze něhož přichází pohoršení! Mt. 18, 7. Kdo by pohoršil jedno z dětí věřících ve mne, tomu by bylo lépe uvázat na

4. soud

hrdlo mlýnský kámen a pohroužití jej do hlubiny mořské. (Mt. 18, 6.) Jak hrozná to smrt, a přec by byla ještě lehčí, než osud toho, kdo dává pohoršení!

Závěr

Jaké si vezmeme naučení? — Ubohy, kdo pohoršil! Kdo ukradl, může ukradenou věc vrátit, kdo škodu učinil, může škodu nahradit, jak však může napravit škodu na duši? Jdi k tomu, kterého jsi svedl, a řekni mu, aby nehřešil. On se ti snad vysměje a kdo ví, kolik jiných již svedl.

Vypravuje se, že kdysi vlastní farníci svého kněze tak pomluvili a očernili, že on bolem nad tím onemocněl. Pak toho litovali a přišli ho odprosit a ujišťovali, že jsou ochotni věc napravit. Kněz jim řekl: »Jděte na věž, roztrhejte tam tuto peřinu a až vítr peří roznese, posbírejte je zas.« Odpověděli: »To přec není možné.« Kněz na to: »Tak též není možné, abyste napravili pomluvy jednou roztroušené.«

Bylo by to k zoufání, kdyby Bůh i ve svém milosrdenství nebyl všemohoucí. Proto vyznej se upřímně z hříchů svých, naprav, co můžeš, a pros Boha, aby On nahradil, co nemůžeš. Duši za duši! Nejlepší náhrada je: **buď apoštolem**, za špatný příklad získávej duše dobrým příkladem, přiváděj duše k Bohu dobrým **slovem** — a Bůh i tobě odpustí, jako odpustil Petrovi, Marii Magdaleně, Augustinovi.

Všichni si vezmeme však za naučení slova Kristova: »Tak svít světlo vaše před lidmi, ať vidí vaše skutky dobré a velebí Otce vašeho, jenž je v nebesích. (Mt. 5, 16.) Amen.

L I T E R A T U R A:

1. **Ke studiu:** Morálka, De scandalo.
2. **Pastor. pomůcky:** Běda světu pro pohoršení. (Vyjde ve sbírce »Životem.«)

K čemu posílá Bůh utrpení?

KATECHETICKÉ KÁZÁNÍ

	Hodí se na	Kázal jsem	
		kdy	kde
Vel. kat. ot. 73			
Tomášek ot. 29	Nový rok		
Kubíček ot. 18			
Hronek ot.	Neděle Qu'ing. (ev.)		

Odkud zlo? K čemu bolesti a utrpení? — Tyto otázky trápí lidstvo a budou je trápit až do konce světa. Mnohému snad přijde i pokušení: Kdyby byl Bůh, Bůh laskavý a dobrotivý, nemohl by nechat svoje tvory tak trpěti. —

Co nám praví nezaujatý rozum na tyto **I. Rozum** otázky? Byl by svět lepší a šťastnější, kdyby nebylo utrpení? — Můžeme o tom silně pochybovati. Vezměte tělesné bolesti: Ty nás upozorňují, že v těle není něco v pořádku a nutí nás, abychom něco udělali k zachráně zdraví. **1. bolest chrání**

V dramatu RUR vytýká precitlivělá slečinka inženýrům ukrutnost, poněvadž sestrojili roboty, kteří mají cit pro bolest. Inženýr se hájí: Roboti, kteří necítili bolest, byli neopatrní při práci a tak přišli lehce o ruku, nohu, i o život. »Bolest je automatická ochrana proti úrazu«.

Bolest chrání nejen před úrazem, nýbrž i před mnohými neřestmi. Představte si, že by opilství, nemravnost, hněv neměly za následek bolest a utrpení, — jak mnohý by se bez ostychu oddal vášním, — sebe přivedl do neštěstí a byl by postrachem společnosti. Ve skutečnosti má však každý hřích svůj trest a ten odstraňuje od hříchu. Je to pomůckou pro vůli, aby pokušením odolala.

Bolest nejen chrání, nýbrž i povzbuzuje **2. bolest povzbuzuje** Víte k čemu je očkování v lékařství? Má povzbudit tělo, aby vytvořilo látky, které by bránily nakažlivým nemocem, Podobně je tomu v životě duchovním. Utrpením a bolestmi se vzbuzují síly duševní, kterých člověk potřebuje, má-li jeho život býti cenný a užitečný. — Představte si zhýčkané dítě, které nerozumná matka chránila před každým vánkem větru, před každou námahou, před každou obětí. Víte, co z takového dítěte

bude? S o b e c, který bude trápit druhé, s l a b o c h, který nebude schopný šlechetného činu. — V tropických krajích jsou národy, ke kterým je příroda tak štědrá, že vše jim takřka hází do klína. Nemusí se příliš namáhati, aby si dobyli svého živobytí. A právě tyto národy stojí na nízkém stupni kultury. — Bolest podněcuje pokrok kultury (lékařství, technika). — Veliká díla ducha lidského vyrostla z bolesti: B. Smetana trpěl bolením hlavy, Dante napsal své veledílo »Divina comedia« ve vyhnanství, Cervantes svého »Don Quixota« ve vězení a bídě. —

Utrpení dává p ř í l e ž i t o s t k mnohým ctnostem: Kolik to o b ě t a v o s t i při ošetřování nemocných nejen v nemocnicích, nýbrž i v rodinách! Kolik trpělivosti, ochoty druhým pomáhati, věrnosti, vytrvalosti, statečnosti, čisté lásky k bližnímu! — To jsou květy, které rostou jen v půdě zorané utrpením. —

3. dává příležitost ke ctnostem

Je pravda, rozum sám nám odhaluje j e n | **II. Bůh** část tajemství utrpení, úplně je poznáme, až nám bude svítit s v ě t l o v ě č n é. Ale již na t o m t o s v ě t ě Bůh svým zjevením toto tajemství tolik nám objasnil, že tento kámen se stává z kamene ú r a z u kamenem s t a v e b n í m, pro budovu života. (Keppler.)

Katechismus praví: »Bůh sesílá utrpení, aby hříšné potrestal a napravil. »I když ne vždycky, přece č a s t o Bůh trestá již na tomto světě. (Příklady: Ži- | **1. hříšník** votem XIV č. 318, str. 12, sv. Efrém viz Šťastné děti« 1. února.) | **a) potrestán** Bůh však na tomto světě trestá nejen ze spravedlnosti, nýbrž především z lásky, aby hříšníka napravil. Nikdy | **b) polepšení** by se nebyl marnotratný syn vrátil, kdyby nebyl v cizině trpěl. Takových marnotratných synů má Bůh dosti; snad i my patříme k nim, a musíme doznati s kajícím lotrem: »Trpíme, co jsme zasloužili«. Lk. 23, 41. Sv. Jan Zl. vypravuje, že v roce 399 a 400 bylo v Cařihradě hrozné zemětřesení. A hle, tato událost působila hlouběji, než všechna kázání nejslavnějšího kazatele! Světec praví: »Bázeň brzdila vášně. Nikdo nemyslel na plesy a radovánky. Ale lidé se postili, bděli a modlili se a dávali almužny; plakali a konali kající skutky. Scházeli se, ale ne k lehkovážnému pobavení, nýbrž k společným modlitbám, aby odzbrojili spravedlnost Boží. Všude bylo slyšeti zpěv, ale ne oplzlých popěveků, nýbrž žalmů a zbožných písní. — Tak Bůh ve své nekonečné moudrosti upozornil své na sebe tím, že je potrestal otcovským prutem.«

Nedivme se, že žalmista se modlí za hříšníky: »Bože můj, učin je chumáčem smetí a jako plevy hnané větrem, jako oheň, jenž ožehá hory, tak je zachvat svojí bouří, tak je vichorem svým ohrom! Naplň potupou líce jejich, ať h l e d a j í t v é j m é n o. Pane! ať poznají, že tvé jméno Hospodin; že jsi ty jediný Nejvyšší na celém světě!« Ž. 82, 14-19. A sv. Augustin d ě k u j e Bohu, že ho trestal svou »milosrdnou přísností«.

Avšak nejen hříšník trpí, nýbrž i spravedlivý. | **2. spravedlivý**
Jemu posílá Bůh bolesti, aby jej chránil, upevnil, a rozmnožil jeho ctnosti i zásluhy.

Bolesti chrání spravedlivého před hříchem. | **a) chráněn**
Jak zbožný byl David, pokud mu bylo trpět, pokud byl pronásledován od Saula; když však na trůnu byl obklopen radostmi života, upadl do velikých hříchů! Jak moudrý byl Šalomoun a přece propadl modloslužbě, když žil ve štěstí a přepychu.

Naše ctnosti jsou často slabé, někdy jen zdánlivé. Aby se osvědčily, je třeba utrpení. Sv. Augustin praví: | **b) osvědčen**
»Teprve v utrpení, v protivenství, v bolestech a poníženích se ukazuje, zdali ti, kteří žijí v Církvi Boží, jsou plevami nebo obilím. Kterí v takových zkouškách jsou trpěliví a zmužilí, jsou obilím; ostatní jsou plevami, a tím lehčími plevami, čím více se povyšují a tak jasněji projevují svou pýchu.« (Cit. dle Mehlera I., str. 202.) To potvrzuje moudrý Sirachovy slovy: »V ohni zkoušeno bývá zlato a stříbro, lidé pak milí Bohu ve výhni utrpení.« Sir. 2, 5. A v knize Přísloví čteme: »Kázní Páně nepohrdej, synu můj; nemrz se, když býváš od něho trestán, neboť Hospodin, koho miluje, tresce, toho, v němž jako otec v synu zálibu má.« Přís. 3, 11, 12. Ano sv. Pavel praví: »Honosíme se soužením, vědouce, že soužení působí vytrvalost, vytrvalost osvědčení se, osvědčení naději.« Řím. 5, 3, 4.

Bolest nejen osvědčuje, ale i rozmnožuje | **c) rozmnoží ctnosti**
ctnosti: Kdy se modlíme víc a vroucněji? Když se nám daří dobře, aneb když jsme souženi a opuštěni? — A čím vroucnější modlitba, tím více milostí nám Bůh uděluje; a čím více milostí, tím více ctností. Jak roste pokora, trpělivost, obětavost, ale především královna všech ctností: láska k Bohu! Sv. Ignác z Loyoly řekl: »Není dříví, které by tak rozpálilo a udržovalo oheň lásky Boží, jako dřevo svatého kříže.«

Zahradník nožem »čistí ratolest, aby nesla více ovoce.« Jan 15, 2. Utrpení rozmnoží naše ctnosti a tím též naše zásluhy pro věčnost. Spasitel nám slibuje: »Blahoslavení, kteří protivenství trpí pro spravedlnost, neboť jejich jest království nebeské. Blahoslavení jste, když pro mne budou vás tupiti a pronásledovati, a mluvití všecko zlé proti vám, lhouce; radujte se a veselte se, neboť odplata vaše hojná je v nebesích.« Mt. 5, 10, 12. Proto se sv. Pavel raduje: »Utrpení nynějšího času nejsou ničím proti budoucí slávě, která se zjeví na nás.« Řím. 8, 18.

Proto svatí milovali bolesti a kříže, toužili po nich a prosili o ně. Sv. František Xaverský se modlil: »Pane, neodnímej tento kříž ode mne, leda, že mi pošleš větší.« A sv. Terezie napsala: »Bolesti jsou nejobtížnější, ale také nejjistější cestou k Bohu; proto má být kříž naší útěchou a naší radostí. Hledme obejmouti kříž a toužiti po utrpení! Běda nám v den, kdy nemáme ani bolesti ani kříže. — Čím více utrpení, tím více užitku.«

Ještě více: Nejen pro sebe máme z utrpení užitek, nýbrž i pro druhé. Utrpením nám dává Bůh diamanty do rukou, kterými můžeme vykoupiti duše z moci zlého ducha. | **e) apoštolát utrpení** |
Modlitba za obrácení hříšníků je dobrá, oběti však jsou lepší. Modlitba je zlato, bolesti diamanty. Sv. Terezie Ježíškova praví: »Čtvrthodinka utrpení obrací více hříšníků než nejkrásnější kázání.« Proto záleží nám kněžím na tom, aby všichni nemocní se sdružili v a p o š t o l á t u n e m o c n ý c h a svými modlitbami a obětmi pomáhali nám kněžím v práci pro království Kristovo.

Sv. Otec Pius XI. řekl zakladateli apoštolátu nemocných: »Řekněte to, řekněte to vašim milým nemocným, kdykoliv přijímáme větší nějakou poutní výpravu, naše první požehnání platívá obvykle dětem, starcům a nemocným... Víme, že utrpení jest nejlepší formou modlitby. Vaše dílo je dílem krásným, dobrým — pokračujte v něm! Ať obětují nemocní svá utrpení Bohu za papeže a na jeho úmysly! My nadějeme se mnohé pomoci od utrpení...

Tím už jsou vyvráceny námitky, které mnozí | **III. Námitky** |
lidé mají proti svým utrpením: Proč p r á v ě j á | **1. proč já !** |
musím tolik trpět? Protože tebe Bůh v í c e miluje. Chceme snad závidět hříšníku, že netrpí? Sv. Augustin napsal: »Největším neštěstím je štěstí hříšníka.« Neboť mu hrozí tím horší věčnost.

Mnohý naříká: Proč právě t y t o bolesti mi | **2. proč právě** |
Bůh posílá? J i n é bych rád snášel. — Chceš ty | **tyto bolesti !** |
předpisovati nebeskému lékaři, jakými léky tě má uzdraviti? On je vševědoucí a ví, co právě tobě prospěje.

Znáte onu legendu, jak poutník byl nespokojen se svým křížem. Bůh mu dal volnost, aby si sám vybral vhodnější kříž. Vybíral, až nakonec našel vhodný — a hle, byl t o t e n kříž, který dosud nesl.

Jiný namítá: Rád bych trpěl, co mi B ů h | **3. od zlých** |
posílá; já však trpím o d z l ý c h l i d í, a to je nesnesitelné! —
Nezapomeň, že lidé jsou jen nástroji v rukou Božích a nemohou na plánu Božím nic změnit, i kdyby měli sebesthorší úmysly.

Dejme tomu, že umělec chce z balvanu udělat sochu světce. Užívá kladiva a dláta. Kdyby dláto a kladivo měly nenávisť proti balvanu a chtěly mu způsobiti bolest, — přece nic nesvedou a nedokáží, leč co mistr chce. Taktéž zlí lidé nemohou nic jiného udělat, než co božský Mistr chce. A on chce jen to, co jest k naší spáse. —

Drazí, budeme ještě naříkati, že trpíme? | **Závěr** |
»Těm, kteří milují Boha, všechny věci napomáhají k dobrému.« Řím 8, 28. K tomu dodává sv. Jan Zl.: »Nepraví apoštol, že ty, kteří milují Boha, nepotká nic protivného, nýbrž že i to je pro ně k spáse. A to je m n o h e m v í c, než kdyby na ně nedopustil protivnosti aneb je od nich odňal. Uznejme cenu utrpení, děkujme Bohu za ně. Jsou to pozornosti, které nám Pán Bůh prokazuje (Karg). Obětujme je z lásky k Bohu za spásu duší, — a stanou se nám stupni do nebe. A celou věčnost budeme Boha chváliti a mu děkovati, že za k r á t k é bolesti nám dal v ě č n o u odměnu. Amen.

Katéch. kázání: 7. přikázání.

R. Schikora C. Ss. R.

O sociální spravedlnosti.

	Hodí se na	Kázal jsem	
		kdy	kde
Vel. Kat. ot. 445,448	12. n. p. P. ev.: Milovati 9. P. ev.: Kupci		
Kubíček č. 95	14. P. ev.: Mamon		
	15. ep.: Dobře číň		
	17. ev.: Milovati		
	19. ep.: Kdo kradl..		

Každé srdce lidské touží po štěstí. Kdyby všichni lidé byli šťastni, byl by na zemi ráj. Proč však nejsou všichni lidé šťastni a proč není ráj na zemi? Co je toho překážkou? — Přemnozí odpovídají: Příčinou toho je chudoba a nespravedlivé rozdělení majetku. Kdyby všichni měli stejně, byl by na světě blahobyt — ráj. Mnozí dávají vinu Církvi a vytýkají: Církev drží s boháči!

Církev nás těší rájem po smrti, udržuje dělníka v bídě, nabádá k trpělivosti a pokoře, zkrátka: Církev je nepřítelkyní chudého lidu, nepřítelkyní dělníka. — Je to pravda?

Nedovedeme si ani představití, jaká bída byla u pohanů před příchodem křesťanství. Miliony otroků, kteří neměli žádného práva, byly považovány za věc, ne za člověka. — A tu přišlo křesťanství přišla Církev. Neslýchané bylo její učení: Před Bohem není rozdílu mezi pánem a otrokem. (1. Kor. 12.) (13. Gal. 3. 28.) Za všechny Kristus zemřel, všechny vysvobodil z otroctví hříchu. Křesťané se vespolek milovali opravdovou láskou Kristovou. Proto mnozí majetní prodali svůj statek a rozdělili mezi všechny, jak bylo komu potřebí. (Sk. ap. 2,45.) A nebylo mezi nimi žádného chudého. (Sk. ap. 4,34.) Když sv. Pavel pokřtil utečeného otroka Onesima, poslal jej zpět jeho pánu, ale ne již jako otroka, nýř jako milého bratra. (Fil. 16)

I. Výtky Církvi
1. Výčitky

2. První křesťané

3. Středověk

A jak tomu bylo ve *středověku*?

Dělník pracoval 40 — 48 hodin týdně. Za práci dostal poměrně víc, než dnes dobře placený dělník. Cítuji úmyslně *ne-katolické* učenec. *Protestanský* učenec Schäfer praví: „Všude, u všech stavů se vzmahal blahobyť.“ Protestant *Damaschke*: „Středověkému dělníku se dařilo mnohem lépe, než dělníku doby přítomné přes všechny technické pokroky.“

Jak a kdy se hospodářské poměry změnily?

II. Řešení bez Boha 1. Liberalismus

Předně byla moc Církve zmenšena t. zv. reformací. Člověk se osvobozoval od Církve, pomalu se osvobodil i od Boha a na místo Boží nastolil svůj Rozum. Z tohoto bezbožectvého rozumářství vyrostla nauka, které se říká liberalismus: člověk je naprosto nezávislý na jakýchkoli mravních zákonech, či-li člověk může dělat, co chce, a nikdo nemá práva mu něco rozkazovat. Když člověk neuzná Boha nad sebou. — jaký pak má smysl jeho život? — Blahobyť pozemský, ale *jen pro sebe*. A aby měl blahobyť, hledá se zisk, zisk co možno největší, zisk bez ohledu na druhé. Honba za ziskem se stává hybnou pákou všeho podnikání. — *Následky* tohoto bezbožného učení byly *hrozné*:

Několik málo lidí nahromadilo obrovské jmění, a na druhé straně nesmírné množství dělníků hynulo bídou.

Protože dělníku nestačila mzda k výživě rodiny, musela pracovat žena, musely pracovat i děti, ano i děti školní. A když ani to všechno nestačilo, musel se stěsnat v menším bytě. Jaké to mělo následky pro rodinu, pro zdraví a mravnost, dovedete si pomyslet.

2. Jak pomoci?

Není divu, že tyto do nebe volající hříchy na chudém lidu vyvolaly bouři nevole a nespokojenosti. Kdyby tehdy byl povstal nějaký svatý František z Assisi a ukázal, jak vnitřně přemoci mamonismus, bylo by lidstvo zachráněno.

Avšak mužové, kteří chtěli zlo mamonismu odstranit, nepoznali, že *kořenem* zla je odpad od Boha a že trvalá náprava může nastat, jen když bude zlo *i s kořenem* odstraněno.

Zůstali stát na poloviční cestě tím, že zůstali stát na stanovisku bezbožectví. Z této základní chyby pochází všechny ostatní: chtěli násilím všechno převrátit, což by znamenalo dábla vyhnat belzebubem.

Od té doby bylo sice již mnoho učiněno ve prospěch pracujícího lidu: Zákony na ochranu dělníka, nedělní klid, nemocenské a starobní pojištění a j. Avšak můžeme říci, že jsme už dosáhli cíle? Máme už aspoň takový ráj, jakého lze zde na světě dosáhnouti? — Bohužel ne. Proč? — Protože liberální mamonismus se musí přemoci *vnitřně*.

Zákony jsou dobré, ale jsou jen jako *plot* pro zahradu. Dobrým plotem jsme zahradu ještě nezušlechtili. Taktéž i nejlepší zákony nám nic nepomohou, když *srdce* nejsou obnovena. Toho je bezpodmínečně třeba: Obnovy srdcí.

Co praví na to církev? — Co praví bohatým? — Ona je hlasatelkou pravdy Ježíše Krista, proto praví bohatým: *I vy musíte pracovat*. „Nechce-li kdo pracovat, ať nejí“. 2. Tes. 3,10. Od této povinnosti není dispense. Pro všechny platí slovo Kristovo: „Ne každý, kdo mi říká: ‚Pane, Pane‘ vejde do království nebeského, nýbrž kdo činí vůli Otce mého . .“ Mt 7,21.

Ať si nemyslí bohatý, že má právo od-

III. Co praví Církev?

I. boháčům

a) povinnost práce

b) Bůh majitel

dávati se prostopášnému a rozmařilému životu. Naopak: Čím více má, tím větší má odpovědnost před Bohem. Neboť statky tohoto světa jsou mu jen svěřeny a v hodine smrti musí je opustiti a *složiti účty* z vládařství svého. A kdo má 100.000 K má stotisíckrát větší odpovědnost, než kdo má jen jednu korunu. To platí pro všechny boháče i pro ty, kteří poctivým způsobem nabyli svého majetku. Běda však těm, kteří rozmnožují své bohatství lichvou. Papež Lev XIII. | c) lichva

praví: „Utlačovati pro vlastní zisk lidí nuzné a ubohé a *těžiti z lidské bídy* je těžkým proviněním proti zákonům Božím i právům lidským“. (Rerum nov.) To je tedy lichva: *těžiti z lidské bídy*. A papež pokračuje: „Oklamávati však někoho o *povinnou* mzdu je *velikým* hříchem, který svolává na *pomstu* křikem svým hněv Boží *s nebe*. ‚Hle zadržaná mzda dělníků . . křičí od vás a volání těch, kteří žali, vešlo v uši Pána zástupů.‘ Jak. 5,4. A jaká je mzda *spravedlivá*? Zas odpovídá Církev ústy papeže: Dělník má dostati *takovou* mzdu, aby *s celou rodinou* mohl slušně žíti, a aby si mohl *ještě ušetřiti* nějaký majetek . (Lev XIII, Rerum nov.)

Do nebe volajícího hříchu se tedy dopustil kdo nedal dělníkům *spravedlivou* mzdu, aby sám sebe obohatil. — Lichvou se prohřešuje, kdo chudému půjčuje a žádá od něho *nespravedlivé úroky*. Lichvy se dopouští, kdo zboží prodává za *nepřiměřenou* cenu. Cena není jen otázkou obchodu, nýbrž i otázkou *svědomí*. (Mäder.) Cena může kolísati, může býti vyšší nebo nižší. Kdo však uměle zdražuje zboží aby se obohatil, je lichvářem a hřeší těžce. Kdo v době *všeobecné bídy* získal *veliké bohatství*, má příčinu zpytovat své svědomí, zda-li se nedopustil hříchu do nebe volajícího.

Církev žádá od bohatých na *prvním* místě *spravedlnost*. Kdo *nespravedlivě* získal bohatství, nesmí si mysliti, že hřích

napraví, když dá nějaký obnos na dobré účely, na charitu, na podporu chudých. Papež Pius XI. praví: „*Spravedlnost se nedá nahradit láskou. Napřed spravedlnost, ale po-* | d) láska
tom také láska. Donoso Cortes, katolický státník španělský
řekl: „Revoluce přichází *proto*, že bohatí ztratili *královnu* všech sociálních ctností — *lásku*.“ Kdyby bohatí nebyli ztratili lásku, Bůh by nebyl dopustil, aby chudí ztratili *trpělivost*.“

Láska žádá, aby bohatý užil svého *přebytečného* majetku k dobrému, k podpoře nezaviněné chudoby a | 2. Církev chudým
podobně. A co praví Církev chudým? — Vyčítá se Církvi že jen chlácholí chudé: „Jen se trapte, až zemřete, budete se mít dobře.“ Nikdy a nikde to Církev neřekla.

Ó ano, lehce by si Církev získala přízeň | a) negative
davu, kdyby chudým řekla: „Hr na boháče, seberte těm, kteří mají majetek a rozdělte jej mezi sebe.“ Ale napravilo by se tím něco? Jiskra vášní snadno vzplane v požár, který všechno zničí. A takovým požárem je závist a chtivost majetku.

Není to směšné, co řekl kdysi mládenec poštvaný nesvědomitými agitátory: „Nejraději bych zastřelil všechny, kteří jezdí v automobilech.“ Na to mu kněz položil otázku: „A co by bylo potom?“ — „Potom bychom si sedli do auta my a měli se dobře.“ — „Ano, tak dlouho, až by zas přišli jiní, kteří by Váš zastřelili.“

Vidíte, že kdo rozdmýchá závist a nenávisť, neodstraňuje zlo, ba naopak prodlužuje a rozmnožuje zlo, — Ne, to Církev nemůže dělati. Ale těž nepraví, aby tupě a netečně snášeli křivdy, které se jim dějí, nýbrž v ý s l o v n ě papež Lev XIII. přiřkl dělníkům právo spojovat se, aby tak spíše mohli prosadit svoje spravedlivé požadavky. Církev žádá, aby stát svými zákony chránil chudé a sociálně slabé. Ale Církev ví, že to všechno nestačí. „Kde mravy jsou zkaženy, tam dobré zákony nejsou nic platny.“ (Macchiavelli)

Proto chce Církev *duše* napravit. Proto | 3. Církev všem
hájí sedmé přikázání: „*Nepokradeš*,“ a to pla- | a.) sedmé přikázání
tí *pro všechny* bez rozdílů. Kdo nespravedlivým způsobem majetek si získal, je ve svědomí povinen *vrátit* cizí majetek, *nahradit škodu*, kterou druhému způsobil.

Církev praví v š e m: Není pravda, že otázka dělnická | b.) Solidarismus
je jen o m záležitosti d ě l n í k ů. Ne. Mnohokrát přirovnává sv. apoštol společnost k tělu. Mnoho údů má tělo, každý úd má svůj úkol. Tak též každý stav má svůj úkol v lidské společnosti. Jako nemůže žít tělo, když jeden úd bojuje proti druhému, tak též nemůže žít lidská společnost, když jeden stav bojuje proti druhému. Nemůže ruka říci: „Já se budu mít dobře jen tehdy, když noha bude slabá,“ tak též nemůže jeden stav hájit svá práva proti stavu jinému, nýbrž společnou práci musíme spět k dobru v š e c h.

A toho dosáhneme jen tehdy, budou-li naše duše | Závěr
zakořeněny v e v ě č n o s t i, budeme-li se cítiti zodpovědnými před božským Soudcem. Proto pohledme dnes do svého vlastního srdce a zpytujeme své svědomí: Nehřešil jsem přílišnou touhou po majetku? Neporušil jsem spravedlnost vůči těm, kteří pracovali pro mne? Splnil jsem ve všem přikázání lásky k bližnímu? Dej Bůh, abychom všichni mohli říci: Ano!

Milosrdenství Boží.

(Podle Jak. Schmitt, Sonn u. Festtagspredigten I, 4. vyd., 1890, str 314—327.)

	Hodí se na	Kázal jsem	
		kdy	kde
Vel. kat., ot. 56	3. ned. po sv. Duchu (Dobrý Pastýř)		
Kubíček, ot. 12	2. neděle po Velik.		

Jednou z nejzáhadnějších vlastností Božích je milosrdenství Boží. Nepochopitelnou je tato vlastnost pro nás lidi omezené; tak nepochopitelnou, že se mnozí nad ní horší. A přece rozjímání o této vlastnosti je nevýslovně užitečné; pro hříšníka, aby se obrátil, pro spravedlivého, aby se poučil.

Nepochopitelná je shovívavost, s jakou Bůh snáší zlobu hříšníka! Co si všechno Bůh dá líbiti od hříšníka! Uvažujte, co jest jediný hřích v očích Boha nekonečně svatého. Nechci vám líčiti, jak každý, kdo se dopouští těžkého hříchu, vypovídá svému Pánu a Bohu poslušnost. Praví: „Nebudu sloužiti nemáš mi co poroučet, udělám, co já chci a ne co chceš ty, tvými přísliby pohrdám, tvých hrozeb se nelekám! Nechci Vám líčiti, jak hříšník podle slov sv. apoštola tupí Syna Božího, nohama šlape jeho nejsvětější Krev, znovu jej prodává a zrazuje, znovu jej bíčuje a křížuje. Jen jednu věc chci i zdůrazniti: čím světlejší je člověk, tím větší ošklivost a nenávist cítí proti hříchu. Svátá Orínga, když slyšela nepočetné slovo, musela vrhnouti, a svatý Stanislav, když před ním neslušně mluvili, omdlíval bolestí. Co však je svatost sv. Oríngy a sv. Stanislava proti svatosti Boží? Méně než zář svatojánské mušky proti zářícímu slunci. Jak veliká tedy musí býti nenávist Boží proti každému hříchu.

A kolika hříchů se dopouští jediný člověk! Kolikrát denně zlý jazyk potupně vyslovuje Nejsvětější jména! Kolika hříšných myšlenek, slov a skutků se dopouští denně otrok smyslnosti! Kolik milionů a milionů hříchů se páchá denně na celém světě!

A kdo je ten, který se odvažuje tak urážeti nejvyššího a nejmocnějšího Pána? Je to člověk, ubohý

I. Bůh snáší hříšníka.

a) neposlušnost.

b) potupa Ježíše.

c) svatost Boží, ošklivost hříchu.

d) množství.

e) Kdo.

tvor, jehož Bůh ve svém milosrdenství z ničeho stvořil, kterému Bůh dal síly a schopnosti, jichž bídný nevďěčník zneužívá, aby svého dárce urazil.

Člověk, pro něhož Spasitel tak nekonečně mnoho učinil a přetrpěl, kterého vytrhl z bídý hříchu, kterému otevřel blaženost nebeskou! A tento bídný člověk se pozdvihuje proti Bohu, před nímž cherubové a serafové v úctě zahalují tvář, proti němu se rouhá, jej tupí.

| přirovnání. Představ si, že ty nalezneš dítě, churavého mrzáčka, přijmeš je do svého domu, pečuješ o ně, dáš je vyléčiti. Ono však odvděčí se ti výsměchem, pomluvou, ano, udeří tě do tváře. Jak veliká by byla tvoje trpělivost, kdybys je nevyhnal z domu, kdybys je zahrnoval novými dobrodiními! Tento člověk by však znovu tě urážel, ještě hůř tě pomlouval ještě víc tě tupil - dovedl bys takovému nevďěčníku prokazovat nová dobrodiní?

Bůh však dovede býti tak nadlidsky milosrdný. Je znovu a znovu urážen a tupen. Mohl by okamžitě trestat a uvrhnout hříšníka do věčného zavržení. Jeho spravedlnost jej takřka vyzývá, aby potrestal odbojného hříšníka, avšak jeho shovívavost, jeho milosrdenství zadržuje jeho spravedlnost a uděluje nová dobrodiní. Ano, Bůh Syn běře hříchy lidstva na sebe a za ony nevďěčníky trpí nejbolestnější a nejpotupnější smrt na kříži!

| II. Bůh volá To mu však ještě nestačí. Bůh hledá | 1. ztracená ovce. hříšníka, aby jej přivedl zpět do otcovského domu. Ježíš sám vypravuje podobenství o ztracené ovci: Člověk jeden měl sto ovcí; jedna se mu ztratila. Mohl říci, to není tak veliká škoda, ať zahyne ovce neposlušná! Hledá ovci, po horách, po skalách, v trní, roztrhá si oděv, poraní se. Konečně nalézá ovci, zapletenou v trní. Trestá ji? Zene ji zpět? Nikoliv. Vezme ji na svá ramena a nese ji zpět, zavolá svoje sousedy, přátele a praví: „Radujte se se mnou“

| 2. bída hříšníka. To je podobenství. Skutečnost je však ještě dojemnější. Pastýř měl aspoň jakousi škodu ze ztracené ovce, Bůh však nemá žádné škody, i kdyby celý svět zahynul v hříchu! - A jak veliká je bída zbloudilého hříšníka! Před tím byl tak šťastným v domě svého otce. Byl chrámem Božím, v němž přebývala nejsvětější Trojice, byl rajskou zahradou, chráněnou anděly Božími. Jakého nebeského klidu požíval! S Bohem mohl rozmlouvat, jako se svým otcem. Přemíru milostí a požehnání čerpal z pramenů spásy, ze Srdce Spasitelova.

Avšak běda! Jaká to změna nastala! Jeho duše je jako zhanobený chrám, z něhož vynesli Nejsvětější, jež zničil požár, z něhož zůstaly jen bídné zříceniny. Nezní již v tomto chrámu svatý zpěv a zbožná modlitba, ale zahnízdil se tu ošklivý hmyz hříšných myšlenek a žádostí. Místo blaženého míru Božího střídá se tam vášeň, horší než zvířecí, s výčitkami svědomí a nespokojeností se světem a se sebou samým. - Tak bloudí ubohý hříšník, podobný ovci na poušti, kde nenalézá pramene milosti ani pokrmu pro duši - a při tom nikdy neví, kdy se otevře před ním propast, aby jej pohltila. Každý okamžik může umřít a umřelí ve stavu smrtelného hříchu, bude na věky zavržen!

| 3. hlas Boží. Avšak slyš! Na této poušti hříchu, co to někdy zní tak jemně, jako hlas stříbrného zvonku, jako ozvěna ze ztraceného ráje? Co to zní někdy tak mohutně jako hlas hromu v bouři? - Je to hlas Dobrého Pastýře, který hledá svoji ovečku, volá ji, aby ji vzal na ramena a zanesl domů.

Neslyšel jsi, ubohý hříšníku, tento hlas? Snad ti při pohledu na nevinné dítě napadlo, jak jsi kdysi byl též tak nevinný a šťastný, jak jsi byl miláčkem Božím. A nezdálo se ti, že opět slyšíš hlas kněze, jak Tě napomínal, abys zůstal hodným, jak jsi mu to svatosvatě slíbil? A nebylo ti najednou teskno po onom štěstí dětských let? A když jsi potom uvažoval, do jakého neštěstí tě uvrhl hřích, nedraly se ti slzy do očí? - Hle, to byl hlas Dobrého Pastýře, který volá svojí ovečku zpět, do ráje mládí! Aneb se někdy zatřásl srdce tvé leknutím. Snad jsi slyšel kázání. Aneb tvůj známý, snad společník tvých hříchů zemřel, a tu vtírá se ti myšlenka: kdybys teď musel zemřít, co by bylo s tvou ubohou duší? Běda, byla by na věky zavržena! - Hle, zas je to hlas Dobrého Pastýře, volajícího zbloudilou ovečku.

Aneb máš štěstí. Bůh tě až zázračně zachránil před neštěstím. Cítíš vděčnost vůči Bohu a zastydíš se před sebou samým: hle, zasloužil jsem, aby mne Bůh potrestal, a můj Spasitel, kterého jsem tolik urazil, je ke mně tak laskavý. Neměl bych se obrátit?

Aneb tě stihne neštěstí a cítíš jasně: to je ruka spravedlivého Boha. On ti chce ukázat, jak hořká věc to jest, opustit Pána svého. A snad tě napadne myšlenka: Když Bůh již na tomto světě tak trestá, jak teprve mne potrestá na věčnosti!

Hle, vždy je to hlas Dobrého Pastýře, který k tobě volá: Jerusaleme, Jerusaleme, obrať se k Pánu Bohu svému!

Tak dobrý Spasitel hledá zbloudilou ovci, tak hledá všechny ty miliony hříšníků, a i když jej stokrát odmítají, i když jej tupí a jím pohrdají - on se nedá zmásti. Trním a bodláčím spěchá za nimi, volá je a varuje. Hlas jeho sice slábne, čím zatvrzelejší je hříšník, ale úplně nezmlkne - dokud hodina smrti hříšníka neuvrhne do propasti pekelné. Když však zbloudilá ovce slyší hlas Dobrého Pastýře s jakou láskou ji přijímá!

Jest pravda, zlý duch má zájem, aby se duše nevrátila k Bohu svému. Proto ji straší:

Jak to hrozné, vyznatí se ze svých hříchů!

Jaké to pokoření! Co si kněz o tobě pomyslí?

Co ti kněz řekne? Snad ti ani nedá kněz rozhřešení! Neboť příliš velké jsou tvoje hříchy. A pak - praví zlý

duch jak těžký je život ctnostný! Varovati se hříchu, odlou-

čiti se od této osoby, společnosti, vzdátí se těchto

radostí! To nevydržíš, tak smutný život! Jak to však vypadá ve

skutečnosti? - Marnotratnému synu v podobenství jistě zlý duch

vnukal podobné obavy. A snad se chudák až lekl, když uviděl

otcovský dům. Ale jaké bylo jeho překvapení, když viděl, že

dvěře otcovského domu se otvírají a otec, který už dávno očeká-

val svého syna, spěchá mu naproti, objímá ho, ani mu nedá

domluvit, dává mu nový oblek a novou obuv, strojí hostinu

z radosti nad jeho návratem. Hle, to se děje při návratu každého

hříšníka! Snad je to pro tebe jakési zahanbení, vyznatí se z hří-

III. Bůh přijímá hříšníka.

1. zlý duch straší.

a) vyznání

b) polepšení

2) Bůh ulehčuje

chů svých - ale věř mi, není to tak těžké, jak si to představuješ; a pokoj, který pak zavládne v tvém srdci, a vědomí, že takto ujdeš hroznému zahanbení při posledním soudu - to ti ulehčí upřímné vyznání. Nadávati ti kněz nebude. Má-li ducha Kristova, bude se radovat nad zbloudilou ovečkou, že se vrátila domů.

Bude tě to sice státi boje, aby ses varoval příležitostí ke hříchu, přemáhal pokušení, odložil zlé návyky - avšak milost Ježíše Krista ti bude pomáhati; jeho Tělo a Krev tě bude posilovati. A jako když vystupujeme na vysokou horu, čím dál, tím čistší a svěžejší je vzduch, hrud' se uvolňuje a rozhled je krásnější, tak též tvůj život bude čím dál tím krásnější, svěžejší a pokojnější. A až jednou boj dobojuješ, když přijde poslední hodinka, jak tě bude těšiti, že jsi v čas se vrátil k Dobrému Pastýři!

3 Jak odpouští Bůh A jak odpouští Bůh? - Snad jen přikryje Tvé ošklivé hříchy, jak učinili někteří bludaři? Snad jenom zapomené a nepřičítá to, co je zde a nedá se odstraniti? - Ne! Svou všemohoucí láskou stvoří znovu božský život v duši hříšníka. Zasli bychom, kdyby před naším zrakem z neživého kamene vyrostl živý strom. Žasneme, když v Lurdech člověk na smrt nemocný najednou povstane zdrav. Větší však zázrak se děje při obrácení hříšníka. Duše mrtvá pro Boha a pro věčnost v okamžiku ožívne. Proto se David modlí: „Srdce čisté stvoř ve mně, Bože“ (Ž. 50).

Závěr To jest tedy milosrdenství Boží k nám. Ano, 1. důvěra milý křesťane, ať jsi kdokoliv, ať břemeno hříchů tě tlačí až k zemi - nezoufej! Boží milosrdenství je všemohoucí, je větší než tvoje hříchy. Odevzdej se Bohu bez výhrady, vzbud' srdečnou lítost, vyznej se ve sv. zpovědi upřímně - a nesmírná radost naplní tvé srdce.

2. neodkládej Nikdo nezoufej! Avšak uvažujte: Jako je hříchem proti Duchu sv. zoufati, tak je též hříchem proti Duchu sv. mítí zatvrzelé srdce a úmyslně zůstatí v nekajícnosti. Proto „dnes uslyšíte-li hlas jeho, nezatvrzujte srdce své“. Slíbil vám sice odpuštění, jestliže se obrátíte, ale neslíbil vám tak dlouhý život, až by se vám líbilo se obrátiti. Ani jednoho dne nejste jisti, že náhle nezemřete a nepředstoupíte před Boží soud. Jak nesmírné je jeho milosrdenství k hříšníkovi, pokud žije na tomto světě, tak přísná a hrozná je jeho spravedlnost k těm, kteří neuposlechli hlasu jeho milosti, kteří pohrdají poklady jeho dobroty a shovívavosti!

Před několika lety na jaře, když polevila zima, kry ledové zatarasily Vltavu a tvořily jakousi přehradu. Běda však, přehrada se protrhla a spousty vody se řítily do údolí a zatopily vesnice a města a zničily všechno, co jim stálo v cestě. Milosrdenství Boží zadržuje proudy spravedlnosti Boží, běda však, když člověk odkládá s obrácením!

Čím déle byla zadržena spravedlnost Boží, tím hrozněji zastihne nekajícího člověka. Dejž Bůh, aby nikdo nebyl mezi námi, koho by čekal takový osud! Dejž Bůh, abychom všichni jednou mohli zpívat: „Milosrdenství Páně na věky opěvovati budu!“ Amen.

Proč Bůh dopouští hřích?

	Hodí se na	Kázal jsem	
		kdy	kde
Vel. kat., ot. 74			
Tomášek ot. 30	ned. Sexagesima (ep.)		
Kubíček, ot. 17			

Snad každý z nás si již bolestně zasteskl: „Proč Bůh dopouští hřích? Proč zlo tak často vítězí nad dobrem? Proč tak často zlým se daří dobře a dobrým zle?“ Mnohý člověk se zhroutil pod tíhou těchto otázek a ztratil víru. Nechceme takové lidi souditi, ale můžeme se přesvědčiti, že Bůh nám dává na tyto otázky odpověď dostačující, aby se víra naše prohloubila a život náš se stal dokonalejším.

Proč Bůh dopouští hřích? Klade-li nám **I. Proč hřích?** náš rozum tuto otázku, můžeme odpověděti protiotázkou: „Kdybys byl Bohem ty, jak bys člověka stvořil? Jak bys zamezil hřích?“ Musil bys odpověděti: „Nestvořil bych vůbec člověka“ aneb „nutil bych jej, aby činil jen dobré. Tím však bys znemožnil činiti dobré. Neboť skutky dobré přestávají býti dobrými, **1. svoboda** jsou-li vynuceny. Bez svobody není ctnosti. A duše bez svobody byla by oloupena o nejkrásnější ozdobu. — Bez svobody též není pravého štěstí. Uděláte-li ze svobodné vůle dobrý skutek, máte z toho radost; když vás však někdo k tomu přinutí, netěší vás tento skutek. — Svoboda člověka odpovídá důstojnosti Boží. Kdo více Boha ctí: když mu slouží z donucení spoutaný otrok, aneb člověk svobodný?

Bůh dal člověku svobodu. Tím je dána i možnost, že člověk svobody zneužije. Může však **2. zneužívání svobody** někdo Boha činiti zodpovědným za to, že člověk zneužívá daru Božího?

Sv. farář arský Vianney zřídil ve své farnosti školu, aby se farníci naučili číst a psát, aby mohli čísti životy svatých a tak se nábožensky vzdělávati. Dejme tomu, že se někdo z farníků naučil číst, a pak četl knihy nemravné — kdo bude dávati vinu svatému faráři?

Avšak Bůh je vševědoucí a všemohoucí — nemohl on přece znemožniti zneužití svobody, aniž by porušil svobodu? Vždyť nám dává milost a neruší tím naší svobody! Bez pochyby by to

Bůh dovedl, ale tím by se učinil závislým na lidské zlobě: Čím horší by byla vůle člověka, tím více by mu Bůh musil udělovat milosti. Bůh jest ochoten dávat milosti svým tvorům, ale jeho dobrota nemůže býti v rozporu s jinými jeho vlastnostmi, na př. s jeho moudrostí, svatostí, spravedlností.

3. Bůh obrátí zlo k dobrému

Právě Boží moudrost vyniká tím, že sice hřích dopouští, ale dovede následky hříchu obrátiti k dobrému.

Vzpomeňte na Josefa egyptského! Kolik trpěl zlobou lidskou: bratři ho prodali do ciziny jako otroka, žena Putifarova chtěla ho svést, a když nepovolil, ze msty ho lživě obžalovala a on — nevinný byl odsouzen, číšník faraonův mu slíbil z vděčnosti, že ho vysvobodí, ale pak na něj zapomněl. — Bože, proč to všechno dopouštíš? — A přece bylo to k dobrému: kdyby se to vše nebylo stalo, nebyl by Josef místokrálem egyptským a nebyl by svůj lid zachránil před smrtí hladem. Proto právem řekl svým bratrům: „Vy jste měli se mnou zlé záměry, ale Bůh obrátil to v dobré.“ 1. Moj. 50, 20.

Adam — Ježíš

Hřích prvního člověka byl velikým neštěstím pro lidstvo, ale měl za následek něco tak velkolepého, co žádný lidský rozum nemohl vymyslet: Bůh Syn se stal člověkem, aby napravil hřích a lidstvo zase spojil s Bohem. Církev pje na Bílou sobotu: „Abys otroka vykoupil, Syna jsi obětoval.“ „O šťastná víno, která jsi zasloužila mítí takového a tak velikého Vykupitele!“

Kolik dobrého vyrůstá ze zla! Často je zlo podmínkou dobra, a zlem roste dobro: Kdyby nebylo zloby pronásledovatelů, nebylo by koruny mučedníků; jak bychom mohli dospěti k hrdinské lásce vůči nepřátelům, kdyby nám nikdo nekřivdil? Mohli světci dosáhnouti hrdinského stupně dokonalosti, kdyby nebylo zlých lidí, kteří jim ublížili, je pomlouvali, je sužovali?

II. Zlým se daří dobře

Když jsme pochopili, proč Bůh dopouští hřích, nebude už nám těžko chápati, proč zlým se někdy daří dobře. Tato otázka může vlastně trápit jen toho, kdo nevěří v život posmrtný. A naopak: člověk rozumem nadaný a nezaujatý musí souditi: Protože zde na světě není úplné spravedlnosti, dobrý nedostává zde odměny, zlý nebývá zde potrestán, musí býti život posmrtný, v němž každý obdrží svou odměnu.

Že vskutku rozumní lidé přicházejí k tomuto závěru, toho máme my kněží důkazů dost. — Za války přišel vzdělaný pán (inženýr) ke knězi a řekl: „Dříve, když se mi dařilo dobře, ani mi nenapadlo myslet na život posmrtný. Ale teď, když vidím tolik nespravedlností, tolik lidí nevinných umíratí a zlé tak rádití, nemohu jinak než věřit, že je život po smrti. A proto chci znovu začít život náboženský. Prosím vás, pomozte mi k tomu.“

2. pro hříšníka a) k obrácení

Bůh často netrestá hříšníka, aby ho přivedl k obrácení. Je-li v hříšníku ještě jiskřička šlechetného smýšlení, musí se zastyděti, že Bůh, místo aby ho potrestal,

zahrnuje ho dobrodiním, a z tohoto zahanbení vyrůstá spasitelná lítost a obrácení.

Kdyby Bůh byl každého hříšníka po prvním hříchu potrestal, kde by byl sv. Pavel, sv. Augustin, sv. Maří Magdalena? A kde bychom byli my? Bůh je trpělivý, protože je věčný. Zde je často shovívavý, aby hříšníka obrátil. Čeká s trestem, neboť má celou věčnost, aby zatvrzelého mohl potrestati. Jemu nikdo neujde.

Zatvrzelým hříšníkům však může jejich zdánlivé štěstí být největším neštěstím. Sv. Augustin porovnává jejich štěstí s lákadlem na udici. Taktéž praví Písmo svaté: „Štěstí pošetilců jest jejich zkázou.“ Přisl. 1, 32. „Tráví ve štěstí dny svoje a rázem do podsvětí sestupují.“ Job 21, 13. Proto právem se strachujeme o ty, kteří hřeší, a daří se jim dobře.

Snad oni hříšníci ve svém životě vykonali něco dobrého, a Bůh je ve své spravedlnosti odměňuje už na tomto světě, neboť po smrti je čeká jen věčný trest. Proto praví Kristus: „Běda vám bohatým, neboť již máte potěšení své.“ Lk 6, 24.

Naučme se od Boha klidu a trpělivosti: **Závěr**
Avšak bojujeme proti hříchu napřed u sebe. Jednomu světcí řekl šlechtic: „Svět je špatný a nic se nedá dělat.“ Světec odpověděl: „Dá se něco udělat k polepšení světa: staňte se svatým — a já také.“ Snažme se přemoci zlo ve svém vlastním srdci.

Prakticky: Která vašeň nás svádí ke hříchu smrtelnému? Jak budeme bojovat proti hříchu? Snad více se modlit? Častěji chodit ke sv. přijímání? Varovati se příležitosti? — Snažme se zmenšiti hříchy ve světě: modleme se za hříšníky, přinášeje oběti za ně, dávejme jim dobrý příklad, apoštolujme též dobrým slovem.

A budme přesvědčení: Jednou dobro zvítězí. Jednou zlo bude úplně přemoženo a blaze nám, když budeme státí na straně vítězného Boha. Amen.

Literatura:

1. Prameny:

Wilmers Lehrbuch der Rel. I 510, 5119 (použito).

2. Pomůcky:

Láska k vlasti.

Katechetické kázání (4. příkázání).

Kubíček, č. 86 (ot. 190)	Hodí se na	Kázal jsem	
		kdy	kde
	28. září, sv. Václava		
	Neděle 5. po sv. Duchu		

Kolik slz bolesti vyteklo u nás za minulých šet let!

Nemusíme se za to stydět, že nám slzy radosti vyhrkly z očí, když jsme po dlouhé době poprvé zpívali „Kde domov můj“

Není třeba se za to stydět, neboť láska k vlasti je oprávněna tak, jako láska k vlastní rodině. Národ není nic jiného než rozšířená rodina. A jako Bůh chce, abychom zvláštní láskou milovali své příbuzné, tak chce též, abychom milovali svůj národ. Hřešil by, kdo by se styděl za svou mateřskou řeč, kdo by ze sobeckých důvodů popřel příslušnost k svému národu, kdo by se spolčoval s nepřáteli národa. O tom není třeba dlouho mluvit, zvláště ne dnes, kdy společná utrpení nás tím užejí spojila v jeden celek a kdy po tolikých útrapách přímo cítíme, jak drahá je nám vlast.

**I. Láska k vlasti
oprávněna**

Důležitější je otázka, jak máme svou lásku k vlasti a národu dát najevo.

II. Jak

Je pochopitelné, že v prvním nadšení po nabytí svobody hrála hudba, konaly se průvody, tábory, řečnilo se, volalo se „vlasti zdar!“ Je to pochopitelné, neboť člověk není jen duch a nemůže lehce své city skrývat v srdci, avšak nezapomeňme, že to je teprve začátek, neb lépe řečeno, méně než začátek pravé lásky k vlasti.

1. negative

Láska nezáleží ve slovech. Vytrubujete do světa, že milujete své rodiče, svou ženu, své děti? To se přec rozumí samo sebou. O tom se nemluví. Naopak: Kdyby někdo stále o tom mluvil, jak má rád svou rodinu, máme podezření, že

slovy

tam cosi není v pořádku. Tak je to též s láskou k vlasti. Jakýsi stud nám musí bránit, abychom stále mluvili o ní.

Láska k vlasti nezáleží v tom, že někdo **vychvalováním** svou vlast stále jenom chválí. Už jste se snad sami někdy zasmáli, když matka, zamilovaná do svého dítěte, stále jenom vychvaluje jeho dobré vlastnosti. Smějete se tomu a pravíte: „Inu, láska zaslepuje.“ Ano, nepravá láska zaslepuje a v této **pohrdáním jinými** své zaslepenosti pohrdá jinými národy, rozněcuje zášť a nenávisť proti jiným národům. Pravá láska toho všeho nepotřebuje.

Pravá láska ví, že i v národě všecko, ale **2. positive** opravdu všecko záleží na milosti Boží. „Bez **a) modlitbou** Božího požehnání, marné lidské namáhání.“

Když ústavní shromáždění severoamerické Unie se nemohlo dohodnouti o základních zákonech, řekl Franklin Washingtonovi: „Čím déle žiji a čím více znám, tím více věřím, že Bůh řídí záležitosti lidu; a nemůže-li vrabec spadnouti se střechy bez jeho vědomí, jest možno, aby stát mohl povstati bez jeho pomoci? „Nestaví-li Hospodin domu, nadarmo pracují, kdo jej stavějí.“ Pevně věřím, že bez jeho přispění se nedoděláme lepšího zdaru při naší stavbě státu, než budovalé věže babylonské. Proto navrhuji, abychom ode dneška zahajovali své denní jednání ranní modlitbou.“ (Životem 307 str. 20.)

Proto modleme se též i my, zvláště za ty, kterým Bůh svěřil osud našeho národa. Modleme se tím více, čím méně ducha modlitby vidíme u těch, kteří toho nejvíce potřebují.

Milujeme-li vlast, musíme přemáhati sobeckost. Člověk od narození je nakloněn k sobectví. Dítě po všem sáhá, všechno chce pro sebe. Rozumná matka hledí v dítěti přemoci tento pud, výchovou k lásce bližnecké. Mnohý dospělý však v tom zůstal dítětem. Všechno měří jen svým prospěchem, bez ohledu na prospěch celku. A to je jed pro život národní. Podívejte se na rodinu. Kdyby otec hledal jen svůj prospěch, kdyby matka žila a pracovala jen pro sebe — nezahynula by rodina? A tak je to též i v životě veřejném. Bojujme — ale napřed a především sami u sebe — proti všemu prospěchářství, korytkářství, protekci a jak se všechny ty zjevy sobeckosti jmenují. Čest těm mužům, kteří odešli z veřejného života tak chudí, jak tam vešli! — Vzpomeň na nezištného vojévůdce Epaminonda, po němž nezůstalo ani na pohřeb.

Jako platí slovo Ducha sv. „Hřích bídné činí **c) příkázání** národy“ (Přísl. 14, 34) tak platí i pro národ slovo Kristovo: „Chceš-li vejít do života, zachovej příkázání.“ (Mt. 19, 17.)

U čtvrtého příkázání není třeba to dokazovati, neboť toto příkázání přímo zapovídá protiviti se vrchnostem a bouřiti se proti nim, haněti a tupiti je.

Avšak též páté příkázání přispívá k záchraně národa. Je-li život jednotlivce nedotknutelným a proto chráněným, pak bude i národ žiti a zkvétati. Páté příkázání též zapovídá opilství, ohrožování zdraví bližního. Jak veliký význam to má pro blaho národa!

Šesté přikázání má za úkol: zachovati čistým pramen života pozemského. Kolik národů již zahynulo právě tím, že nezachovaly toto přikázání! Národ římský byl tak mocný, že ovládal celý, tehdy známý svět, ale neměl síly, aby ovládal vášně těla, — a proto zahynul. Národ řecký, byl tak vzdělaný, že ještě dnes se vzděláváme spisy jeho filosofů a jeho umění ještě dnes je obdivováno — a též tento národ zahynul, protože nedbal šestého přikázání.

Sedmé „nepokradeš“ — je třeba ještě o tom mluvit, že jen tehdy bude národ žít, zachová-li každý občan své ruce čisté od cizího majetku.

A osmé — pravdomluvnost? Jest spolužití možné, kdyby mohl jeden druhého obelhávat? Kdybychom nemohli jeden druhému věřit? na jejich slovo spoléhat?

Největší přikázání je přikázání lásky. „Milovatí budeš bližního svého, jako sebe samého.“ (Mt. 22, 39.) Slyšeli jste epištolu sv. Pavla o lásce. „Láska je shovívavá, dobrotivá; láska nezávidí, nechlubí se, nenadýmá se, není ctižádostivá, nehledá svého prospěchu, neroztrpčuje se, nemyslí o zlém, neraduje se z nepravosti, nýbrž raduje se s pravdou; všechno snáší, všemu věří, všeho se naděje, všechno přetrpívá. Láska nikdy nepomíjí.“ (1. Kor. 13, 4-8.) Naopak, kde není lásky, tam je závist, podezřívání, tam jsou hádky, sváry, boje, nepokoje, tam hynou národy. Proto milujme se navzájem podle slov Kristových: „Co chcete, aby lidé činili vám, to číňte vy také jim.“ (Mt. 7, 12.)

Ovocem lásky jsou oběti: Sv. Jan praví: **| oběti** „Synáčkové, nemilujme slovem ani jazykem, nýbrž skutkem a vpravdě.“ (1. Jan 3, 18.) Předně ty oběti, kterých vyžaduje naše povolání: poctivá práce. Kdyby všichni poctivě pracovali, kdyby nebylo lenochů a darmošlapů, jak by lépe bylo národu! — Svatý Pavel nás napomíná: „Dávejte všem, co jste povinni: komu daň, tomu daň; komu clo, tomu clo; komu čest, tomu čest.“ (Řím. 13, 7.) Ano musíme býti ochotní i tu největší oběť přinést, i oběť života, žádá-li toho blaho národa. Avšak nezapomeňme, že někdy ty malé, drobné, každodenní oběti pro vlast, mohou býti těžší, než oběť života. — A nedejme si svoje oběti zaplatiti! Jak nedůstojné to je, když mnohý stále a stále se odvolává na svoje zásluhy o národ, a stále a stále za ně žádá čest a odměnu, někdy víc než stonásobnou.

Někdo myslí, že má zvlášť velikou lásku **| III. nebezpečí** k vlasti, učiní-li národ svou modlou. Jaký to nebezpečný omyl! Objasní vám to přirovnání: Jsou rodiče, kteří milují svého jedináčka tak, že jej učinili svou modlou. Všechno se kolem něho točí, všechno se děje podle jeho vůle, jemu se rodiče takřka klanějí, — a výsledek? Zhýčkaný, života neschopný člověk, který bude tyranem druhých, až sám svým sobectvím zahyne.

Podobně je to, udělá-li někdo svou rodinu modlou: všechno

pro rodinu, bez ohledu na druhé, nic pro sousedy, nic pro spoluobčany. Bude taková rodina šťastná? Na první pohled ano. Ale brzy se ukáže, že takové štěstí stojí na vratkém základu, takové rodinné sobectví rozsévá kolem sebe závist, nenávist a nakonec rodina sama zahyne.

Jako tedy platí zásada: nepřítelem dítěte je ten, kdo dítě činí modlou; nepřítelem rodiny je, kdo rodinu činí modlou; tak platí též: nepřítelem národa je, kdo národ činí modlou. Národ je od Boha a je pro Boha. Jen když v Bohu má svůj cíl, může zkvétati. „Nezhyne rod, jenž věřit neustane!“

Proto budiž naším heslem: Srdce národu, závěr
národ Bohu! Tak národ nezakrní, nezahyne, nýbrž bude růsti a zůstane v Bohu věčným. Amen.

Literatura:

1. Ke studiu:

Dr. Josef Kupka, *Kázání a homilie*, Brno 1921, 517—522.

2. Past. pomůcky:

R. Schikora, *Křesťan a národ*. (Životem 307.)

Letáky Posel Pravdy: O pravé lásce k vlasti č.

Katechetická kázání

(1. přikázání Důvěra v Boha).

R. Schikora C. Ss. R.:

Důvěra v Boha.

V katechismu	Hodí se na	Kázal jsem	
		kdy	kde
Ord. clom. č. 75	13. n. po Sv. Duchu (introit, orace, graduale, offert.)		

Bouře v přírodě vyvrací stromy, které nemají dosti hluboké kořeny, zato stromy, které bouři vydrží, ještě hlouběji se zakoření. — Podobně je to s bouřemi v dějinách lidských. Ohlédněte se kolem sebe a najdete mnoho lidí, kteří ztratili důvěru v Boha. Říkají: „S takovou důvěrou jsem se modlil, a Bůh mě nevyslyšel! Proto už nevěřím!“ Vidíte, bouře zde vyvrátila strom víry a naděje, místo aby kořeny upevnila. Mnohý ztrácí veškeru naději a propadá zoufalství, jednomu z největších hříchů, hříchu proti Duchu svatému. Tomuto hříchu propadl Jidáš, který řekl jako Kain: „Můj hřích je příliš veliký, než aby jej Bůh mohl odpustit.“ Jaká to bláhosť: Vždyť Bůh je všemohoucí i ve svém milosrdenství. (Orace 10. ned. po sv. Duchu.)

Mnozí křesťané sice nepropadají úplnému zoufalství, ale jejich důvěra je malá, pochybují, zdali je Bůh vyslyší, jsou sklíčení, malomyslní. Jím praví Ježíš: „Proč se bojíte, malověrní?“

Jsou však i lidé, kteří hřeší nepravou důvěrou, říkáme, že opovážlivě spoléhají na milosrdenství Boží. Jsou to ti, kdo nechtějí zanechat hříšného života a praví: „Vždyť Bůh je milosrdný, obrátím se později a on mne přijme kdykoliv na milost.“ I to je hrozný hřích proti Duchu svatému.

Jsou lidé, kteří mají důvěru, ale ne v P. Boha. Mají důvěru v sebe. Ve svoje schopnosti, ve svoje ctnosti, ve svůj rozum, ve svoji sílu. Jak bývají tito lidé zklamáni! Přejde nemoc; kde je jejich síla, kde jsou jejich schopnosti? Často vi-

I. Co jest důvěra?
1. Hříchy proti
a) zoufalství

b) malomyslnost

c) opovážlivé spoléhání

d) důvěra nepravá

díme, že čím hřešivali, tím jsou potrestáni. — Jsou lidé, kteří se nabízejí za spasitele. Praví: „Svěřte se mi, já vás přivedu k vítězství a k slávě! Ubozí, kdo měli důvěru v lidi. Pýcha lidská nepřivede jinam než k pádu a pokoření. — Jsou lidé, kteří spoléhají na své bohatství. Jako onen boháč v evangeliu si řekli: „Duše, máš mnoho zboží složeno na mnoho let.“ A hle, přehnala se fronta a kde je jejich majetek? — Toť konec těch, kteří nemají důvěry v Boha.

2. co je pravá důvěra?

Co je křesťanská důvěra? Je to ctnost, kterou očekáváme, že Bůh nám pomůže k věčnému cíli, tedy do nebe. — Smíme od Boha čekat i časné věci? Ano, ale s jedním důležitým omezením: pokud nám jsou prospěšné k věčnému spasení. Proto nás učil Pán Ježíš modlití se k Otci nebeskému: „Chléb náš vezdejší dej nám dnes“, i když ví, že toho všeho potřebujeme. Mt. 6, 32. Můžeme prosit o zdraví, odvrácení neštěstí, o zdar v podnikání, o příznivé počasí — ale s podmínkou, jestli je nám to užitečné pro spásu duše. Neboť „co prospěje člověku, kdyby celý svět získal, na duši však škodu trpěl?“

ii. Proč doufáme?

1. vlastnosti Boží

a) láska Boží

Aby naše důvěra v Boha byla pevná a hluboká, uvažujme, proč doufáme v Boha? — Odpověď zní: Protože Bůh je náš Otec, který nás miluje. Sám se přirovnává k matce: „Může-li matka zapomenouti na svého jedináčka... a kdyby matka zapomněla, já na tebe nezapomenu.“

Sv. Markéta Marie praví: „Nejsvětější Srdce Ježíšovo je pokladnicí všech milostí, a důvěra je klíčem k ní.“

b) všemohoucnost Boží

Matka miluje dítě a ráda mu pomáhá. Avšak kolikrát musí říci: „Dítě nemohu ti pomoci.“ Moc lidská je omezená, Bůh však je všemohoucí. Ve spojení s ním můžeme volat jako apoštol: „Jeli Bůh s námi, kdo proti nám?“ Ani celé peklo nesvede nic proti tomu, kdo se spojil s všemohoucím Bohem. „Všecko mohu“ praví sv. Pavel — jaká to troufalost! — Ale ne troufalost, neboť pokračuje: „Všecko mohu v tom, který mne posiluje.“

Třetí sloup, na němž stojí naše naděje, je věrnost Boží.

c) věrnost Boží

On přísahá: „Živ jsem, nechci smrti hříšníka, ale aby se obrátil... a živ byl. Bůh je pravdomluvný, ano je pravda sama, proto nemůžeme pochybovat o jeho slovech.“ Není Bůh jako člověk, by klamal, není jako zrozenec lidský, by se měnil. Rekl-li něco, jak by to neučinil? Promluvil-li, jak by toho nevykonával? 4. Moj. 23, 19, 20.

2. Ježíš

a) učí

Nejdokonaleji nás poučil o našem poměru k Bohu náš Spasitel Ježíš Kristus. Co učil o důvěře? „Mějte víru v Boha! Vpravdě pravím vám: Kdo řekne této hoře: „Zdvihni se a vrz se do moře“, a nebude pochybovat ve svém srdci, nýbrž věřit, že se mu stane co praví, stane se mu. Proto pravím vám: Začkolí budete prosit v modlitbě, věřte, že to obdržíte, a stane se vám to.“ Mk. 11, 22, 24.

Chce, abychom měli důvěru v Boha jako ve svého Otce.

Vzpomeňte si na jeho krásná přirovnání: „Pohledte na ptactvo nebeské, že neseje, ani nežne, ani neshromažďuje do stodol, a Otec váš nebeský živí je. Nejste-li vy dražší než ono?“

b) kárá

Proto kárá nedůvěru : Když apoštolé v lodičce při bouři ho vzbudili slovy: „Pane, zachraň nás, hyneme,“ řekl jim: „Proč se bojíte, malověrní?“ A když Petr ve své horlivosti chtěl též kráčeti po moři, ale bál se velikých vln, že ho pohltí, dostal stejné napomenutí.

Zato však chválí ty, kteří měli důvěru. Když I c) chválí
ho prosil setník v Kafarnaum, aby uzdravil služebníka, ale necítil
se hodným, aby jej přijal do svého domu a proto žádal, aby je-
díným slovem (na dálku) zahnal nemoc, Pán Ježíš praví: „Tak ve-
líké víry jsem nenalezl ani v Israeli,“ a slibuje blaženost nebeskou
těm, kteří mají důvěru. Mt. 8, 5, 13. Podobně pochválil ženu ka-
nanejskou, která se nedala odstrašit zdánlivým odmítnutím: „Ženo,
veliká je víra tvá.“ Mt. 15, 21, 28. A když někoho chtěl uzdra-
viti, tázal se: „Věříš?“, t. j. máš důvěru? A uzdraveného pochválil:
„Víra tvá tě uzdravila.“ Ano, pomohl i onomu otci, který ho prosil
o uzdravení syna, a na otázku, zda-li má důvěru, odpověděl se sl-
zami v očích: „Věřím Pane, pomoz nedůvěře mé!“ Mk. 9, 25. Tato
jiskerka víry mu stačila, aby vyslyšel jeho prosbu.

Pán Ježíš nám též ukazuje nový pramen důvěry, svou smrt na kříži. „Mějte důvěru, já jsem přemohl svět.“ Jan 16, 33.

Slovy Kristovými se řídili světci všech věků. Mám zde vy-
líčiti, jakou důvěru měl starozákonní Job neb Tobíáš? Neb Krá-
lovna všech svatých, bl. Panna Maria? Neb sv. Pavel, který i proti
naději doufal? — Není světce, který by se neosvědčil hrdinnou
důvěrou. Vzpomeňte na našeho krajana, svatého **a) Sv. Kliment Hofb.**
Klimenta Hofbauera. Mohli bychom ho pojmenovati světcem
neúspěchů. Chtěl se stát knězem, ale musel se učit pekařem. Ve
Varšavě začal krásný apoštolát, v jeden den všechno zničeno.
Kolik klášterů založil v zaalpských zemích, všechny byly zrušeny.
Chtěl založiti kongregaci ve Vídni, dovolení došlo několik dní
po jeho smrti. Jiný by se zhroutil pod tíhou těchto neúspěchů,
sv. Kliment však i ve vězení v Kostříně si zpíval zbožné písně.
Hle, důvěra dítěte, které se cítí jistým v náručí Otce nebeského.

Nebo vezměme si sv. Kajetána (1480-1547). Když založil svůj řád, nedovolil členům ani prosit o almužnu. Měli žít z toho, co jim dobrodinci dobrovolně poskytl. To bylo 1 b) sv. Kajetán něco neslýchaného. Říkali světci, že je to opovážlivé spoléhání na Boha. Světec však se odvolával na slova Kristova o ptactvu nebeském a lilích polních. A papež Klement VII., dojat takovou

důvěrou, potvrdil řád. Když v Neapoli bohatý šlechtic chtěl řadu odkázati značné důchody, světec rázně odmítl a řekl: „Budeme-li hledati nejprve království Boží a spravedlnosti jeho, nepochybují nikterak, že naplní se, co Pán slíbil, totiž že všechno ostatní, čeho potřebujeme k zachování vezdejšího života, bude nám přidáno.“

III. Cvičení

Tažme se nakonec: Jak dospějeme ke ctnosti křesťanské důvěry? — Mnohý praví: Já nemohu vzbuditi důvěru. Ať

1. Přemáhati cit

se namáhám jakkoliv, vždycky cítím malomyslnost a sklíčenost. Nedejme se oklamati zlým duchem. Pocit není vůle. Často je tento pocit způsoben slabostí nervů, neb je zkouškou od Boha. Sv. Alfons cítil po léta takovou sklíčenost a přece, či spíše právě proto se stal tak velikým světcem, že přes tento pocit vzbuzoval stále důvěru v Boha.

2. Vzbuzovati důvěru

Taktéž i my, čím více nás zlý duch chce strhnouti dolů, tím častěji volejme: „Nejsvětější Srdce Ježíšovo, v Tebe důvěřuji!“ Ne v sebe, ne ve svoje ctnosti, ne ve svoje zásluhy, ne v lidi a v jejich moc, nýbrž jen v tebe, jenž jsi mne svou smrtí na kříži vykoupil.

Důvěra je ctnost, proto je třeba v ní se cvičiti. Ale o každé ctnosti platí slovo Kristovo: „Beze mne nemůžete nic činiti.“ Proto

3. Prosme o důvěru

je třeba prositi o důvěru. Modleme se často jako onen otec v evangeliu: „Pane věřím, pomoz nedůvěře mé! Posilni, Pane, naději mou!“

4. děkujeme předem

Jeden výborný prostředek jak dosíci ctnosti důvěry, nám udává P. Mateo. Praví: „Abyste dali najevo skálopevnou důvěru, že Bůh vás vyslyší, děkujte už napřed za to, co teprve od něho čekáte.“ Tento způsob je tisíckrát vyzkoušený. Zkusme jej i my, a nebudeme zklamáni!

Závěr

Hymnus „Bože chválíme tebe“ končíme slovy žalostivými: „V tebe, Hospodine doufám, nebudu zahanben na věky!“ To je svatá pravda! Jak byli zklamáni ti, kdo doufali v lidskou pomoc! Jak jsou zahanbeni, kdo doufali ve svoje bohatství! Kdo však v Boha doufá, nebude zahanben na věky. Tisíce kněží se denně modlí tato slova. Modleme se s nimi nejen slovem, ale i životem: „V tebe, Hospodine, doufám, nebudu zahanben na věky.“ Amen.

Literatura:

1. Ke studiu:

Sv. Tomáš, Summa theologická II-II, ot. XVII-XXII.

2. Pastorační pomůcky:

Doufej Životem č. 240.

Sv. Klement M. Hofbauer Životem č. 188.

Církev je svatá.

V katechismu	Hodí se na	Kázal jsem	
		kdy	kde
Ad. Hom. č. 24	15. n. po sv. Duchu (collecta)		
Velký str. 211.			

Kdybychom dnes z největší radiové vysílačky do celého světa vyslali větu: „Církev katolická je svatá, proto je právem Církví Kristovou“, pak by tisíce, ne-li miliony lidí protestovaly a tvrdily by pravý opak: Církev katolická není svatá a právě proto nemůže být pravou Církví Kristovou. Kdo tedy má pravdu? Nesmíme Církev soudit podle jednotlivých katolíků, neboť v každé lidské společnosti jsou lidé dobří i zlí. Chceme-li Církev soudit spravedlivě, musíme zkoumat její učení. Jsou lidé, kteří nevěří ve věčnost. Jejich učení je podle zásady: „Jezme a pijme, neboť zítra zemřeme!“ 1. Kor. 15, 32. (Is. 22. 13.) Jsou takoví lidé svatí? Církev však praví: „Jsí stvořen pro věčnost!“ Jak to povzbuzuje k ctnostnému životu! — Církev praví: Bohu nejvyšší svatému a spravedlivému jsí odpověden za každé slovo, ano za každou myšlenku i žádost. Kdo bude dokonaleji žítí: Ten, kdo věří podle Církve, či ten, kdo praví: Nikomu nejsem odpověden? — Kdo žije ctnostněji: Ten, který podle učení církevního věří, že má nesmrtelnou duši, nebo ten, kdo se domnívá, že člověk není nic lepšího než zvíře? — Jsou lidé, kteří popírají dědičný hřích (Rousseau) a tvrdí, že člověk není nakloněn ke zlému, a jiní (Luther) tvrdí, že člověk dědičným hříchem je skrz naskrz zkažen; Církev však učí, že člověk dědičným hříchem je sice zraněn a ke zlému nakloněn, ale že s milostí Boží zlo může přemoci a dospět k dokonalosti: Které z těchto tří učení vede k svatosti? Na to dovedete sami odpovědět: —

A co učí Církev o našich mravních povinnostech? — Učí nás snad, abychom bližního nenáviděli? To učí

I. Učení

1. věrouka

2. mravouka

novopohané. Církev však učí: „Milovati budeš bližního jako sebe samého.“ — Učí snad Církev, abychom kradli? — Ne! — Ale učí: Nepokradeš! — Učí snad, abychom lhali? — Ne! — Ale učí: Nepromluvíš křivého svědectví! — Učí snad, abychom se oddali smilství? — Ne! Aby se rodiče nestarali o své děti? Aby děti neposlouchaly svých rodičů? Ne a znovu ne.

Zvlášť pádný je důkaz, když nepřítel svědčí o učení. Ke knězi chodili nevěrci, aby debatovali o učení Církve. Kněz jim častěji půjčil katechismus, aby jim ukázal, jak nesprávně soudí o víře. Po nějaké době shrnul jeden z nevěrců svůj úsudek o katechismu ve slova: „Kdyby všichni lidé žili podle této knihy, bylo by lépe na světě.“ Tedy sám nevěrec uznává, že učení Církve je dobré, to jest svaté.

II. Prostředky | Církev nás vede k svatosti, to je něco dobrého. Avšak již starý pohanský básník řekl: Vidím to lepší a uznávám, avšak to horší konám. Nejkrásnější pravidla nejsou nic platná, když člověk nemá síly, aby se podle nich řídil. Církev však nám dává prostředky k ctnostnému životu. Církev nás učí se modlití: Modlitbou se spojujeme se všemohoucím Bohem. A pak můžeme směle říci: Je-li Bůh s námi, kdo protí nám? A kolik pramenů milosti nám prýští ze svatých svátostí. Křest nás činí dítkami Božími, schopnými konati skutky nadpřirozené ceny. Břím o v á n í nám uděluje Ducha svatého a všechny jeho dary: moudrost, radu, sílu atd. S v á t o s t o l t á ř n í jest Ježíš Kristus sám, který nás volá: Pojďte ke mně všichni, kteří jste obtíženi a se lopotíte, já vás občerstvím, to jest já vás posílím k životu svatému.

III. Ovoce výchovy | Kdo se dává věsti Církvi a kdo užívá jejích prostředků k posvěcení, stane se svatým. Kolik tisíců lidí přivedla Církev k svatosti, a to nejen k nejnižšímu stupni, že se uchovali smrtelného hříchu; ne, mnozí dosáhli nejvyššího stupně svatosti, a to nejen v minulosti, nýbrž i v přítomnosti. Máme světce nejen v některých, nýbrž ve všech stavech. A dosáhli takového stupně svatosti, že jí Bůh potvrdil zázraky za života i po smrti: „Podle ovoce jejich poznáte je.“ Mt. 7, 16.

Protestantský Švýcar Lavater napsal hraběti Stolbergovi: „Katolíci mají světce. Nemohu to popírat. My jich nemáme, aspoň nemáme takových, kteří by se dali srovnati se světci katolíků.“

S v. Jan z Boha byl vojákem dosti lehkovážným, a stal se z něho veliký světec a zakladatel řádu. — García Moreno hájil síce Církev, ale neplnil svoje povinnosti. Ale výtku nepřítelova ho přivedla k ctnostnému životu, že zemřel v pověsti svatosti.

Alois Solari byl rozpustilec. Výchova v klášteře jej přeměnila. Vzal si za vzor sv. Aloisa, vstoupil k jesuitům. Jedná se o jeho svatořečení. — Takových příkladů je celá řada.

IV. Námítky | Avšak slyšme též námítky. Praví se: Je mnoho
1. Svatí nekatolíci | nekatolíků, kteří plní dokonale svoje povinnosti, kteří by mohli býti vzorem každému katolíku, kteří jsou lepší než

většina katolíků. — Ano. Cím se však stali ctnostnými a dokonalými? Tím, že zachovali a zachovávají to, co nám Církev předepisuje a tím, že užívají věrně aspoň zbytků prostředků milostí, které si ještě ponechali z Církve (jako modlitba, křest). Je-li někdo bez viny mimo Církev, a snaží-li se upřímně poznati pravdu, pak patří k duši Církve a má podíl na pokladu milostí jí svěřených. Často takoví lidé najdou cestu k Církvi.

Horší námitka však je tato: Je mnoho kato- | **2. špatní katolíci**
líků, kteří vedou špatný život. Ano, jsou a budou podle slov Kristových až do konce světa. Ano, byli a jsou i špatní kněží, biskupové, ano, i mezi papeži se počítá 12 nehodných. Kdo však to zavínil? Snad učení Církve anebo svátostí Církve, či ti lidé, kteří nežili podle učení a neužívali, ano zneužívali svátostí Církve? — Ne učení, ani ne svátostí: Když na křižovatce ukazuje ruka do Prahy, cestovatel však, který chce do Prahy, jde právě opačnou cestou, může se vytykat ukazovateli, že onen cestovatel zabloudil? — Aneb, někdo má žízeň. Zde je čerstvá pramenitá voda, vedle špinavá kaluž. Cestovatel však nepije vodu dobrou, nýbrž zkaženou. Kdo je vinen, že se neosvěžil, nýbrž otrávil?

Církev neterorisuje svoje poddané. Má-li někdo mít opravdu zásluhu ze svých činů, musí je konati ze svobodné vůle a ne z přinucení. Proto nás Církev nenutí násilnými prostředky.

Ježíš předpověděl, že na poli bude „až do dne žní“ mezi pšenicí i koukol. Proto také neodstraňuje koukol násilím, nýbrž nechává jej růsti. Ano více! Dovede i z hříchů v Církvi vykonati něco dobrého.

Švéd Nils Santesson, protestant, četl ve svém mládí spis italského spisovatele Boccaccia Dekamerone, v němž se mezi jiným vypravuje o dvou pařížských přátelích. Jeden z nich je zbožný Israelita, druhý zbožný křesťan. Křesťanu je líto, že jeho židovský přítel by měl býti na věky zavržen, proto ho prosí, aby se dal poučiti o katolickém náboženství a přijal křesťanskou víru. Žid se dlouho brání. Konečně praví, že se podívá do Říma, hlavního města křesťanství, aby tam blíže poznal křesťanskou víru. Tu jeho přítel má starosti, poněvadž dobře ví, jak špatný život vedou v této době, v době renesance, papež, mnoho kardinálů a kněží. Snaží se tudíž všemožnými výtáčkami pohnouti Israelitu, aby zůstal v Paříži a tam hledal poučení. Tento však trval na svém, že se to stane buď v Římě, nebo vůbec ne, a odcestoval. Křesťan byl velmi znepokojen a obával se toho nejhoršího. Avšak po delší době vrátil se žid z Říma, objal svého starého přítele a řekl, že v něm může nyní pozdraviti přesvědčeného katolíka. Na udívenou otázku přítelovu odvětil: „Vidíš to! Když jsem přijel do Říma a spatřil tam, jak špatný život vedou mnozí církevní hodnostáři, tu jsem si řekl: Tato víra je jistě od Boha, neboť kdyby to bylo dílo lidské, bylo by se již dávno rozpadlo.“

Tento správný závěr působil na mladého Švéda, hleděl po-

znati katolickou víru a stal se katolíkem. (Podle Lampinga: Ti, kdo
nalezi pravdu, strana 105.)

Závěr | Svatý Augustín napsal: „Vytvořil jsem si z Církve
strašáka a pak jsem na něj stále štěkal“ Tak jednají mnozí. My
však si budme vědomi, že Církev je svatá. Budme na to hrdí
budme za to vděční. Ale snažme se též, abychom se stali sva
tými, abychom lépe a lépe poznávali svoji víru, četli životopisy
svatých, následovali jich, užívali svatých svátostí, a pak smíme
mít naději, že i my dospějeme k cíli - k Bohu svatému a živému
Amen.

Literatura:

1. Ke studiu:

Pospíšil: Co jest církev? Brno 1926, str. 571.

Bougaud Emil - Melka Ant.: Církev. Praha 1923 - 26, str. 234.

Grívec Fr., Švehlák a Jemelka: Kristus v Církvi. ACM Olomouc 1938, str. 202

Bělohlávek V.: Pášíje Církve. Pelhřimov 1915, str. 58. (Poutní řeči)

Bělohlávek: Svatý ďábel.

Michalský: Duch a Nevěsta. Prostějov.

Morawski M. - R. Korec: Večery u jezera ženevského. Praha 1908.

Katolická akce.

KATECHETICKÉ KÁZÁNÍ.

(5. přikázání pozitivně).

	Hodí se na	Kázal jsem	
		kdy	kde
Kubíček, čl. 18	Sexagesima (evg. símě)		
	4. neděle po sv. Duchu (evangelium Budeš loviti)		
	7. neděle po sv. Duchu (evang. Ovoce - vůle Boží)		
	9 ned. po sv. Duchu (evg. Ježíš pláče nad hříšníky.)		

Kdyby v našem kostele každý, kdo přijde na mši sv., dostal na ruku vyplaceno sto korun, co myslíte — stačil by náš kostel pojmouti návštěvníky? Avšak, co je i sto tisíc, co je milion korun proti ceně lidské duše! Jak velikou cenu má **1. pohnutky ke KA** duše? — Větší než bohatství celého světa, neboť **1. cena duše** Kristus praví: „Co prospěje člověku, byť celý svět získal, život (věčný) však ztratil?“ Mt. 16, 26. Tělo zemře, duše však zůstane na věky, buď věčně blažená, neb věčně zavržená. Může to býti někomu lhostejno? — A přece tolik tisíců duší žije tak, že k nim Ježíš bolestným hlasem volá: „Martó, Martó, pečlivá jsi a staráš se o mnohé věci, jednoho však je potřeba.“ Lk. 10, 42. Toto jediné potřebné, nejpotřebnější jest: zachrániti svou duši.

Při misích jsme zpívali: Jenom jednu duši máš, **2. neštěstí hříchu** a tak málo o ní dbáš? Pomni, jestli duši ztratíš, vše ztraceno máš! — Čím ztrácíme duši? Čím ji přivádíme do nebezpečí věčné záhuby? — Smrtelným hříchem. Kdo vědomě a dobrovolně přestupuje vážný příkaz Boží, dopouští se smrtelného hříchu. Jaké to neštěstí, dopustiti se smrtelného hříchu! Kdyby někdo ztratil majetek, kdyby ztratil zdraví, ano i život — to není nic proti neštěstí smrtelného hříchu. Doufám, že z vás nikdo není v hříchu smrtelném, aneb když mu svědomí vyčítá hřích, že co nejspíše půjde ke sv. zpovědi — aby jej po zkroušeném a upřímném vyznání Ježíš Kristus zase vzkřísil k novému životu.

Avšak můžeme zůstatí my lhostejní, když vedle nás žijí lidé bez starostí o svou duši a v hříchu smrtelném?

Kdybyste potkali člověka, který si zlomil nohu a bezmocně leží u silnice — měli byste tak kamenné srdce, že byste lhostejně šli dál a řekli: „Co mi do toho, dobře, že já jsem si nohu nezlomil?“ Co však je zlomená noha proti smrtelnému hříchu! — A přece, jak lhostejní jsou i katolíci v této věci! Kněz potkal zbožnou ženu, která chodí denně k svatému přijímání a ptal se jí: „Byl váš muž již u velikonočního sv. přijímání?“ — Ona odpověděla: „Co mi do toho?“

Peklo | Kdo se dopustil smrtelného hříchu, je každého okamžiku v nebezpečí, že upadne do věčného zavržení, do pekla. Což kdyby teď najednou zazněl signál: „Hoří, hoří“, kdo by z vás zůstal lhostejný? A kdybyste se dověděli, že v hořícím domě je dvouleté dítě, mnohý z vás by se i s nebezpečím života pokusil dítě zachránit. Tolik obětí přinášíte k záchraně pozemského života. — Avšak hoří oheň věčný, a snad je váš bratr, váš otec, váš soused v nebezpečí, že upadne do tohoto ohně — a vy byste mohli zůstat lhostejnými?

3. Ježíš | Ne, za nic na světě ne! Je třeba, abychom hořeli láskou k hříšníkům, jakou hořelo Srdce našeho Spasitele. Svaté Markétě ukázal svoje Srdce, z něhož šlehaly plameny. A tento oheň lásky ho přinutil, že nešetřil sebe a rozhodl se narodit v chlévě, žít v chudobě, že se unavoval na apoštolských cestách, ba neměl často kam by svou hlavu položil, a že si konečně dobrovolně vybral smrt nejbolestnější a nejpotupnější, aby hříšníky zachránil. A čeho si přeje toto Srdce Ježíšovo od nás? Slyšte, co praví: „Oheň jsem přišel pustit na svět, a čeho si více přeji, než aby hořel?“ Hořetí má naše srdce horlivostí pro spásu duší. Generál armády Spásy tvrdí, že vykoupený křesťan má mít přímo vašeň pro záchranu hříšníků. Když bude v nás hořetí tento oheň a tato vašeň, pak už nebudeme mít pokoje a budeme s prorokem Isajášem prosit: „Pane, zde jsem, pošli mne!“ A Pán nás volá, jeho zástupce na stolci sv. Petra, svatý Otec, vyzývá všechny katolíky ke Katolické akci, to jest k apoštolátu. Co odpovíme? Pane, zde jsem, pošli mne!

II. Jak? | Mnohý snad namítne: Jak bych mohl být apoštolem? Mám snad vystoupit na kazatelnu a hlásat pokání, neb jako misionář chodit z místa na místo? — Ne, k apoštolátu není třeba ani zvláštního nadání, ani výřecnosti — jenom hořícího srdce.

1. modlitba | Z hořícího srdce sám sebou šlehá plamen apoštolské modlitby: za hříšníky, za kněze, za misionáře.

Ona zbožná žena, o níž jsem na počátku mluvil, si stěžovala na svého manžela, jak je zlý. Kněz jí radil, aby se za něho modlila; ona však odpověděla: „Ani mi nenapadne, ať se každý modlí sám za sebe!“

Je to duch Kristův? Ježíš se modlil za hříšníky (Otče, odpusť jim), za apoštoly (velekněžská modlitba). Sv. Pavel, největší apoštol všech dob, sám se modlil za ty, kteří mu byli svěřeni, a sám prosíval o modlitbu za sebe. — Veliká sv. Terezie z Avily říkala svým sestrám: „Sestry, neobtěžujte Pána Boha svými malichernými prosbičkami, prostě jen o jedno: Bože, zachraň hříšníky před ohněm pekelným!“

Naopak, bez modlitby i nejlepší apoštolská práce je nadarmo, ano škodlivá!

Döllinger veliký katolický učenec a spisovatel hájil svými spisy Církev. Ale tak se zabořil do studia, že zanedbával modlitbu. Říkal: „Ať se modlí jiní, já jsem apoštolem pera.“ A hle, za několik let — sám odpadl od víry.

Srdce, která hoří pro spásu duší, nespokojí se | 2. oběti
modlitbami, přináší též oběti pro záchranu duší.

Dne 13. června 1915, na svátek Božského Srdce, řekl Spasitel svaté Benigně Konsolátě něžným, ale vyčítavým hlasem: „Milá Benigno, dej mi duše.“ Hlas ten byl tak lítostivý, že začala chápat láskyplné Srdce Páně a pravila: „Co tedy mám činiti, abych Ti duše získala?“ „Přinášej oběti! Ano, milá Benigno, musíš býti ustavičnou obětí. Nečinností nikdo duši nezíská. Já jsem za ně umřel na kříži! Nežádám od Tebe velkých věcí. Jen slovo, kterého neproneseš, jindy pohled, který si odepřeš, milou vzpomínku, kterou přerušíš; zkrátka vše, co umrtvuje. Spoj své malé oběti s mými nekonečnými zásluhami a nabudou velké ceny. Kdybys věděla, jak se mi líbí duše, jež se dovedou mlčky obětovati!“

Máme-li ducha obětavosti, nebude nám za těžko přijímati zkoušky a utrpení, které Boží prozřetelnost nám posílá! Už víme k čemu jsou. Jak je to krásné za duše trpěti!

Snad přidáme občas nějaké dobrovolné oběti pro apoštolát. Mnozí, aby dosti učinili za hříchy nemírností a nečistoty, úplně se vzdávají nápojů alkoholických a kouření, jiní obětují jeden den v týdnu jako den modliteb a obětí za spásu duší.

Modlitba a oběti jsou vnitřní a předpokladem | 3. příklad
pro apoštolát vnější: apoštolát dobrého příkladu. Příklad prvních křesťanů obrátil svět.

Apoštolem příkladu byl plukovník Paqueron. O něm řekl jeho biskup: „Plukovník Paqueron je mým nejlepším důkazem proti protestantům. Jeho život byl tak příkladný, že protestanté říkali: ‚Kdyby všichni katolíci byli jako Paqueron, zítra bychom se stali katolíky.‘ On sám říkal: ‚Nehádejme se slovy, žijme dobře! Světlo dobrých skutků osvětluje každého a neuráží nikoho.‘ Právem stojí na jeho náhrobku nápis: Vojín Kristův!“

Kdo vykonal tento trojí apoštolát: modlitbou, | 4. slovo
obětmi a příkladem, může přikročiti k apoštolátu slovem. Apoštolské slovo musí býti laskavé, vlídné, pokorné a přece rozhodné.

Nebojme se! Duch svatý nám slíbil, že nám v pravém okamžiku vnukne pravé slovo. Navykněme si: Každý den ráno se pomodlíti za všechny lidi, s kterými se přes den sejdem, k jejich andělům strážným, aby nám pomohli, a budeme žasnouti, jak nám vskutku vždy napadne pravé slovo.

K slovům přistupuje skutek. Kolik tu máte | 5. skutek
příležitostí k horlivé práci: šíření dobrého tisku, boj proti nemravnosti a nemírné požívačnosti, apoštolát charity, opravdové křesťanské lásky. K mnohým lidem můžeme o Bohu mluvit teprve tehdy, když jsme dokázali činnou láskou, že naše slova nejsou prázdná. Apoštolát zpěvu, zvláště důležitý v našem národě, apoštolát pro misie a exercicie, pro kněžská povolání, besídek, knihoven pro katolické rodiny a mnoho jiných způsobů.

Zkuste to, pusťte se do toho a uvidíte, kolik | závěr
radostí vám tato práce přinese. Když okusíte radosti z práce apoštolské, pochopíte slova Kristova, že stokrát více obdržíme již na tomto světě, ale kolik teprve na věčnosti! Jaká to bude radost, když nám v hodině smrti přijdou naproti duše a řeknou:

„Protože ty ses za mne modlil, protože tys za mne přinášel oběti, protože tys mi dával dobrý příklad, protože tys mne dobrým slovem a skutkem přivedl k pravému světlu, proto jsem zachráněn! Jaká to bude radost, a této radosti nebude nikdy konec. Amen.

Literatura:

1. Ke studiu

je literatura udána v Dobrém pastýři ročník I., číslo 5.

2. Pastorační pomůcky.

Pro lištu:

V a š e k, Katolická akce. Životem číslo 39.

Muž a KA. číslo 248.

Žena a KA. číslo 252.

Dívka a KA. číslo 253.

„ Jinoch a KA. „ číslo 254.

J. M. biskup Mořic P í c h a : Pastýřský list o KA.

P. Jan U r b a n OFM. Katolická akce. (Poznáním k pravdě ročník 1930 číslo 5.) Kropáč a Kucharský.

Práce.

	Hodí se na	Kázal jsem	
		kdy	kde
Vel. kat. ot. 786.824	Devítník (evg.)		
Ord. katechismus Olomouc, č. 102.			

Svého času byla veškerá německá mládež poučována takto: Církev učí, že práce je trestem za hříchy; tím snižuje to nejvznešenější, co je v lidském životě. Tak zlomyslnými nárazkami měla se v mládeži zničit láska k Církvi a k náboženství. Učí tomu Církev opravdu? Právě naopak.

1. Práce je pramenem radostí. Bůh neuložil člověku práci až po hříchu, jako trest, nýbrž hned, když jej stvořil, „postavil ho v rozkošném ráji, aby jej vzdělával a hleděl si ho.“ 1. Moj. 2, 15.

I. Užitek práce pro nás.

1. Radost.

Jako pták k letu, tak člověk je stvořen k práci. Zabloudí vám do světničky ptáček. Jak ubožátko hledá, kudy by mohlo z tohoto vězení vylétnout. Cítíte s ním radost, když se mu podaří oknem vyváznout do volného vzduchu. Jako let je ptáku pramenem radostí, tak práce je pramenem radostí pro člověka. Proto praví žalmista: „Z práce rukou svých smíš užívat, blaze a dobře je ti.“ Ž. 127, 2.

Podívejte se na lenochy a darmošlapy, mají radost? Ne, trpí dlouhou chvílí. Sami naříkají, že život je fádni.

Co však je ještě horší: Aby ubili čas, odávají se nejhorším myšlenkám a skutkům. Právem praví lidové pořekadlo: Zahálka je matkou všech neřestí. Svatý král David byl ve všech ctnostech tak dokonalý a přece jednoho dne padl do těžkého hříchu, z něhož povstalo mnoho jiných hříchů, až nakonec se dopustil vraždy svého věrného přítele. Jak je to možné? Čím se stalo, králi Davide, žes tak hluboce klesl? - Ach, on odpovídá: „Když jsem odpočíval, zahálal, pohled na cizí ženu jako jiskra zapadl mi do srdce, a místo abych jiskru hned udusil, místo abych se hned něčím dobrým zaměst-

2. Chrání před hříchem

nal, nechal jsem jiskru doutnat, zabýval jsem se hříšnými myšlenkami a žádostmi, a již se moje duše řítila do propasti hříchu jako nezabrzdný vůz se srážného kopce.

3. dává chléb | Práce nám dává chléb. Učitelé zákona právem říkali: „Kdo nenaučil syna svého některému řemeslu, naučil jej loupežiti.“ Naše staré přísloví praví: „Komu se nelení, tomu se zelení.“ A v knize přísloví čteme: „Na podzim nechťelo se lenochu orat; i bude v létě hledat, ale nenajde.“ (20, 4.) Šel jsem kolem pole člověka líného a kolem vinice muže pošetilce; hle, všechno porostlo kopřivami, trní přikrylo plochu jeho, ohrada kamenná zbořena byla. Když jsem to viděl, dobře jsem uvážil to, a z toho příkladu vzal jsem poučení: „Maličko, dím si, podřímneš, maličko pospíš, maličko ještě složíš ruce v lůžku, i přijde na tebe jako kurýr bída a nouze, jako muž ozbrojený.“ (24, 30–34.)

Vanderbilt, pozdější milionář, přišel jako mladý rybář k pokladníku banky farmářů Jakubu Balkerovi a prosil o půjčku, aby si mohl rozšířit svůj obchod. Bankéř se tázal: „Pijete alkohol?“ — „Mnoho ne, denně dvě skleničky kofalky,“ — „Dobře,“ odpověděl Balkeř, „dnes máme 2. ledna. Peníze vám nedám, ale dobrou radu. Nepijte celý rok alkoholu a přijďte za rok zas.“ Vanderbilt přišel za rok a bankéř se táže: „Hrajete?“ — „Málokdy v loterii.“ — „Dobře, nechte toho a přijďte za rok zas.“ — Když Vanderbilt přišel po třetí, slyšel otázku: „Kouříte?“ — „Jaký by to byl rybář, který by nekouřil.“ — „Příteli, zkuste to tento rok bez kouření a přijďte zas.“ Za rok se Vanderbilt již nevrátil. Bankéř mu vzkázal, proč nepřišel a dostal odpověď: „Nebylo třeba, řídil jsem se podle vašich rad, pracoval jsem tři roky pilně a nechal jsem všech zbytečných výdajů. A tak můj obchod zkvétá, že mám vlastní lodí.“

4. příkaz Boží | Vidíte, jak dobrá je pro nás práce a jak užitečná. Proto Bůh, který chce jen naše dobro, nám nařídil práci jako povinnost, a to, jak jste již slyšeli, hned když stvořil člověka. A když Bůh Syn se stal člověkem, sám dal příklad pilné práce a odsuzoval co nejprísněji zahálku. V podobenství o hřívnách s největší rozhorleností odsuzuje lenivého služebníka a ukládá mu trest: „Vezměte od něho hřívnu a dejte tomu, který má deset hříven.“ Lk. 19, 12-16.

Sv. Pavel, největší z apoštolů, sám pracoval v noci, aby měl na výživu a nebyl nikomu na obtíž. A lenochům praví rázná slova: „Nechce-li kdo pracovati, ať nejl.“ 2 Tes. 3. 10. Jindy napomíná: „Kdo kradl, již nekraď, nýbrž pracuj spíše, děláje rukama svýma dobře, aby měl z čeho udělití tomu, kdo má nouzi.“ Ef. 4, 28.

Sv. apoštol Juda Tadeáš odsuzuje jako bezbožné ty, kteří dny své tráví v nečinnosti a nestřídmosti. (16.)

II. práce pro druhé | Viděli jsme, jak veliký máme užitek z práce samí.

1. pro rodinu | To by už dostačilo, abychom práci milovali. Ale v práci je ještě hlubší smysl. Bůh stvořil svět tak, že lidstvo se udržuje vzájemnou prací. Jeden pracuje pro druhého, a to je pramenem nových radostí. Co by bylo z dítěte, kdyby rodiče nepracovali pro ně? A necítíte samí, jak práce pro děti a pro rodinu naplňuje vaše srdce uspokojením a radostí? Sobec, který nemá nikoho, pro koho by pracoval, je oloupen o tuto radost.

Ještě vznešenější je práce pro v l a s t a n á r o d. | **2. pro vlast**
Kdo nezištně pracuje pro celek, roste a sílí duchovně a cítí nové a nové radosti, které nemohou být zničeny, i když za svoji práci sklízí jen nevděk.

Ještě výš roste duše, která pracuje pro d o b r o | **3. pro lidstvo**
lidstva. Jací jsou to velikáni, slavní objevitelé, lékaři, vynálezci (jako Pasteur, Mendělejev a j.), kteří ve dne v noci si nedali pokoje a pracovali, aby lidstvo vedli dál na cestě poznání, kultury, zdraví a pokroku.

Avšak nejvyšší stupeň práce je práce pro | **III. pro Boha**
Boha. Tím každá i ta nejmenší práce, nabývá ceny věčnosti.

Král se tázal pastýře: „Příteli, kolik vyděláš tím, že paseš ovce?“ Pastýř odpověděl: „Tolik, kolik ty, králi.“ — „Jak to?“ — „Hle, zasloužím si nebe neb peklo, a víc ani ty si nemůžeš zasloužit.“

Proto říkali naši předkové: „S Bohem začni každé dílo, podaří se ti až mílo.“

Veliký přítel mládeže Adolf Doss T. J. mluvil jednou v tiskárně se sazečem o věcech duchovních. Najednou se kněz tázal: „Neměl byste chuti stát se svatým?“ Jínoch byl na rozpacích, co má odpovědět. Kněz pokračoval: „To není tak těžké, jenom když chcete.“ „Ale jak to mám začít?“ „Velice jednoduše. Jste sazečem, pravda? Kolik set písmen sázíte denně? Kdybyste si navykl každou literu sázeti z lásky k Bohu a k slávě Boží, měl byste denně mnoho tisíc úkonů ctností pro nebe a při tom byste vykonal svoji práci!“ Mladý sazeč potřásl hlavou a pochyboval, zda-li by to bylo možné; ale slíbil, že se pokusí. Za několik týdnů kněz znovu se setkal s jinochem. Ten zvolal: „Důstojností, jde to, a čím dál, tím lépe!“

V Berlíně bylo svého času vidět ohromné | **Závěr**
plakáty, na nichž bylo metrovými písmeny napsáno: „Naše náboženství je práce.“ Byla to slova těch, kteří opustili Boha a hledali nahrážku. Ale jak bídne ztroskotali! Práce není Bůh, práce je naší bohoslužbou. Proto pravý křesťan nedá se ovládat prací, ale ovládá práci. Pravý křesťan ví, že práce by byla bezcenná, kdyby nesměřovala k Bohu, kdyby nebyla vykonána z lásky k Bohu. Proto pravý křesťan často při práci opakuje dobrý úmysl: „Bože, z lásky k Tobě“ Neb: „Všechno pro Tebe, nejvyšší Srdce Ježíšovo!“ Takovému křesťanu jednou při soudu řekne Bůh: „Dobře, služebníku dobrý a věrný, že jsi nad málem byl věrný, nad mnohým ustanovím tebe; vejdi v radost pána svého.“ Mt. 25, 23.

Literatura:

1. Ke studiu :

Š p a č e k, Práce ve světle zjevení Božího, Praha 1904, str. 76.

V a š e k, Rukověť křesť. sociologie. 2. vyd. 1937, str. 83-6.

S v. T o m á š A k v., Summa theol. 2, 2, q. 187, a. 3.

K e t t e l e r, Past. list o práci. Schriften I, 197.

K o c h, Homil Quellenwerk. 776. 777. 778.

2. Pastorační pomůcky :

P r á c e, Životem č. 338,

leták „Posel Pravdy“ 1945 č. 5.

Katechetická kázání

(7. přikázání.)

R Schikora C. Ss. R.:

Sedmé přikázání.

V katechismu	Hodí se na	Kázal jsem	
		kdy	kde
Olom. crd. č. 96	14. n. po Sv. Duchu evg.		
	3. ned. post. ep.		

Je to ku podivu, že Pán Ježíš po větě „Nikdo nemůže dvěma pánům sloužiti“ nepokračuje „Nemůžete Bohu sloužiti a ďáblu“ nýbrž: „Nemůže Bohu sloužiti a mamonu“, to jest bohatství. Proč asi? — Vždyť pýcha se více přičí Bohu! A co smilství? Co nevěra? Nejsou to větší hříchy? Svatý apoštol Pavel odpovídá: „Ko-

řenem všeho zla je chtivost peněz.“ 1. Tím. 6, 10.

**I. Neštěstí hříchů
proti 7**

Je to pravda? Sv. Ignác má ve své exerciční knížce

rozjímání o dvou praporech: Prapor Kristův a prapor Luciferův.

Lucifer promlouvá ke svým pomocníkům takto: **1. pýcha**

„Získejte lidí napřed k lakotě, z lakoty přijde pýcha a pak se už ani o ně starati nemusíte, neboť samí se vrhnou do všech ostatních neřestí.“ Je to pravda. Z bohatství pochází pýcha a z obou všechny ostatní hříchy. — Takový člověk je **2. nevěra**

hluchý k slovu Božímu. Bůh praví k dceři Sionské: „Mluvil jsem k tobě, když mělas všeho hojnost, ale řeklas: Nebudu poslouchati.“ Jer. 22, 21. A Pán Ježíš v podobenství o rozsěvači: „Kdo byl zaset mezi trní, jest ten, jenž slyší slovo, ale starost toho světa a klam bohatství udušuje slovo, i stává se neplodným.“ Mt. 13, 22. Nedivme se svatému Pavlovi, když praví, že „někteří bažice po bohatství zbloudili od víry.“ 1. Tím. 6, 10. Jistě mluvil ze zkušenosti. To se stávalo již tehdy, kdy víra byla ještě ta živá. Co teprve za našich časů!

Takový člověk propadlý lakotě se dopouští **3. jiné hříchy** nepravosti a krutosti, nebojí se ani lži ani křivé přísahy, ano nezalekne se ani vraždy.

Israelský král Acha b chtěl vínici Nabotovu, aby z ní udělal zahradu. Nabot však ji nechtěl prodati. Rozhněval se král, lehl na lůžko, obrátil se ke zdi a nic nejedl. Tázala se ho manželka Jezabela: „Co je ti? Proč nejíš?“ Když Achab jí pověděl příčinu, řekla: „Děkný jsi ty mi král, že si nedovedeš pomoci! Vstaň a pojez, já ti zjednám vínici!“ A jménem Achabovým napsala starším obce: „Postavte dva muže k soudu, ať obžalují Nabota, že zlořečil Bohu i králi. Potom jej vyvedte za město a ukamenujte jej!“ Stalo se tak. Nabot byl ukamenován a psi lízali jeho krev. — Druhého dne se procházel Achab po vínici. Tu předstoupil před něj prorok Eliáš a řekl: „Toto ti vzkazuje Hospodin: jako lízali psi krev Nabotovu, tak budou lízati i krev tvou. A Jezabelu psi sežerou!“ A stalo se tak!

A příklad z naší doby. Novinami (Hlas 3. 8. 1945) šla zpráva: Pražský autodopravce pan M. byl vlastními dvěma bratry udán, že kolaboroval s Němci. Byl zatčen. Po sedmi nedělích bylo soudně zjištěno, že je nevinný. Ale nejen to! Při vyšetřování přišlo najevo, že tito dva bratři už jednou ho udali a to v r. 1942 u gestapa, protože podporoval partyzány! — A co byla příčina takového jednání? — Pan M. adoptoval sirotka a oni bratři se obávali, že budou zkrácení v dědictví! Neměl svatý Pavel pravdu, že lakota je kořenem všeho zla?

4. věčnost | Tolik zla přináší hříšná chtivost po majetku. Ale horší je věčnost takového člověka. — Každý kněz vám ze zkušenosti může potvrdit, že u jiných druhů hříšníků je dosti takových, kteří se aspoň před smrtí obrátí. U mamonářů však je to velmi zřídka. Obyčejně lakomci umírají bez pokání, zatvrzelí ve zlém. Jaká bude jejich věčnost? Svatý Jakub praví: „Nuže, teď boháč, plačte a kvilte nad svými bédami, jež přicházejí; bohatství vaše shnilo a roucha vaše sežrána jsou moly. Zlato a stříbro vaše zrezavělo, a rez jejich svědectvím vám bude a ztráví jak oheň tělo vaše... Hýřili jste na zemi a rozkošili, vykrmili jste svá srdce v den zabíjení.“ Jak. 5, 1.—5. — O člověku bohatém píše evangelium: „Pohřben byl v pekle. Když pak v mukách pozdvihl oči svých, uzřel Abrahama zdaleka a Lazara v lůně jeho. I zvolal: „Otče Abraham, smiluj se nade mnou a pošli Lazara, ať omočí konec prstu svého ve vodě a ochladí jazyk můj, neboť se trápím v tomto plameni.“ Luk. 16, 23. A trápí se celou věčnost. To jest podíl těch, kteří nespravedlivě touží po majetku.

II. Hříchy | Bůh proto postavil hráz proti lakotě, 7. a 10. přikázání: „Nepokradeš!“ „Aniž požádáš statku bližního svého!“ — Čím se můžeme prohřešit proti majetku bližního? — Katechismus

1. krádež a loupež | odpovídá: Krádeží a loupeží. Krádeže se dopouští, kdo si tajně cizí majetek nespravedlivě přivlastňuje. Loupeží hřeší, kdo si násilím cizí majetek nespravedlivě přivlastňuje. Svatý Pavel praví, že krádež i loupež vylučují z království Božího. 1. Kor. 6, 10. Loupež však je těžším hříchem než krádež, ježto lupič bližnímu nejen na majetku škodí, ale i na osobě činí bezpráví,

Stupeň viny těchto hříchů se řídí podle ceny, kterou odňatý statek buď sám sebou nebo pro řádného majitele má. Kdo chudému ukrade, dopouští se většího hříchu, než kdo ukrade bohatému. Některé okolnosti činí hřích větší neb menší. Krádež při požáru je mnohem větší než obyčejná krádež. Krádež věcí Bohu zasvěcených (v kostele) je svatokrádež, tedy zároveň hříchem proti prvnímu přikázání.

Když stát z vážných a spravedlivých důvodů těm osobám, které se provinily, vyvlastní jejich majetek a přidělí jej jiným za příměrných podmínek, není to krádež. Avšak nesmí se nikdo domnívat, že v revolučních dobách aneb v dobách nejistoty se může bez hříchu obohatit na úkor státu. Ani neplatí pro křesťana pravidlo: „Když já to nevezmu, vezmou to jiní.“ Ne. I kdyby všichni hřešili, křesťan zachovává přikázání Boží!

Bližnímu škodí na majetku lichvou a pod- | **2. lichva, podvod**
vodem.

Lichvy se dopouští, kdo nouze bližního využívá k nespravedlivému zisku. Kdo na příklad: předražuje zboží. Kdo z půjčky žádá nespravedlivých úroků. Kdy je úrok nespravedlivý, určí se okolnostmi. Celkem se může říci, že úroky, které berou spořitelny, nejsou nespravedlivé.

Podvodem se prohřešuje, kdo klamem nebo lstí bližnímu škodí na majetku, na příklad: 1. kdo jej šidí padělanými penězi, nesprávnou měrou a váhou, 2. kdo zboží a potraviny padělá nebo podstatné vady nějakého zboží zamlčuje, 3. kdo za vykonanou práci žádá větší mzdu než zasluhuje, 4. kdo paděláním listin, krivými výpověďmi, podplacením svědků cizí majetek si присvojuje. Také zaviněný úpadek (bankrot) škodí bližnímu na majetku a je tedy hříšný.

I malé krádeže a podvody se mohou stát velkým hříchem, když si člověk znenáhla přivlastňuje značnou částku.

Bližnímu škodí, kdo nespravedlivě zadržuje | **3. zadržování**
jeho majetek. Na příklad: 1. Kdo nalezených, vypůjčených, anebo svěřených věcí nevrátí. 2. Kdo neplatí včas, co platiti je povinen. Jsou lidé — obvykle bohatší — kteří si říkají, že jsou „čestní“, kteří nikoho neokradli a přece neplatí dluhy za koupené věci, dámy, které švadlenám, pání, kteří řemeslníkům zůstávají dlužní. Sv. Jakub praví, že zadržovatí mzdu dělníkům, je hřích do nebe volající. Jak 5, 4.

Hřeší dále: Kdo dobrovolně a nespravedlivě | **4. poškozování**
poškozuje cizí majetek. To se stane, když na příklad dělník neb služebná povinnou práci zanedbá, neb špatně vykoná; když někdo lží neb pomluvou druhému odráží kupce; když někdo zúmýslně žhářstvím nebo jiným způsobem cizí majetek ničí.

Avšak nejenom kdo krade a škodí hřeší, | **5. spoluvinníci**
nýbrž i ti, kteří jsou spoluvinní. Na příklad: 1. Kdo poroučí, radí, pomáhá škodit bližnímu na majetku; 2. kdo nespravedlivý majetek přijímá, kupuje nebo přechovává. 3. Kdo ke hříchům proti cizímu majetku mlčí, nebo jím nebrání, ač by mohl a měl je vyjevit, neb jím zabránit.

Kdo bližnímu na majetku nespravedlivě uškodil, | **III. Náhrada**
je povinen majetek vrátit a škodu nahradit. Některý si myslí: Já se z toho vyzpovídám a všechno je v pořádku. — Ne! Kdo by šel ke zpovědi a neměl by úmyslu vrátit nespravedlivý majetek a nahradit škodu, nemohl by dostat rozhřešení, a kdyby je přece dostal, byla by zpověď neplatná a svatokrádežná. Ani papež

nemůže dátí rozhřešení tomu, kdo nechce vrátiti nespravedlivý majetek.

Mluvíme-li o náhradě, je při tom třeba odpověděti na několik
1. kdo | otázek. Kdo je povinen nahraditi? — Na prvním místě ten, který kradl; když však ten to nedělá, jsou povinni podle pořadu: ten, který nespravedlivý majetek má, neb spotřeboval; pak, kdo dal rozkaz k poškození; a pak všichni, kteří byli spoluvinníky. Bylo-li jich více, pak každý podle toho, jaký měl podíl na hříchu.

Zemřel-li zloděj, pak jsou jeho dědicové povinni nahraditi, mají-li cizí majetek.

2. co | Druhá otázka je: Co se musí nahraditi? — Celá škoda i s úroký neb užítkem, který by věc mezi tím přinesla. — Kdo nemůže nahraditi všechno, má hradit aspoň tolik, co může.

3. komu | Komu se má nahraditi? — Poškozenému. Když umřel, pak jeho dědicům. Nelze-li je vypátrati, může se dátí nespravedlivý majetek chudým, neb na dobré účely.

4. kdy | Kdy se musí vrátit cizí majetek? — Co nejspíše. Nemůže-li hříšník vrátiti najednou, pak aspoň po částkách. — Nemůže-li vůbec, protože nemá žádného majetku, pak není povinen. Ale až bude mítí majetek, pak znovu povstane povinnost náhrady.

5. kterak | Jak má nahraditi? Není třeba veřejně vrátiti cizí majetek, takže by byl hříšník zahanben. Může na př. poslati prostřednictvím jiného (zpovědníka) neb poštou, pod krytým jménem. Dělník neb služebná mohou „odpracovati“, t. j. pilnější prací neb prací přes čas nahraditi škodu, kterou udělali.

Závěr | Mnohý se diví, že mu schází požehnání Boží. Překážka je často nespravedlivý, cizí majetek. Pamatujme si slova: „Lépe mítí maličko, ale spravedlivě, než příjmy veliké, ale nepoctivé“. Přísl. 16, 8. Už naši předkové říkali správně: „S poctivostí nejdál dojdeš“ Amen.

Literatura:

1. Ke studiu:

Morálka, Septimum praeceptum.

2. Pastorační pomůcky:

Běda Vám bohatým. Životem č. 97.

Letáky: Posel pravdy.

Láska k vlasti.

Katechetické kázání (4. přikázání).

Kubíček, č. 86 (ot. 190)	Hodí se na	Kázal jsem	
		kdy	kde
	28. září, sv. Václava		
	Neděle 5. po sv. Duchu		

Kolik slz bolesti vyteklo u nás za minulých šet let!

Nemusíme se za to stydět, že nám slzy radosti vyhrkly z očí, když jsme po dlouhé době poprvé zpívali „Kde domov můj“

Není třeba se za to stydět, neboť láska k vlasti je oprávněna tak, jako láska k vlastní rodině. Národ není nic jiného než rozšířená rodina. A jako Bůh chce, abychom zvláštní láskou milovali své příbuzné, tak chce též, abychom milovali svůj národ. Hřešil by, kdo by se styděl za svou mateřskou řeč, kdo by ze sobeckých důvodů popřel příslušnost k svému národu, kdo by se spolčoval s nepřáteli národa. O tom není třeba dlouho mluvit, zvláště ne dnes, kdy společná utrpení nás tím užejí spojila v jeden celek a kdy po tolikerých útrapách přímo cítíme, jak drahá je nám vlast.

**I. Láska k vlasti
oprávněna**

Důležitější je otázka, jak máme svou lásku k vlasti a národu dát najevo.

II. Jak

Je pochopitelné, že v prvním nadšení po nabytí svobodě hrála hudba, konaly se průvody, tábory, řečnilo se, volalo se „vlasti zdar!“ Je to pochopitelné, neboť člověk není jen duch a nemůže lehce své city skrývat v srdci, avšak nezapomeňme, že to je teprve začátek, neb lépe řečeno, méně než začátek pravé lásky k vlasti.

1. negative

Láska nezáleží ve slovech. Vytrubujete do světa, že milujete své rodiče, svou ženu, své děti? To se přec rozumí samo sebou. O tom se nemluví. Naopak: Kdyby někdo stále o tom mluvil, jak má rád svou rodinu, máme podezření, že

slovy

tam cosi není v pořádku. Tak je to též s láskou k vlasti. Jakýsi stud nám musí bránit, abychom stále mluvili o ní.

Láska k vlasti nezáleží v tom, že někdo svou vlast stále jenom chválí. Už jste se snad sami někdy zasmáli, když matka, zamilovaná do svého dítěte, stále jenom vychvaluje jeho dobré vlastnosti. Smějete se tomu a pravíte: „Inu, láska zaslepuje.“ Ano, nepravá láska zaslepuje a v této své zaslepenosti pohrdá jinými národy, rozněcuje zášť a nenávisť proti jiným národům. Pravá láska toho všeho nepotřebuje.

Pravá láska ví, že i v národě všecko, ale opravdu všecko záleží na milosti Boží. „Bez Božího požehnání, marné lidské namáhání.“

| vychvalováním

| pohrdáním jinými

| 2. positive

| a) modlitbou

Když ústavní shromáždění severoamerické Unie se nemohlo dohodnouti o základních zákonech, řekl Franklin Washingtonovi: „Čím déle žiji a čím více znám, tím více věřím, že Bůh řídí záležitosti lidu; a nemůže-li vrabec spadnouti se střechy bez jeho vědomí, jest možno, aby stát mohl povstati bez jeho pomoci? „Nestaví-li Hospodin domu, nadarmo pracují, kdo jej stavějí.“ Pevně věřím, že bez jeho přispění se nedoděláme lepšího zdaru při naší stavbě státu, než budovalé věže babylonské. Proto navrhuji, abychom ode dneška zahajovali své denní jednání ranní modlitbou.“ (Životem 307 str. 20.)

Proto modleme se též i my, zvláště za ty, kterým Bůh svěřil osud našeho národa. Modleme se tím více, čím méně ducha modlitby vidíme u těch, kteří toho nejvíce potřebují.

Milujeme-li vlast, musíme přemáhati sobeckost. Člověk od narození je nakloněn k sobectví. Dítě po všem sáhá, všechno chce pro sebe. Rozumná matka hledí v dítěti přemoci tento pud, výchovou k lásce bližněcké. Mnohý dospělý však v tom zůstal dítětem. Všechno měří jen svým prospěchem, bez ohledu na prospěch celku. A to je jed pro život národní. Podívejte se na rodinu. Kdyby otec hledal jen svůj prospěch, kdyby matka žila a pracovala jen pro sebe — nezahynula by rodina? A tak je to též i v životě veřejném. Bojujme — ale napřed a především sami u sebe — proti všemu prospěchářství, korytkářství, protekci a jak se všechny ty zjevy sobeckosti jmenují. Čest těm mužům, kteří odešli z veřejného života tak chudí, jak tam vešli! — Vzpomeň na nezištného vojévůdce Epaminonda, po němž nezůstalo ani na pohřeb.

**| b) překonáním
sobectví**

Jako platí slovo Ducha sv. „Hřích bídné činí národy“ (Přísl. 14, 34) tak platí i pro národ slovo Kristovo: „Chceš-li vejít do života, zachovej přikázání.“ (Mt. 19, 17.)

| c) přikázání

U čtvrtého přikázání není třeba to dokazovati, neboť toto přikázání přímo zapovídá protiviti se vrchnostem a bouřiti se proti nim, haněti a tupiti je.

Avšak též páté přikázání přispívá k záchraně národa. Je-li život jednotlivce nedotknutelným a proto chráněným, pak bude i národ žítí a zkvétati. Páté přikázání též zapovídá opilství, ohrožování zdraví bližního. Jak veliký význam to má pro blaho národa!

Šesté přikázání má za úkol: zachovati čistým pramen života pozemského. Kolik národů již zahynulo právě tím, že nezachovaly toto přikázání! Národ římský byl tak mocný, že ovládal celý, tehdy známý svět, ale neměl síly, aby ovládal vášně těla, — a proto zahynul. Národ řecký, byl tak vzdělaný, že ještě dnes se vzděláváme spisy jeho filosofů a jeho umění ještě dnes je obdivováno — a též tento národ zahynul, protože nedbal šestého přikázání.

Sedmé „nepokradeš“ — je třeba ještě o tom mluvit, že jen tehdy bude národ žít, zachová-li každý občan své ruce čisté od cizího majetku.

A osmé — pravdomluvnost? Jest spolužití možné, kdyby mohl jeden druhého obelhávat? Kdybychom nemohli jeden druhému věřit? na jejich slovo spoléhat?

Největší přikázání je přikázání lásky. „Milovati budeš bližního svého, jako sebe samého.“ (Mt. 22, 39.) Slyšeli jste epištolu sv. Pavla o lásce. „Láska je shovívavá, dobrotivá; láska nezávidí, nechlubí se, nenadýmá se, není ctižádostivá, nehledá svého prospěchu, neroztrpčuje se, nemyslí o zlém, neraduje se z nepravosti, nýbrž raduje se s pravdou; všechno snáší, všemu věří, všeho se naděje, všechno přetrpívá. Láska nikdy nepomíjí.“ (1. Kor. 13, 4-8.) Naopak, kde není lásky, tam je závist, podezřívání, tam jsou hádky, sváry, boje, nepokoje, tam hynou národy. Proto milujme se navzájem podle slov Kristových: „Co chcete, aby lidé činili vám, to číňte vy také jím.“ (Mt. 7, 12.)

Ovocem lásky jsou oběti: Sv. Jan praví: **l láska**
„Synáčkové, nemilujme slovem ani jazykem, nýbrž skutkem a vpravdě.“ (1. Jan 3, 18.) Předně ty oběti, kterých vyžaduje naše povolání: poctivá práce. Kdyby všichni poctivě pracovali, kdyby nebylo lenochů a darmošlapů, jak by lépe bylo národu! — Svatý Pavel nás napomíná: „Dávejte všem, co jste povinni: komu daň, tomu daň; komu clo, tomu clo; komu čest, tomu čest.“ (Řím. 13, 7.) Ano musíme býti ochotní i tu největší oběť přinést, i oběť života, žádá-li toho blaho národa. Avšak nezapomeňme, že někdy ty malé, drobné, každodenní oběti pro vlast, mohou býti těžší, než oběť života. — A nedejme si svoje oběti zaplatit! Jak nedůstojné to je, když mnohý stále a stále se odvolává na svoje zásluhy o národ, a stále a stále za ně žádá čest a odměnu, někdy víc než stonásobnou.

Někdo myslí, že má zvlášť velikou lásku **l lil. nebezpečí**
k vlasti, učiní-li národ svou modlou. Jaký to nebezpečný omyl! Objasní vám to přirovnání: Jsou rodiče, kteří milují svého jedináčka tak, že jej učinili svou modlou. Všechno se kolem něho točí, všechno se děje podle jeho vůle, jemu se rodiče takřka klanějí, — a výsledek? Zhýčkaný, života neschopný člověk, který bude tyranem druhých, až sám svým sobectvím zahyne.

Podobně je to, udělá-li někdo svou rodinu modlou: všechno

pro rodinu, bez ohledu na druhé, nic pro sousedy, nic pro spoluobčany. Bude taková rodina šťastná? Na první pohled ano. Ale brzy se ukáže, že takové štěstí stojí na vratkém základu, takové rodinné sobectví rozsévá kolem sebe závist, nenávist a nakonec rodina sama zahyne.

Jako tedy platí zásada: nepřítelem dítěte je ten, kdo dítě činí modlou; nepřítelem rodiny je, kdo rodinu činí modlou; tak platí též: nepřítelem národa je, kdo národ činí modlou. Národ je od Boha a je pro Boha. Jen když v Bohu má svůj cíl, může zkvétati. „Nezhyne rod, jenž věřit neustane!“

Proto budiž naším heslem: Srdce národu, závěr
národ Bohu! Tak národ nezakrní, nezahyne, nýbrž bude růsti a zůstane v Bohu věčným. Amen.

Literatura:

1. Ke studiu:

Dr. Josef Kupka, Kázání a homilie, Brno 1921, 517—522.

2. Past. pomůcky:

R. Schikora, Křesťan a národ. (Životem 307.)

Letáky Posel Pravdy: O pravé lásce k vlasti č.

Slavnost návratu zvonů

S e s t a v i l ALOIS FIALA.

(Podotýkám, že v kázání první část, pojednávající o historii zvonů, musí být upravena pro každou farnost podle záznamů, které jsou při ruce. Nechal jsem ji v promluvě jako návod.)

ZVONY SE VRACEJÍ.

Využijme návratu zvonů vhodnou slavností ve prospěch zvroucnění náboženského života farnosti. — S několika stran jsem dostal dotaz, jak jsem organizoval slavnost návratu zvonů. — Někde dávají slavnosti ráz čistě národní a po stránce náboženské slavnosti nevyužijí — jinde provedou zpětné zavěšení zvonů vůbec bez jakékoliv slavnosti. Myslím, že nejsprávněji je spojit v jeden celek oboje: Využít slavnosti návratu zvonů po stránce náboženské i národní, poněvadž tím přivábíme i mnoho lidí, kteří slavnosti náboženské by se snad nezúčastnili a tak mnohé dobré zrno může padnouti do jejich vlažného srdce. Organizoval jsem slavnost návratu tímto způsobem:

Ráno (v den slavnosti) před pravidelnými bohoslužbami sešli se farníci na konci ulice vedoucí přes značnou část městečka a tam byl předem připraven ozdobený vůz (platon), na němž byly uloženy zvony. V čele vozu uprostřed vlál velký papežský prapor a po stranách vozu dvě státní vlajky československé. Boky a pozadí vozu bylo ozdobeno volně splývajícími prapory v barvách bílo-červených, přes něž se vlnily oblouky věnců z chvojí. Každý zvon byl ovínut věncem z chvojí a hlavice zvonu byla ozdobena velkou kyticí květů. Od hlavic zvonů, na obě strany visely stuhy v barvách papežských a pak v barvách národních. Konce těchto stuh držela při průvodu v rukou větší děvčata v národních krojích. Kolem zvonů na voze v malebném uspořádání seděly a stály děti v národních krojích a svérázích. Průvod vyšel za křížem v pořadu, obvyklém při církevních průvodech: děti, svobodná děvčata, svobodní chlapci, děvčata ve svérázu, hudba, kněží, za nimi ozdobený vůz se zvony a pak muži a ženy, za zpěvu písně s doprovodem hudby: »Bože, cos ráčil...« a ubíral se městečkem ke kostelu, z jehož věže vlál veliký prapor v papežských barvách a vlajky československé. Po příchodu ke kostelu bylo přivítání zvonů. Nejdříve vzpomínková báseň, nazvaná: »Před třemi léty«, líčící bolestný odchod zvonů a na ni navazovala báseň, recitovaná malou školačkou v národním kroji, nazvaná: »Dnes«. (Básně uvádím zvlášť.) Po recitaci následovalo kázání na téma »Vracející se zvony hovoří« a po něm slavná mše svatá s Te Deum na poděkování za záchranu a návrat posvěcených zvonů. Při mši svaté chrámový sbor zpíval dvě vložky o zvonech. Tím byla dopolední slavnost ukončena. (Doporučuji, aby po dobu mše svaté byl vůz se zvony odvezen do fary nebo některého domu na dvůr, aby zvědavci neokukovali zvony místo účasti na mši svaté.)

Už týden před touto slavností jsem požádal farníky, aby ke slavnosti návratu zvonů ozdobili na hřbitově všechny hroby, jako ke slavnosti Dušiček, poněvadž odpolední slavnost bude věnována zemřelým.

Po skončené mši svaté byly zvony vytaženy na věž (všechny přípravy byly učiněny předem ve všední dny, aby se co nejméně rušil nedělní klid) a pak byla provedena montáž za dozoru montéra, kterého jsem si vyžádal k tomu účelu a z důvodu bezpečnosti od zvonařské firmy.

Večer v 8 hodin byla krátká pobožnost k českým patronům a svátostné požehnání. Po něm seřadil se před kostelem mohutný průvod, v němž zase děvčata v národních krojích a svérázích nesla veliký věnec červených růží na hřbitov. Jakmile se průvod dal do pohybu, rozezvučely se po prvé znovu navracené zvony a vyzváněly hrany zemřelým obětem skončené války, o nichž byla zmínka v dopoledním kázání. Po příchodu na hřbitov zatím, než celý průvod došel až za bránu hřbitova, rozžali farníci na všech svých ozdobených hrobech světla a seskupili se kolem hlavního kříže hřbitova, před nímž stál vysoký katafalk s rakví zahalenou československou vlajkou. Pobožnost u katafalku byla zahájena položením věnce rudých růží na rakev. Světla kolem katafalku se rozzářila a kněží zazpívali *De profundis*... Po skončeném žalmu chrámový sbor zpíval: *Libera*, po němž následovaly modlitby za zemřelé a oběti války. Nato chrámový sbor zazpíval »Loučení« a po modlitbě k Panně Marii Bolestné (kterou zakončujeme při pohřbu pohřební obřady před křížem), všichni přítomní zpívali: *Odpočiňte v pokoji*... a pak v tichosti se rozcázeli po hřbitově a modlili se nad hroby svých zemřelých. Do padajícího šera krásně zářil, zase po šesti letech, ozářený hřbitov... a celá slavnost zanechala pěkné dojmy v srdcích účastníků a myslím, že i nejedno zrnko povzbuzení zapadlo do srdcí přítomných. (Dal jsem slavnost i fotografovati a obrázky budou ve farní kronice po dlouhých letech živou připomínkou události, která se koná jednou snad za celá staletí.)

KAZÁNÍ:

VRACEJÍCÍ SE ZVONY HOVOŘÍ.

I. K velikým projevům nekonečného milosrdenství Božího, které se tak bohatě sneslo nad naši farnost v těžkých letech uplynulé války, řadí se i dnešní den. Po přímo zázračné záchraně našich životů i majetků v bouřlivých týdnech končící se války, po šťastném návratu všech, kdož válečnými událostmi byli vytrženi ze svých rodin, po znovuvzkříšení našeho národního života — přichází pro naši farnost nový projev velikého milosrdenství Božího — v zachování a návratu našich starobylých, památných zvonů.

Byly to pohnuté chvíle v první polovici měsíce dubna roku 1942, kdy tehdejší německé úřady nemilosrdně loupily posvěcený kov našich kostelů a touto úžasnou svatokrádeží si připravovaly trest, který nyní dopadl na jejich hlavu v takové míře, že se jim o tom nikdy nezdálo. Nic nepomohlo odvolání na starobylost a uměleckou hodnotu našich zvonů, posudky odborných profesorů vídeňské techniky, které v letech první světové války vyřadily naše zvony z povinnosti odevzdávky na válečné účely, nic neznamenal tam, kde šílenství člověka ďáblem posedlého chtělo i posvěceným kovem vraždit tisíce nevinných obětí, které hájily právo na život Bohem samým každému národu dané. A tak přišel 5. duben 1942, kdy po poledni naposled ozvaly se naše památné zvony ve společném vyzvánění, aby se rozloučily s bílou štihlou věží, v jejímž trámoví víc než 400 let vyzváněly čest a slávu Boží. Ostrá jehla gramofonových přístrojů bolestně zachycovala hudebně bohatou melodii zvonů, které zbudovala láska věřícího lidu k Bohu, aby na věčnou památku byl zachycen hlas, o němž praví básník, že živé volal, mrtvé oplakával a blesky lámal. Dozněl jejich velebný hlas a staletím zarezavělé šrouby povolily pod nárazy kladiwa a za malý okamžik ocelové lano je donutilo opustit jejich staletý příbytek. A druhý den v poledne osiřelý třetí zvon bolestně zalkal, když jim zpíval pohřební píseň, až rychle jedoucí auto je odvážející zmizelo za hranicemi naší farnosti.

Ztratili jsme památné zvony, o nichž bohužel historie nám prozradila jen velmi málo. Pokud můžeme bezpečně zjistiti, byl náš kostel roku 1786 rozšířen a tehdy byla přistavěna nynější věž, v níž byly umístěny tři zvony. Nejmenší, vážící necelé 2 centy s německým nápisem: »Pomoc Boží budiž s námi« a s letopočtem 1528. Prostřední zvon ve váze asi 4 q, ozdobený obrazem Největšího Trojice, s nápisem: »Nejsvětější Trojice, jeden Bože, smiluj se nad

námí«. — Kolem horního okraje zvonu je druhý latinský nápis: »Kacti Nej-světější Trojice přelit jsem byl roku 1690.« Pravděpodobně tento původní zvon pukl a bylo nutno jej přelít. Třetí největší zvon, vážící asi 7 q, nese latinský nápis: »Zdravas Maria, milosti plná, Pán Bůh s Tebou, požehnaná Ty, mezi ženami«. O původu těchto zvonů nemáme žádných písemných záznamů. Někteří se domnívají, že tyto zvony byly do zdejšího kostela dovezeny z některého zrušeného klášterního kostela. Pro toto tvrzení nemáme žádných dokladů. Nejpravděpodobnější bude, že tyto zvony byly ulity přímo pro zdejší kostel. Podle záznamů historika Řehoře Wolného prvním farářem v Lažánkách byl asi řeholník jménem Bartoloměj, který přišel do Lažánek roku 1527. Nejstarší zdejší zvon byl ulit roku 1528, další roku 1534 a třetí byl přelit roku 1690. To by nasvědčovalo tomu, že první zdejší farář po svém příchodu za rok dal ulít první zvon a pak podle toho, jak se sešly příspěvky, pořizoval zvony další. Kde byly tyto zvony zavěšeny před rokem 1786, kdy byla postavena nynější věž, nedá se zjistit. Kostel zdejší byl několikrát přestavován, poněvadž podle záznamů byla při kostele také kaple Panny Marie a v původním kostele, který musel být značně větší, bylo šest oltářů. Je samozřejmé, že tehdejší kostel měl také věž, která asi při poslední přestavbě byla nahrazena věží nynější. Tolik můžeme asi říci o historii našich zvonů.

II. Př. m. Konáme slavnost z n o v u n á v r a t u našich památných zvonů. Je to slavnost pro nás radostná a velmi významná, vždyť vrácené zvony budou nás hlaholem svým provázet v životě při mnohých příležitostech, radostných i bolestných. Budou k nám často volati slovy žalmisty Páně (Ž. 96): »Dnes uslyšíte-li hlas jeho, nezatvrzujte svých srdcí.« Tato slova dobře platí o zvonech: Když uslyšíte hlas jejich, nezatvrzujte svých srdcí. Budou nám ty zvony mnohé hlásati a budou nás často volati. Co nám budou hlásat a k čemu nás budou volat? Bude to v různé svátky a bude to i denně. Dnes je vhodná příležitost, abychom si to připomněli.

1. Přijdou svátky v á n o č n í. Za časného jitra, ještě za tmy, rozezvučí se zvony na věži kostela a ponесou do celého okolí naší farnosti radostná slova, která v památné noci betlémské anděl oznámil pastýřům: »Zvěstuji vám radost velikou... narodil se vám dnes Spasitel.« Radostně ponесou se tato slova hlaholem zvonů celým krajem a budou k nám hovořiti o největší pokře — vždyť sám Syn Boží sestoupil na svět jen proto, aby nás vykoupil. Vánoční zvony budou nám připomínat tuto největší pokoru a výzvu církve svaté, která před jesličkami Vtěleného Syna Božího volá: »Kristus narodil se nám, pojďte, klanějme se jemu.« Drazí v Kristu! Tenkrát, když uslyšíte hlas vánočních zvonů, připomeňte si slova žalmisty Páně: »Dnes uslyšíte-li hlas jeho, nezatvrzujte svých srdcí.« Když uslyšíte jásavý hlas vánočních zvonů, nezatvrzujte svých srdcí, ale spěchejte do ozářeného chrámu Páně, abyste radostně uvítali svého Spasitele a jemu se poklonili s hlubokou vírou betlémských pastýřů.

2. Přijdou, po několika měsících, svátky v e l i k o n o č n í. Znovu se rozhlaholí všechny zvony a jásavým hlasem budou připomínat po celé farnosti radostná slova, která řekl anděl zbožným ženám o neděli velikonoční: »Nebojte se! Hledáte Ježíše Nazaretského ukřižovaného? Vstalť jest.« Kristus Pán vstal zmrtvých! Velikonoční zvony jásavě budou ohlašovat tuto událost a budou nás volat, abychom za jejich hlasem spěchali do chrámu Páně, pozdraviti Spasitele radostným: »Alleluja, živ buď nad smrtí vítězitel...!« Př drazí, když uslyšíte hlas jeho, nezatvrzujte svých srdcí, ale rádi spěchejte za hlasem svých navracených zvonů a vzpomeňte v radosti velikonoční i Matky Boží při slavném Regina coeli — Královno nebeská...

Ale ty velikonoční zvony neohlašují jen vzkříšení našeho Spasitele, ale připomínají i b u d o u c í v z k ř í š e n í n a š e. Radostně nám připomínají, že nejdeme životem ke hrobu, jako k poslednímu cíli, ale ukazují nám hrob jako bránu k životu věčnému, kterou se vracíme zpět do náručí svého Tvůrce, jak to krásně vyjadřuje náš český básník Sládek — vracíme se zpět

v náručí Otce, odkud jsme vyšli,
večer se všichni sejďeme zas;
kdo by se obával, kdo by se trás?

Přátelé drazí! Když uslyšíte hlas velikonočních zvonů, nezatvrzujte svých srdcí, ale vzpomeňte si na věčnost, pamatujte na budoucí své vzkříšení a znovu si připomeňte, že k Bohu vede jen jedna cesta, a to je Kristus Pán sám, který praví: »Nikdo nepřichází k Otci, leč jen skrze mne« (Jan 14, 6). »Beze mne nemůžete nic činiti.« Ten Kristus, jehož slavné zmrtvých vstání nám radostně připomínají velikonoční zvony. Ten se nám dává za pokrm na té cestě k věčnosti a proto velikonoční zvony nás vybízejí, abychom nezatvrzovali svého srdce a dobrou velikonoční svatou zpověď očistili duši od vin hříchů a pak radostně přivítali svého Spasitele ve velikonočním svatém přijímání, které je vrcholem pravého slavení velikonočních svátků.

3. Přijdou svátky svatodušní. Znovu se rozhlaholí naše vrácené zvony a za teplého letního jitra budou ohlašovati: Duch svatý sestoupil — sestoupil na apoštoly a na církev, ve které je pravda Boží, jistá, bezpečná a věčná. Přátelé drazí, když uslyšíte hlas svatodušních zvonů, nezatvrzujte svých srdcí a vděčně si připomeňte, že v církvi svaté, do níž jste byli svatým křtem začlenění, stali jste se účastnými všech milostí, které Duch svatý tak bohatě vylil v památné svátky letnic na svaté apoštoly. Pozdravujte radostně Ducha svatého, dárce sedmera těch bohatých a svatých darů, které v častém přijímání svatých svátostí tak bohatě posvěcují naše drahocenné duše.

Ale, přátelé drazí, ty naše znovuvrácené zvony nebudou nás volat jen třikrát do roka na hlavní svátky, ale ještě v celé řadě jiných svátečních událostí, které si nemůžeme v dnešní úvaze všechny vypočítat. Ale přece si ještě připomeneme, že posvěcený kov našich vrácených zvonů bude každý den nám zaléhat do našich příbytků.

4. Za časného jitra, kdy slunce vysílá paprsky do širokého kraje, rozhlaholí se z naší věže zvon a bude nám hlásat veliké vtělení Syna Božího. Srdce zvonu udeří a bude volat do širokého kraje: »Anděl Páně zvěstoval Panně Marii a ona počala z Ducha svatého.« Užasné tajemství nám zvěstuje. A hlas zvonu bude nás vybízet, abychom pozdravili Matku Boží slovy anděla, která jsou vyryta na našem největším zvonu: »Zdrávas Maria, milosti plná, Pán Bůh s Tebou, požehnaná Tys mezi ženami...« A srdce zvonu udeří po druhé a bude hlásati pokorné svolení přesvaté Panny: »I řekla Maria: Ejhle já dívka Páně, staniž mi se podle slova tvého«. A zvon bude znovu vybízet, abychom podruhé pozdravili Matku Boží: »Zdrávas Maria, milosti plná...« A udeří srdce zvonu po třetí a bude hlásati pravdu, jejíž dosah si dobře ani neuvědomuje: Kristus bere na sebe lidskou přirozenost a stává se člověkem, aby nás vykoupil...: »A slovo tělem učiněno jest a přebývalo mezi námi«. A zvon bude vybízet, abychom tu sklonili plni pokory a vděčnosti hlavu a bili se v prsa a znovu pozdravili Matku Boží slovy andělskými: Zdrávas Maria, milosti plná...

Přátelé drazí! Když uslyšíte tento hlas zvonu k Anděl Páně — třikrát za den se vám ozve, nezatvrzujte svých srdcí. Ve zbožné modlitbě pozdvihněte mysl k Bohu a pozdravte Matku našeho Spasitele.

5. Brzy po ranním klekání ozve se zvon naší věže po druhé a bude vás volati k oběti mše svaté. Nebudu znovu zdůrazňovat nekonečnou cenu mše svaté — té nejsvětější Oběti Nového Zákona, ve které Kristus Pán znovu nekrvavým způsobem nám podává bohaté ovoce svého vykoupení. Tolikrát jsem k vám o mši svaté hovořil a chvála Pánu Bohu, mnoho z vás denně spěchá za hlasem zvonů denně na mši svatou. Nezapomínejte i vy ostatní a když uslyšíte zrána hlas zvonu, volající k oběti mše svaté, nezatvrzujte svých srdcí a spěchejte rádi k tomu bohatému prameni milostí, které nevyváží žádné bohatství a poklady světa. A zvláště v neděli a zasvěcené svátky ať není ani jediného z vás, kdo by neslyšel volání zvonů na mši svatou! Ať každý z vás dokořán otevře dveře svého srdce, aby dobře slyšel: Zvony znějí na všechny strany a volají na křesťany: pojdte všichni, již se chystá oběť svatá, oběť čistá... Ejhle oltář Hospodinův září, přesvatá nám oběť nastává.

Přátelé drazí! Ještě k celé řadě jiných pobožností budou vás volati naše zvony, které se proto k nám vracejí. Nemohu je zde všechny vypočítávat, ale jednu přece ještě připomenu.

V životě každého z nás přijde jedenkrát chvíle odchodu. Tehda, když se zastaví naše srdce, ozve se ve věži srdce kovové, srdce zvonu, aby oznámilo všem žijícím naši smrt. Po tři dny zvony hrán budou zaznívat nad naším mrtvým tělem, které nehybně čeká, až bude vyneseno z domu, zatím co duše naše bude stát v rozhodujících chvílích před tváří Soudce věčného. Pak při pohřebním průvodu kovový hlas zvonů bude doprovázet kající modlitbu, kterou na cestě ke hřbitovu budou živí naši spolubližní a přátelé svolávat smilování pro naši duši: »Smiluj se nade mnou, Bože, podle velikého milosrdenství svého...« Ano, přátelé mojí, když uslyšíte tklivé hlasy zvonů: umíráčku, hran a pohřbu, vzpomeňte na slovo žalmu: »Dnes uslyšíte-li hlas jeho nezatvrzujte svých srdcí!« Nezatvrzujte svého srdce a vzpomeňte v modlitbě zemřelého ať je to příbuzný, nebo cizí, známý nebo neznámý, přítel nebo nepřítel, Nezapomeňte, že už Písmo svaté Starého zákona potvrzuje, že svatá a spasitelná je myšlenka za mrtvé se modlití. A dnes večer — až po prvé zase ozvou se naše zvony ve společném vyzvánění, budou to hrany za naše zemřelé — za ty velké oběti, které našly smrt vzdáleni daleko od svých drahých, daleko od své vlasti, budou to hrany tolika českým otcům, matkám i dětem, které umučila nelidským způsobem krutost, která se nazývala »Übermensch« — nadčlověk. Vzpomeňte za prvních zvuků našich vrácených zvonů svých drahých zemřelých za poslední tři léta, jimž naše starobylé a památné zvony nemohly zahrát píseň pohřební. Vždyť mnozí z nich se s nimi tak těžko loučili. Či není to projev veliké lásky ke zvonům, když taková stará babička sedmdesátiletá s námahou se takřka plazí po strmých schodech věže a když jsem se jí s hrůzou ptal: »Prosím vás, babičko, co zde děláte,« — s pláčem mi sděluje: »Musila jsem se jít rozloučit se zvony, když už nám je tento týden vezmou.« Nedočkala se toho, aby bolest, kterou tenkrát pláčem projevovala, dnes byla vystřídala radostí při jejich nečekaném návratu.

III. Přátelé drazí, náš lid sroštl se svými zvony a má je rád. A není divu, vždyť ty naše zvony, které se nám zase dnes vracejí, jsou našimi přáteli. Celých 400 let zde visí, nikomu neublížily, nikomu nepřekážely, nic nezavinily a přece je k trestu smrti odsoudili. Ale vrátily se! Pohanstvím a bezbožectvím prolezlí nacisté už neměli čas ve žhavé peci přelívat z posvěceného kovu nové zbraně pro své mučírny v koncentračních táborech a nová děla k ničení našich českých měst, vesnic a dědinek. A proto se řízením Božím tyto posvěcené zvony vrátily, aby oplakávaly ty tisíce umučených nevinných lidí a aby hlásaly, čeho je schopen člověk, který se zřekl Boha a ve strašném rouhání se potupně dovolával Prozřetelnosti. Tyto naše znovuvracené zvony každým svým úderem budou nám připomínat, že opravdový pokoj a mír vyrůstá jen tam, kde kříž Kristův, který zdobí vrcholy našich věží, do nichž zavěšujeme zvony, je naším učitelem a vůdcem a každý, kdo se odváží znetvořit tento kříž, půjde tam, kam odešel největší rouhač našeho století, tvůrce znetvořeného hákového kříže, — do úplné zkázy a rozvratu, který si připravil. Sám sebe odsoudí každý, kdo jakýmkoliv způsobem ať slovem, příkladem nebo skutkem zhanobí dílo Kristova Kříže.

Přátelé milí, važno si svých zvonů, které se nám dnes vracejí. Jsme svědky velké události, která se stane snad jednou za celá staletí. Ať se zapíše nesmazatelně do naší paměti a do naší duše. Poslouchejme velebných hlasů svých zvonů, když nás volají ke službě Boží, poněvadž nikdo ještě nelitoval ani jediného kroku, který učinil ke cti a slávě Boží a ke spáse své nesmrtelné duše, ale mnoho je těch, kteří pozdní lítostí bolestně doháněli, co lehkomyšlností zanedbali v péči o spásu své nesmrtelné duše. Amen.

Recitace ke slavnosti návratu zvonů.

PŘED TŘEMI LÉTY.

Tiché odpoledne. Nebe žárem bělá.
Chaloupky se sluní jako kuřata,
mezi nimi kostel, stará kvočna bdělá,
vzpíná věž svou šedivou slunka do zlata.

Do ticha zvon zazněl. S věže cize hučí
bolestnými rázy kovu známý hlas.
Nebíje to srdce. Zvon to kdosi mučí,
drsnou pěstí tluče na něj zas a zas.

Zvoník ulekáný s klíčem k chrámu běží,
za ním zástup... Stanou zděšení,
vidí vypáčený těžké dveře k věži,
nepřestává děsné na zvon bušení.

Na mohutném trámu, který zvony nese,
kostlivec si used, na zvon pěstí svou
vztekle tluče... »Zadrž! Vždyť zvon rozpukne se!«
volá lid, než marně. Práci ničivou

dále drsný dělník koná bez oddechu —
Lid lká: »Kdo nás bude ku modlitbě zvat?«
Rytíř Smrt tvář suchou zkřivil ku pošměchu:
— Hukot děl vám bude lepší píseň hrát. —

»Kdo nám při neštěstí pomoc volat bude?
Kdo nad hrobem »s Bohem«, zalká poslední?
— Kdo ví, zda z těch vašich střech jen jedna zbude!
Bez hran vás též dobře v rakev zabeďní! —

— Já teď pánem světa! — Pěstí bije znovu.
Zvon již puká. Trosky k zemi padají.
Pláče lid... A z kusů svčceného kovu
za krátký čas Němci děla slévají.

Na tuto báseň navazuje ihned druhá:

DNES...

Srdcem slastí naplněným
stojíme zde všichni dnes
a Vás s upřímností vítá
radost všech a duší ples.

Rádi máme svůj chrám Páně,
spěcháme sem v každý čas,
ode dneška však nás bude
volat starých zvonů hlas.

Ó, kéž Bůh sám dobrotivý
požehná v té chvíli nám,
až se písni našich zvonů
rožezvučí svatý chrám.

Život lidský na té zemi
jest jen samý chvat a shon.
Mezi starostmi však všemi,
útěchou a nadějemi.
posvátný nás plní zvon.

Kéž Bůh sám dnes požehná tě,
aby srdce tvého hlas,
až se rozezvučí zlatě,
radost v paláci i v chatě
jako perly s nebe střás!

Zvuk tvůj člověka v svět vítá,
životem jej provází,
zvuk tvůj kroky naše čítá,
večer, i když jitro svítá —
zníš, když duše odchází.

Svatých patronů nám jméno
v tobě zní a chrání nás.
Bylo nám kdys uloupeno,
v tobě však je navraceno,
by nás ochránilo zas.

Zazní nám už písni zvonů,
zajásej nám slavně dnes,
miliony milionů
rozletí se jasných tónů
v šíř i v dál až do nebes.

Vlévej do srdcí nám stále
víru, lásku, naději,
k modlitbě nás v slasti; v žale,
vzývej, zněj vždy dál i dále,
až se srdce rozchvějí!

Hlasem svým pros v této chvíli,
zvlášť za dobrodince své,
o zvony se zasloužili —
za ty, kdož jim draží byli,
a jsou v říši nadhvězdne.

Zvonů hlas kéž volá díky
všem, kdo pomoc poskytli.
Kéž se modlí za farníky,
za kněze — i bojovníky,
kteří zde či v dáli spí...

Zvoňte, zvony, zvoňte stále
k Boží chvále, k spáse nám,
volejte sem velké, malé —
ved'te nás vždy výš a dále,
až tam v nebes jasný chrám!

První báseň: »Prad třemi léty« napsal Fr. Hrubý-Bukovec a byla uveřejněna pod názvem »Zvon« v časopise »Obzor rodinný« v roce 1921.

Druhá báseň: »Dnes« je vzata ze sbírky Václava M. Vlčka: »Bílá slova«, vydané v Kutné Hoře v roce 1939

■ ■ ■

ZVONŮM NA ROZLOUČENOU.

Karel Bohdan Ort.

(Psáno v době režimu krutovlády.)

Zvony milé, zvony milé,
poslední nadešla chvíle,
kdy nám smíte znět —
potom, ach, to srdce drásá,
tón váš sladký nezajásá,
má se odmlčet.

Zvony milé, zvony milé —
až ta přijde smutná chvíle,
srdce krvácí —
kdo nám bude v cestu zníti —
pozemské až přejde žití —
v boji — po práci?

Kdo nás bude v kostel zváti —
obřad když se začne svatý
v slavný Páně Den —
kdo nám bude připomínat,
Syn Boží, že musil zmírat
v pátek opuštěn.

O svátcích a jindy v žití
nebudete víc' nám zníti
Boží poslové —
navždy se to srdce ztlumí,
jak když prasknou houslí struny —
srdce kovové.

(Vzpomínka na zabrání zvonů v Písku.)

Na vojnu vás krutou vzali —
z kovu děla ukovali —
zbraně smrtící —
znesvětili — zneuctili
tvorové ti krve chtějí
city věřící.

Marná snaha, marné přání —
Bůh nesnese vysmívání —
přijde jednou den —
kdy se puklá srdce vrátí —
přinesou nám pokoj svatý
lidem dobrým všem.

A kdo na vás rukou sáhli —
stihne trest tak čerstvý, náhlý —
s Bohem těžko hrát —
budou horší vaše chvíle —
než když zvony brali milé —
srdce vaše rvát.

Jako srdce puklo zvonu —
tak se jednou stane tomu —
Bůh svůj splní trest —
běda těm — kdo věci svaté
zneuctili — s Bohem spjaté —
sáhli v Boží čest.

■ ■ ■

Dr. Čeněk Tomáško:

ZVON A ŽIVOT.

Do kraje širého věrný hlas zvonu
živým i zemřelým píseň svou zpívá.
Ty, kdo se vposloucháš do jeho tónů,
pochopíš, kteráž zvon s životem splývá.

Ve zvonu radost je tajemně skryta,
při ranním klekání nadějí zvučí,
v růžových červáncích jásavě vítá
poupě, jež z kolébky k životu pučí.

Potom jde slunečko stoupavým krokem,
po modrém klenutí hýřivě svítí:
Bystřina mládí se rozběhla tokem —
najednou máš tu již poledne žití!

Zase ti zvonu hlas zazpíval z bání!
Zdali pak poznáváš přátelské zvuky?
Mnohý z nich úsměvem zdobí ti skrání,
mnohý z nich vzpomíná trpké muky...

S každého vrcholu cesta jde dolů —
nuže i život se k západu chýlí:
Zase ta dvojice našla se spolu,
večerní Ave a stařeček bílý.

U vrátek hřbitova s pobledlou lící,
k modlitbě sepiaty ruce své obě...
Blaze, kdo se zvonem může si říci:
»Srdce mé, Bože, vždy bušilo Tobě!«

Sbory ke slavnosti návratu zvonů.

ZVOŇTE, ZVONY.

Zvoňte, zvony, jak se zvoní, — když se nebe k zemi kloní, —
jak to v duších lidu zvoní, — za svobodu krev když roní, —
[k otcům svým se navrací, — lásku láskou oplácí:].

Zvoňte, zvony, na vzkříšení, — na Slovanstva obrození, —
na zbloudilých navrácení, — s Kristem, s Matkou, sjednocení, —
[jeden pastýř vládni všem, — nad jediným ovčincem:]!

Zvoňte Otci na nebesích, — zvoňte Synu v slavných plesích, —
zvoňte Duchu přesvatému, — zvoňte Srdci laskavému, —
[sdruzte v klínu Marie — syny celé Slávie:]!

Nápěv k této písni je ve Zpěvníku svatohostýnském, který vydal varhaník
na Sv. Hostýně Alois Caletka roku 1927.

■ ■ ■

ZVONE, KOVE...

Zvone, kove z země klínu, posvěcený Hospodinu,
hlásej s výše Králi králů po věk věkův čest a chválu.

Když den svítne na obzoru, — probuď život v našem sboru, —
skončíme-li práci svoji, — u večer kyň ku pokoji.

Hlásej denně v kraji celém — že se Slovo stalo Tělem —
a že s námi přebývalo, — až nám smrtí život dalo.

Volej slavně na den Páně — stádce věrné k nebes bráně, —
ať tam strast i boly složí — lásky věčné u podnoží.

Při našeho žití skonu — hlásej hlahol toho zvonu, —
ať se bratří v lásce vroucí — modlí za své bratry mroucí.

Na poslední k hrobu poutí — potěšuj ty, již se rmoutí; —
hlásej vítěznými hlasy, — že jsme v Kristu došli spásy.

Nápěv k této písni je v »Cestě k věčné spáse«, svazek II. Vydané Brněn-
skou tiskárnou, Brno, Starobrněnská 19/21.

S církevním schválením. Vydal Exerciční dům ve Frýdku.
Vytiskla knihtiskárna Národní práce v Moravské Ostravě.